

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΑ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1/15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1974 | ΑΡΙΘ. 11-12

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Δ'.

Η ΝΕΟΤΗΣ

1. Πολλά και ποικίλα είναι τὰ αἷτια τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῶν πατροπαράδοτων ἀρχῶν τῆς Πίστεως εἰς τὸν Θεὸν καὶ τῆς Ἀγάπης του πρὸς τὴν Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν. Ὁ δυστυχὴς ἀνθρώπος τῆς συγχρόνου κοινωρίας, ὀδηγούμενος ἀπὸ τοῦ ἐνὸς κακοῦ εἰς τὸ χεῖρον καὶ ἐν τῇ ἀκατασχέτῳ ὀρμῇ του πρὸς ἡδονικὴν ἀπώλειαν ὅσον πλείστον ὑλικῶν ἀγαθῶν, καταλήγει πολλάκις εἰς ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς περιφρόνησιν τῶν αἰωνίων ἀξιῶν καὶ ἀναντικαταστάτων Ἀληθειῶν τῆς χριστιανικῆς Θρησκείας. Καὶ τὸ ὀλέθριον τέλος του εἶναι νὰ καταστήσῃ εἰς πλήρη διαφθοράν τοῦ ἔσω κόσμου του, εἰς νέκρωσιν τῆς ἀθανάτου ψυχῆς του ἐκ τῆς ἀμαρτίας καὶ εἰς ἀπώλειαν καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ του, τὸν ὁποῖον ζητεῖ ν' ἀντικαταστήσῃ διὰ ποικίλων ὑποκαταστάτων κοινωνικοπολιτικῆς ὑφῆς, οὐ μόνον μικρᾶς ἀξίας, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐπικινδύνων. Διότι ὡς βᾶσις παντὸς ἔξω τῆς χριστιανικῆς κοσμοθεωρίας ἱσταμένου Ἀνθρωπισμοῦ τίθεται πάντοτε τὸ ἀτομικὸν ἢ τὸ πολιτικὸν ἢ τὸ κοινωνικὸν συμφέρον, τὸ εἰς τὴν ὕλην, τὰ ὑλικά ἀγαθὰ καὶ τὸν πρόσκαιρον βίον τοῦ ἀνθρώπου ἀναφερόμενον!

2. Εἶναι ἐπομένως πρόδηλον, ὅτι τὰ προβλήματα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ θ' αὐξάνουν ἡμέρα τῇ ἡμέρα. Ὅσον ἡ ἐκκοσμίκευσις τοῦ ἀνθρώπου διευρύνεται εἰς ὅλα τὰ στρώματα τῆς κοινωρίας, τόσο καὶ τὰ πιστὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας θ' ἀπομακρύνονται ἀπ' αὐτῆς. Τὴν Πίστιν θ' ἀντικαταστήσῃ ἡ ψυχρότης, ὕστερον ἡ ἀδιαφορία καὶ τέλος ἡ ἀπιστία καὶ ἡ ἐχθρότης εἰς τὰς ἠθικὰς καὶ μεταφυσικὰς ἀρχὰς τῆς Θρησκείας τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου Κυρίου! Καὶ τὸ χεῖριστον εἰς τὴν περίπτωσιν εἶναι, ὅτι τὴν ἐπίδρασιν διαφθορᾶς καὶ ἐξαχρειώσεως θὰ ὑποστή — ὅπως καὶ ὑφίσταται, ὡς βλέπομεν εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον ὅλων τῶν κοινωριῶν, ὅλων τῶν ἐθνῶν — πρωτίστως ἡ Νεότης. Καὶ ἐννοῶ ἐνταῦθα, ταῦτα λέγων, οὐχὶ τὴν Νεότητα, ἣτις εὐρέθη ἀπὸ καταγωγῆς καὶ γεννήσεως ἔξω τῆς χριστιανικῆς Πίστεως, ἔξω τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' ἐννοῶ τοὺς ἐν Χριστῷ βεβαπτισμένους Νέους, τοὺς χριστιανόπαιδας, τοὺς μορφωθέντας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς χριστιανικῆς Θρησκείας, τοὺς προερχομένους δῆλον ὅτι ἐξ οἴκων χριστιανικῶν καὶ ἐκ γονέων χριστιανῶν.

*

3. Τὸ θέμα τῆς ἀγωγῆς τῆς Νεότητος εἶναι τὸ σοβαρώτερον θέμα διὰ τὸ ἔθνος

ἡμῶν, ὅπως καὶ διὰ σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα. Οἱ τῆς ὠρίμου ἡλικίας ἀνθρώποι ἀντικρύζομεν τὸ θέμα ἕκαστος ἀπὸ τῆς ἰδίας σκοπιᾶς. Βλέπομεν τοὺς Νέους μας ἐν ἀτιθάσῳ ὀρμῇ ἐκζητοῦντας πλήρη ἀποδέσμευσιν ἀπὸ τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος. Βλέπομεν τοὺς Νέους μας ἐν ἐξεγέρσει διατελοῦντας κατὰ τῶν κοινωνικῶν θεσμῶν, κατὰ τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν καὶ δεσμεύσεων, κατὰ τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων κ.λπ. κ.λπ. Πολλοὶ ἀποδίδουν τὴν ἐκτροπὴν καὶ τὴν διαφθορὰν τῆς Νεότητος, τὴν εἰς παγκόσμιον κλίμακα ἐμφανιζομένην, εἰς τὴν πλημμελῆ ἢ καὶ ἐσφαλμένην ἀγωγὴν ταύτης. "Ἄλλοι θεωροῦν τὴν διαφθορὰν τῶν νέων ὡς τὸ ἐπακόλουθον τοῦ παγκοσμίου πολέμου. "Ἄλλοι κατακρίνουν τοὺς νέους, ὡς ῥέποντας φύσει εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς ἀπολαύσεις, τὰς ἀφθόνως καὶ εὐχερῶς διὰ ποικίλων μέσων καὶ εὐκαιριῶν μετὰ τὸν πόλεμον παρεχομένας, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις τούτων ἀπὸ πάσης ἠθικῆς δεσμεύσεως. "Ἄλλοι θεωροῦν τὴν τεχνικὴν πρόοδον καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς αὐξήσιν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, ὡς πρώτην αἰτίαν τῆς διαφθορᾶς τῆς Νεότητος. "Ἄλλοι πάλιν θεωροῦν ὡς αἰτίαν τοῦ κακοῦ τὸν ἀναπτυχθέντα καὶ συνεχῶς ὑπὸ πάντων διακηρυσσόμενον φιλελευθερισμὸν τοῦ ἀνθρώπου. "Ἄλλοι διαβλέπουν εἰς τὰ αἰσχρὰ ἔργα τῆς ἐβδόμης λεγομένης τέχνης, τὸν κινηματογράφον, εἰς τὴν αἰσχροὶν σεξουαλικὴν ἐν ἀφθονίᾳ προσφερομένην φιλολογίαν καὶ τὴν ἐλαφρὰν καὶ αἰσχροπρεπῆ ψευδολογοτεχνίαν τὴν πρώτην αἰτίαν τῆς παρατηρουμένης ἐκλύσεως τῶν ἡθῶν. Ἀναμφιβόλως πάντες ἔχουν δίκαιον καὶ ἕκαστος ἐπίσης ἐκ τοῦ πρίσματος, δι' οὗ βλέπει τὸ ἐκφυλιστικὸν τοῦτο φαινόμενον τῆς Νεότητος, ἔχει ὡσαύτως δίκαιον.

4. Ἀλλὰ καθ' ἡμᾶς κυρία αἰτία τῆς διαφθορᾶς καὶ ἐκλύσεως τῆς συγχρόνου Νεότητος εἴμεθα ἀπαξάπαντες οἱ ἐν ὠρίμῳ ἡλικίᾳ ἀνθρώποι, πρῶτιστα δὲ πάντων οἱ διανοούμενοι, οἱ μεμορφωμένοι, οἱ τὰς θεωρίας καὶ κοσμοθεωρίας πιπιλίζοντες περὶ Θεοῦ, κόσμου καὶ ἀνθρώπου. Πάντες ἡμεῖς, οἱ ἀνυψώσαντες εἰς δόγμα τὴν ἀποτίναξιν πάσης

δεσμευούσης τὸ ἄτομον ἀρχῆς καὶ τὴν ἀρνήσιν διακηρύξαντες παντὸς συστήματος κοινωνικοῦ, ὡς δῆθεν καταπιεστικοῦ, διεφθαρμένου, ἀνηθικοῦ καὶ ἀδίκου! Ὁ πόλεμος δὲ οὗτος κατὰ τῶν παραδοσιαρχικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἠθικῶν κανόνων τῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ συμβιούτων ἀνθρώπων, ὁ διὰ τῆς ψευδοκοινωνιολογικῆς κοσμοθεωρίας κηρυσσόμενος, εἶχεν, ὡς ἦτο φυσικόν, ὡς ἐπακόλουθον τὴν ἐξεγέρσιν τῆς εὐφραντάστου Νεότητος κατὰ παντὸς «κατεστημένου» καὶ τὴν ἀπαίτησιν ταύτης ἀποδέσμευσεως ἀπὸ παντὸς δῆθεν χαλινοῦ, θρησκευτικοῦ, κοινωνικοῦ, ἠθικοῦ, ἰδεολογικοῦ, ἐκκλησιαστικοῦ, μορφωτικοῦ κ.λπ. Καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ σχολεῖα μετεβλήθησαν εἰς ἐστίας μολύνσεως ἰδεολογιῶν ἀνατρεπτικῶν καὶ τοῦτ' αὐτὸ ἐπαναστατικῶν κατὰ τῶν γονέων, κατὰ τῶν οἰκείων, κατὰ τῆς κοινωνίας, κατὰ τῆς Θρησκείας, κατὰ πάντων!!

*

5. Καὶ διερωτᾶται τις, ἐν ἀγωνίᾳ καὶ θλίψει τὸ σημερινὸν κατάντημα τῆς Νεότητος ἀντικρύζων· ποῦ βαδίζομεν; Ποία ἡ κοινωνία τῆς αὔριου; Ποῖα τὰ σωστικὰ μέσα διορθώσεως ἢ ἀναστολῆς τοῦ κακοῦ τούτου; Καθ' ἡμᾶς ἐν μέσον ἀσφαλὲς καὶ σωτηριῶδες πρὸς τὸν ἱερώτατον τοῦτον ἀγῶνα τῆς σωτηρίας τῆς Νεότητος ὑπάρχει, ἡ ὀρθὴ ἀνατροφή καὶ διὰ παιδαγωγίαν τῆς Νεότητος, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος, κατ' ἐξοχὴν δ' ἐν τῷ σχολεῖῳ. Δυστυχῶς τὰ νεώτερα ἐκπαιδευτικὰ συστήματα, παρὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν διατυμπανιζόμενα, τὸ κέντρον βάρους αὐτῶν τοποθετοῦν ἐπὶ τῆς «γνώσεως» καὶ ὀλιγώτερον ἐπὶ τῆς «μορφώσεως» τῆς ψυχῆς, ὑπὸ τὴν διπλὴν ἐννοίαν, ἥτοι τὴν «θρησκευτικὴν» μὲν καὶ τὴν «ἠθικὴν». Ἀγωγή καὶ παιδεία ἄνευ τῆς ἠθικο-θρησκευτικῆς μορφώσεως τῶν νέων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου, τῶν ἐπὶ τῶν δύο πόλων Πίστιος εἰς Χριστὸν καὶ Ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον θεμελιουμένων, εἶναι ἀνέφικτος, ἀλλὰ καὶ πᾶσα προσπάθεια διαπλάσεως τῆς ψυχῆς τῆς Νεότητος εἰς «καλὴν-κάγαθὴν» ἐν χριστιανικῇ ἐννοίᾳ ἀποβαίνει ἄνευ ἀποτελέσματος. Πᾶσαι αἱ ἄλλαι γνώσεις, ὅσονδήποτε

σπουδαῖαι καὶ ἐπωφελεῖς διὰ τὰς ὑλικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἂν εἶναι, θ' ἀποβοῦν ἐν τέλει ἄχρηστοι ἢ καὶ ἐπιζήμιοι διὰ τε τὸ ἄτομον καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν, ἐφ' ὅσον θὰ στεροῦνται τῆς ἠθικῆς βάσεως, τῆς ἐπὶ τοῦ φόβου εἰς τὸν Θεὸν στηριζομένης, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν διδαχὴν. Ἀσκήσεις καὶ γυμνασῖαι πάσης μορφῆς — ἠθικαί, ἐπιτηδευματικαί, τεχνικαί —, μάλιστα δὲ γνώσεις ἐμπειρικαὶ ἢ καὶ θεωρητικαί, ὅσονδήποτε ἐλκυστικαὶ διὰ τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, θὰ πληρῶσουν τὴν ψυχὴν τοῦ νέου, ὡς εἰς ἀσκόν, μὲ πεφυσιωμένην ἐπιστημοφάνειαν, ἀνωφελῆ κατ' οὐσίαν, δυναμένην νὰ ὀδηγήσῃ εἰς πᾶν εἶδος διαστροφῆς, κατὰ τὴν ἐν τῇ πράξει ἐφαρμογὴν τῶν γνώσεων τούτων ἐντὸς τῆς κοινωνίας, τῶν μὴ στηριζομένων ἐπὶ τοῦ σωτηριώδους θεμελίου τῆς χριστιανικῆς Πίστεως καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἀπορροεύσης Ἀγάπης ἐν χριστιανικῇ ἐννοίᾳ, τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν πρωτίστως καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον. Καὶ ὡς λέγει ὁ σοφὸς Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ὁ γνώστης ὅσον ὀλίγοι τῆς θύραθεν σοφίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἱεραῆς: «Παιδαγωγία δὲ ἀληθῆς ἡ θεοσέβεια, μάθησις οὐσα Θεοῦ θεραπείας καὶ παιδεύσις εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, ἀγωγή τε ὀρθή, ἀνάγουσα εἰς οὐρανόν... Ἔστι δὲ ἡ κατὰ Θεὸν παιδαγωγία κατευσυμὸς ἀληθείας εἰς ἐποπτεῖαν Θεοῦ καὶ πράξεων ἁγίων ὑποτύπωσις ἐν αἰωνίᾳ διαμονῇ» (Κλήμ. Ἀλεξ., Παιδαγ., παρὰ Migne, P. G. 8, 313). Ὁρθότατα δ' ἀποφαίνεται καὶ ὁ σπουδαῖος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς Μεθόδιος ὁ Ὀλύμπου, λέγων: «τὴν ψυχὴν ἀμήχανον καὶ ἀδιήγητον κάλλος ἔχειν» (Μεθοδ. Ὀλύμπ., ἐνθ' ἂν. τ. 18,20).

*

6. Μὴ αὐταπατώμεθα λοιπὸν καὶ μὴ ἀναμένωμεν διόρθωσιν τῆς καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὰ χεῖρω ῥεπούσης καὶ εἰς ἠθικὰς ἀνεπιτρέπτους πράξεις ὀδηγουμένης Νεότητος, μὲ τὸ νὰ ἀνεχώμεθα τὰς ἐκτροπὰς τῶν νέων, νὰ καμπτώμεθα πρὸ τῶν ἀπαιτήσεων των, μάλιστα ἐκ τῆς κακῶς ἐννοουμένης μητρικῆς καὶ πατρικῆς ἀγάπης, πρὸς ἀνεμπόδιστον παροχὴν εὐκαιριῶν παντοειδῶν ἀπολαύσεων ὑπ' αὐτῶν. Ἐν καὶ μόνον μέσον σωστικὸν καὶ μορφωτικὸν διὰ τοὺς νέους ὑπάρχει: ἡ ἀνάπτυξις εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τῆς νηπιώδους ἡλικίας τοῦ «φόβου τοῦ Θεοῦ» καὶ ἡ βαθμιαία ἀνάπτυξις τῆς ζώσης ἐν Χριστῷ Πίστεως, τῆς μόνης ἱκανῆς νὰ καλλιεργήσῃ τὰς εὐπλάστους ψυχὰς τῶν νέων καὶ νὰ καταστήσῃ ταύτας προθύμους εἰς πράξεις ἀγαθοεργῶν καὶ νὰ ἐμφυτεύσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἀληθινὴν Ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, ἀπαλλάσσουσα αὐτοὺς ἀπὸ τῶν σατανικῶν ιδεολογημάτων τῆς ἐποχῆς. Ἀλλ' ἡ χριστιανικὴ Πίστις καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς στηριζομένη καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκπηγάζουσα Ἀγάπη δύνανται νὰ ἐμβληθοῦν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν νέων πρωτίστως διὰ τοῦ χριστιανικοῦ παραδείγματος τῶν γονέων· ὕστερον δὲ διὰ τῆς αὐστηραῆς χριστιανοπρεποῦς ἀγωγῆς τούτων ἐν τοῖς σχολείοις. Ἀλλὰ τοῦτο ἐπιτυγχάνεται ὑπὸ διδασκάλων μὲ ἀνωτέραν ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν καλλιέργειαν καὶ τέλος δι' αὐστηροτάτης ἐκκαθαρίσεως τῶν σχολείων ἀπὸ ἐκείνων τοῦ μαθητὰς, οἵτινες γίνονται φορεῖς ἀνατρεπτικῶν ἰδεῶν, διδασκομένων δυστυχῶς ὑπὸ τῶν δῆθεν προοδευτικῶν γονέων των! Διότι καὶ τοῦτο, φεῦ! συμβαίνει εἰς τὴν παραπαίουσαν ἰδεολογικῶς καὶ ἠθικῶς κοινωνίαν μας.

Ἄλλὰ θὰ συνεχίσωμεν!

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ὁμότιμος Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 411

Περὶ ἰδρύσεως Ἱερῶν Μητροπόλεων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος καὶ τρόπου πληρώσεως αὐτῶν καὶ τῶν λοιπῶν τοιούτων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαιμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄ ρ θ ρ ο ν 1.

Ἰδρύονται, ἀποσπωμένων τῶν διὰ τοῦ παρόντος καθοριζομένων περιφερειῶν αὐτῶν ἐκ τῶν εἰς ἄς ἀνήκουν Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν περὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Ἀττικῆς, Μεγαρίδος καὶ Σαλαμίνας καὶ Θεσσαλονίκης αἱ κάτωθι Ἱεραὶ Μητροπόλεις:

1. Ἱερά Μητρόπολις Νέας Σμύρνης περιλαμβάνουσα τὸν Δῆμον Νέας Σμύρνης τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς.

2. Ἱερά Μητρόπολις Νέας Ἰωνίας καὶ Νέας Φιλαδελφείας ἔχουσα ἔδραν τὴν Νέαν Ἰωνίαν καὶ περιλαμβάνουσα τοὺς Δήμους Νέας Ἰωνίας, Νέας Φιλαδελφείας καὶ Ἡρακλείου καὶ τὴν Κοινότητα Νέας Χαλκηδόνος τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς.

3. Ἱερά Μητρόπολις Περιστερίου, περιλαμβάνουσα τὸν Δῆμον Περιστερίου τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς.

4. Ἱερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ ἔχουσα ἔδραν τὴν Καισαριανὴν καὶ περιλαμβάνουσα τοὺς Δήμους Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς.

5. Ἱερά Μητρόπολις Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας ἔχουσα ἔδραν τὰ Μέγαρα καὶ περιλαμβάνουσα τὴν Ἐπαρχίαν Μεγαρίδος καὶ τὴν νῆσον Σαλαμίνα τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς.

6. Ἱερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ἔχουσα ἔδραν τὰ Σπάτα καὶ περιλαμβάνουσα τοὺς Δήμους Σπάτων — Λούτσης, Μαρκοπούλου — Μεσογαίας, Κερατέας, Λαυρεωτικῆς, Κρωπίας καὶ Παιανίας, ὡς καὶ τὰς Κοινότητας Ἀναβύσσου, Γλυκῶν Νερῶν, Καλυθίων Ἱεροῦ, Παλαιᾶς Φωκαίας Κουδαρᾶ, Παλλήνης, Πικερμίου καὶ Ραφήνας τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς.

7. Ἱερά Μητρόπολις Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς ἔχουσα ἔδραν τὴν Καλαμαριάν καὶ περιλαμβάνουσα τὸν Δῆμον Καλαμαριάς, τὰς Κοινότητας Ἁγίας Τριάδος, Ἐπανομῆς, Ἀγγελοχωρίου, Νέων Ἐπιδατῶν, Νέας Μηχανιώνας καὶ τὸν οἰκισμὸν Κερασέας τῆς Κοινότητος Ἐμβόλου, τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης.

8. Ἱερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ἔχουσα ἔδραν τὴν Νεάπολιν καὶ περιλαμβάνουσα

τοὺς Δήμους Νεαπόλεως, Σταυροπόλεως, Εὐόσμου καὶ Πολίχνης, τὰς Κοινότητας Ἀσβεστοχωρίου, Φιλύρου, Νεοχωρούδας, Ἐξοχῆς, Ὁραιοκάστρου, Μενεμένης, Νέας Μαγνησίας, Ἐλευθερίου, Καλοχωρίου, Διαδατῶν, Σίνδου καὶ Εὐκαρπίας καὶ τοὺς οἰκισμοὺς Ἠεροκρήνης Δήμου Θεσσαλονίκης, Ροδοχωρίου Δήμου Συκεῶν καὶ Ἐπταλόφου Δήμου Ἀμπελοκήπων τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 2.

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Ἀττικῆς, Μεγαρίδος καὶ Σαλαμίνας μετονομάζεται εἰς Ἱεράν Μητρόπολιν Ἀττικῆς.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 3.

1. Ἡ πλήρωσις τῶν μητροπολιτικῶν ἐδρῶν τῶν διὰ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἰδρυομένων, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διενεργεῖται δι' ἐκλογῆς πλὴν τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Θεσσαλονίκης, Ἰωαννίνων, Πατρῶν, Πειραιῶς, Νέας Ἰωνίας, Περιστερίου καὶ Ἀττικῆς, αἵτινες δύνανται νὰ πληρῶνται καὶ διὰ καταστάσεως, συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, πρὸς μείζονα τῆς Ἐκκλησίας ὠφέλειαν.

2. Κατὰ τὴν ἐν παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3/1974 Συντακτικῆς Πράξεως «Περὶ ἐκλογῆς Προκαθημένου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος κλπ.» χρονικὴν περίοδον, ἢ διὰ καταστάσεως πλήρωσις Μητροπολιτικῶν Ἐδρῶν, κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ δριζύμενα, διενεργεῖται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 8 καὶ 9 τοῦ Ν.Δ. 274/1974 «Περὶ καθορισμοῦ τοῦ τρόπου ἐκλογῆς Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κλπ.», ἐκλόγιμοι δὲ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην εἶναι πάντες οἱ ποιμαίνοντες Μητροπόλεις Μητροπολίται τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 4.

Κατὰ τὴν ἐν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 3/1974 Συντακτικῆς Πράξεως χρονικὴν περίοδον, πρὸς πλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ἰδρυομένων, ὡς καὶ τῶν ἐν χρεῖρᾳ τελουσῶν Μητροπόλεων Κυθήρων, Σισανίου καὶ Σιατίστης καὶ Πατρῶν, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν τελευταίαν ταύτην δὲν ἤθελε προκριθῆ ἢ διὰ καταστάσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος, πληρωσίς τῆς, ἐκλόγιμοι εἶναι οἱ περιλαμβανόμενοι εἰς τὸν δυνάμει τοῦ Ν. Δ. 274/1974 συνταχθέντα ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας κατάλογον ἐκλογίμων, ὡς καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, πρὸς οὓς ἤθελε παρασχεθῆ σχετικὴ πρὸς τοῦτο ἄδεια ὑπὸ τῆς Προϊσταμένης αὐτῶν Ἀρχῆς.

Η ΕΚΛΟΓΗ ΝΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Συμφώνως πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 411/1974 Νομ. Διάταγμα ἰδρύθησαν ὀκτὼ νέαι 'Ιεραὶ Μητροπόλεις εἰς τὴν 'Εκκλησίαν τῆς 'Ελλάδος, αἱ ἀκόλουθοι: 1) 'Ιερά Μητρόπολις Νέας Σμύρνης, 2) 'Ιερά Μητρόπολις Νέας 'Ιωνίας καὶ Νέας Φιλαδελφείας, 3) 'Ιερά Μητρόπολις Περιστερίου, 4) 'Ιερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ, 5) 'Ιερά Μητρόπολις Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος, 6) 'Ιερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, πᾶσαι ἀνήκουσαι εἰς τὸν νομὸν Ἀττικῆς, 7) 'Ιερά Μητρόπολις Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς καὶ 8) 'Ιερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως τοῦ νομοῦ Θεσσαλονίκης.

'Η 'Ιερά Σύνοδος τῆς 'Ιεραρχίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος προέβη κατὰ τὰς συνεδρίας τῆς 22-5-1974 καὶ 29-5-1974 εἰς τὴν ἐκλογὴν νέων Μητροπολιτῶν πρὸς πλήρωσιν τῶν ὡς ἄνω Μητροπόλεων, ὡς καὶ τῶν κενωθείσων λόγῳ μεταθέσεως. Οὕτως ἐξελέγησαν οἱ κάτωθι:

Διὰ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Νέας Σμύρνης ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Δωδώνης κ. Χρυσόστομος Βοῦλτσος, διὰ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Σισανίου καὶ Σιατίστης ὁ πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀντώνιος Κόμπτος, διὰ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Φιλίππων ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Προκόπιος Τσα-

κουμάκας, διὰ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Καισαριανῆς ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Γεώργιος Προκόπης, διὰ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Ν. Κρήνης ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Προκόπιος Γεωργαντόπουλος, διὰ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Διονύσιος Λαδδούπουλος, διὰ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Μεσογαίας ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἀγαθόνικος Φιλιππότης, διὰ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Βαρθολομαῖος Κατσούρης, διὰ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Σπυρίδων Κυβετός, διὰ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Κυθήρων ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἰερόθεος Δαλαρῆς καὶ διὰ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Μαρωνείας ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Δαμασκηνὸς Ρουμελιώτης.

Ὡσαύτως ἐπληρώθησαν διὰ καταστάσεως ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολιτῶν αἱ κάτωθι: 1) Ἡ 'Ι. Μητρόπολις Πατρῶν διὰ μεταθέσεως τοῦ Σεβ. Μητρ. Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κ. Νικοδήμου. 2) Ἡ 'Ι. Μητρόπολις Νέας 'Ιωνίας καὶ Νέας Φιλαδελφείας διὰ μεταθέσεως τοῦ Σεβ. Μητρ. Μαρωνείας κ. Τιμοθέου. 3) Ἡ 'Ι. Μητρόπολις Περιστερίου διὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ Σεβ. Μητρ. Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Ἀλεξάνδρου.

Κατωτέρω παραθέτομεν σύντομον βιογραφικὸν σημεῖωμα τεσσάρων νέων Μητροπολιτῶν, ὡς καὶ τὰς προσφωνήσεις κατὰ τὴν χειροτονίαν αὐτῶν.

Ἄρθρον 5.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαΐου 1974

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΦΑΙΔΩΝ ΓΚΙΖΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΩΤΟΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΚΩΝΣΤ. ΡΑΛΛΗΣ, ΗΛ. ΜΠΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠ. ΤΕΤΕΝΕΣ, ΕΥΣΤ. ΛΑΤΣΟΥΔΗΣ, ΒΑΣ. ΤΣΟΥΜΠΑΣ, ΣΤΥΛ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ, ΓΕΩΡΓ. ΤΣΟΥΜΑΝΗΣ, ΔΗΜ. ΤΣΑΚΩΝΑΣ, ΠΑΝ. ΧΡΗΣΤΟΥ, ΤΖΩΡ. ΤΖΩΡΤΖΑΚΗΣ, ΚΩΝΣΤ. ΚΥΠΡΑΙΟΣ, ΧΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ, ΤΡΥΦ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΚΟΣ, ΑΛΕΞ. ΤΖΑΒΕΛΛΑΣ, ΚΩΝΣΤ. ΣΚΙΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαΐου 1974

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Τὴν 26ην Μαΐου εἰς τὸν Ἱερόν Ναὸν ἀγίου Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν ἐγένετο ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ νεοεκλεγέντος Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, συλλειτουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ν. Ἰωνίας καὶ Ν. Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου, Ρόδου κ. Σπυρίδωνος, Καρπάθου κ. Ἀποστόλου, Κεφαλληνίας κ. Προκοπίου καὶ Πατρῶν κ. Νικοδήμου.

Προσφωνῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ τὸν νέον Μητροπολίτην Καισαριανῆς κ. Γεώργιον εἶπε τὰ ἀκόλουθα:

«Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ» (Α' Τιμ. γ', 1).

Θεοφιλέστατε Ἐψηφισμένε,

Ἐὰν ἡ τοῦ Οὐρανοβάμονος Ἀποστόλου Παύλου διαβεβαίωσις, ὅτι εἶναι παρὰ Κυρίου ἐδλογημένη ἡ ἐδλαβῆς ἔφεσις τῆς προαγωγῆς τῶν προμαχούντων τῆς ἐπὶ γῆς στρατενομένης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀρυστα καὶ δικαιοτάτα ἔχει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Θεοφιλίας σου, ὑπὸ τὴν δ ι π λ ἦ ν ἔνοιαν τοῦ ὀνηλοῦ τῆς ἀρχιερωσένης ἀξιώματος, τὸ ὅποιον ἐκλήθης νὰ ἐπωμισθῆς.

Ἡ μία ἔννοια εἶναι ἡ τῆς τιμῆς! Διότι ὄντως ἐπαξίως ἐπορεύθης τοὺς βαθμοὺς διὰ τὴν ἀνέλιξιν εἰς τὸν ἕνδεκατον ἀρχιερατικὸν βαθμὸν, ὁπόθεν ὡς ἄλλας καὶ φῶς πνευματικὸν θὰ αἰσθάνεσαι τὴν δικαίαν ἀγαλλίασιν τοῦ πνευματικοῦ προστάτου καὶ ὁδηγοῦ εἰς νομὰς σωτηρίους τῶν ψυχῶν τοῦ ἐμπειροσυνεμένου σοὶ χριστευομένου πληρώματος. Δὲν σὲ ἀπέλειπον δὲ τὰ πρὸς τοῦτο ἐφοδία, ἅτινα πλουσίως ἀπέδειξες ὅτι κέκτησαι ὡς τε Διάκονος καὶ Πρεσβύτερος, ἰδιαιτάτα δὲ ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν εἰδικῶν καθηκόντων τοῦ Ἱερατικῶς Προϊσταμένου ἐν Ἱεροῖς Ναοῖς, ἐνθα τὰ ἐνοριακὰ καὶ πνευματικὰ θέματα εἶδρον τὸν ἐνδεδειγμένον χειριστὴν τοῦ Ἑγουμένου τῆς πρώτης τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἑλλάδος, τῆς ἱστορικῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης, ὅπου τὰ ἴχνη τῆς διαβασείας σου ἀνεξιτήλως θὰ ἐνθυμίζον τὸν ἀκάματον ἐργάτην καὶ ἀγρυπνὸν φύλακα τῆς ἱερᾶς περιουσίας τοῦ Ἱεροκλήρου ἐν καιρίαις στρατιωτικαῖς Ὑπηρεσίαις, διὰ τῆς ἀόκνου καὶ ἐμπνευσμένης ἐλληνοχριστιανικῆς ἐμψυχώσεως τῶν στρατευμένων τέκνων τῆς φιλάτης ἡμῶν Πατρίδος τοῦ Πρωτοσυγκέλλου δὲ καὶ ἀλλαχοῦ μὲν, ἐσχάτως ἐν τέλει τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὅπου, παρὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον τῆς παρουσίας σου, οἱ πάντες θὰ ἐνθυμοῦνται τὸ εὐστοροφον καὶ ἐδπροσῆγορον τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν πολυποικίλων, οὐχὶ δὲ πάντοτε εὐχερῶν προβλημάτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τοῦ χαρίεντος καὶ πνευματώδους ἐπιτηρησιακοῦ ἄλατος μὴ ἀπολείποντος εἰς ἀμβλυσιν τῶν κόπων καὶ δυσχερειῶν τῶν κυριολεκτικῶς ψυχοφθόρων ἐπιπνευσμένων τοὺς ἀξιόματους μαχητὰς ἐπὶ νευραλγικῶν σημείων τῆς διοικήσεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἐπὶ ὅμως καὶ ἡ ἑτέρα ὄψις τοῦ ἀξιώματος, παρὰ τὴν τιμὴν, τὸ βῆμα καὶ αἱ εὐθύναι! Διὰ τοὺς ἡγέτας τοὺς πνευματικοὺς ἢ δευτέρω ἔννοια τοῦ Ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος ἐμπερικλείεται εἰς τὴν, ὄντως φοβερὰν, ἀποστροφὴν τῆς Γραφῆς, διὰ τὰς ἐναντι τοῦ Θεοῦ τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορος Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ εὐθύναις, τὰς ὁποίας ἔχουσιν οἱ πνευματικοὶ ἡγῆται διὰ τὴν τύχην τῶν ψυχῶν τοῦ χριστευομένου πληρώματος «ὡς λόγον ἀποδώσοντες»! (Ἐβρ. γ' 17). Ἀλλὰ ἡ μέχρι τοῦδε ἐν τῷ πνευματικῷ γεωργίῳ διακονία σου πείθει, Θεοφιλέστατε, ὅτι ἡ τοῦ Κυρίου ρῆσις «ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ» (Λουκ. 10. 19), ἀρκούντως ἐπὶ σὲ κατὰ θεῖαν χάριν ἔχει ἤδη ἀξιοποιηθῆ, διότι «σατανᾶς ἐξ οὐρανοῦ πεσών» (αὐτ. 18), οὐχὶ ἅπαξ ἐν τῇ διακονίᾳ σου, ἐδοκίμασε τὴν δύναμιν τῆς πνευματικῆς σου ἀντιστάσεως, ἀναδειχθείσης τελικῶς νικητορίας, διὰ τῆς προσωπικότητός σου καὶ τῆς πρὸς Θεὸν πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ ἐλπίδος σου, τῆς πνευματικῆς συνισταμένης, ἥτις «ἐξω βάλλει τὸν φόβον» (Α' Ἰω. 8', 18). Ὅστω δὲ καὶ εἰς τὴν παροῦσαν φάσιν, ἀπὸ τῆς ὑψηλότερας σκοπιᾶς, τῆς ἀρχιερωσύνης, ἐπάνω πολλῶν ὄφρων καὶ σκορπίων μέλλεις, ἵνα βαδίσης, ἀλλὰ καὶ πάλιν διὰ τῶν αὐτῶν τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου ἐφοδίων θέλεις νικηφόρος εἰς τὴν ὄχθην τῆς χριστευομένου δικαιοσύνης διαπερατωθῆ.

Θάρρει, λοιπόν, Θεοφιλέστατε, καὶ χάρρει, ὡς ἀχρὶ τοῦ νῦν, μετ' ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν χάριν τοῦ Κυρίου σου!

Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην τοῦ Μακαριωτάτου ὁ Σεβ. Καισαριανῆς κ. Γεώργιος ἀπήντησεν ἐν καταφατικῇ συγκινήσει ὡς ἑξῆς:

Βαθέως μὲ συνεκίνησαν, Μακαριώτατε, τὰ ὅσα ἤκουσα ἀπὸ τῶν ἁγίων χειλέων σας τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν καὶ τὰ ὅποια, πιστεύω ἀκραιδάντως, εἶναι ἀπότοκα τῆς μεγάλης σας καλωσύνης καὶ τῆς ἀγαπώσης τὸν ἄνθρωπον καρδίας σας.

Παλμούς μετέδωσαν εἰς τὰς χορδὰς τῆς ψυχῆς μου καὶ συνέθεσαν μίαν ἁρμονικὴν σύνθεσιν ἐγγνωμοσύνης καὶ εὐχαριστιῶν πολλῶν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα. Ἐδλαβῶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὴν ἐκδήλωσιν αὐτῶν τῶν συναισθημάτων, ἀκόμη καὶ διὰ τὴν τόσον τιμητικὴν δι' ἐμὲ ψῆφον τῆς Μακαριότητός σας καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀγίων Ἀρχιερέων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ τὴν ἐκλογὴν καὶ πρόκρισιν, ὅπως ὕψηρέτησω τὴν στρατευομένην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ὡς Ἐπίσκοπος καὶ διακονήσω τὸν ἐκλεκτὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ τῆς κληρωθείσης μοι Ἐπαρχίας. Ἐτι δὲ ἀπὸ καρδίας εὐχαριστῶ τοὺς τιμῆσαντάς με καὶ μετέχοντάς τῆς χάριός μου Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας, ἰδιαίτερος δὲ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ρόδου καὶ συμπολίτην μου κ. Στεφάνου, μετ' οὗ δεσμοὶ πνευματικοὶ ἀρρηκτοὶ ὕφανα τὴν πνευματικὴν μου πορείαν.

Ὁμολογῶ ὅτι ἡ προσγενομένη μοι αὐτῇ τιμῇ ἐπλήρωσε τὴν ψυχὴν μου μὲ δέος, δεδομένου ὅτι καλῶς γνωρίζω τὰς εὐθύναις, τὰς ὁποίας ἐπωμίζομαι καὶ τὰ προβλήματα, τὰ ὁποία θὰ ἀντιμετωπίσω. Ἡ σκέψις ὅμως, ἡ ὁποία ἐκκυριάρχησεν εἰς τὴν διάνοιάν μου, ὅτι θὰ πρέπει ὡς κληρικὸς, ὡς χριστιανὸς καὶ ὡς Ἕλληνας νὰ ὑψηρέτησω τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία ἐθεμελιώθη διὰ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ Κυρίου μας καὶ καθοδηγεῖται ὑπὸ τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, καὶ τὴν φιλάτην Πατρίδα, ἡ ὁποία μετελαμπάδενσε τὸν χριστιανισμόν, τὸν πολιτισμόν καὶ τὰ φῶτα εἰς ὀλόκληρον τὸν κόσμον καὶ προσέφερεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκατόμβας μαρτύρων καὶ ἡρώων, μὲ ὑπεχρέωσεν, ἄνευ δισταγμοῦ, νὰ δώσω προθύμως τὸ «παρόν». Καὶ ἰδοὺ, Μακαριώτατε, εὐρίσκομαι πρὸ τῶν βαθμίδων τοῦ Ἱεροῦ Θεοσιαστηρίου, διὰ τὴν εἰσέλθω μετ' ὀλίγον καί, γονυπετῆς πρὸ τοῦ ἱεροῦ Βωμοῦ τῆς ἀμώμου ἡμῶν Πίστεως, δεχθῶ τὴν Χάριν τοῦ Θεοῦ, προχειρίζομαι εἰς Ἐπίσκοπον.

Δὲν νομίζω ὅτι συντρέχει λόγος τὴν στιγμὴν αὐτὴν τῆς περισυλλογῆς καὶ τῆς ἐκχύσεως τῆς ψυχῆς μου πρὸς τὸν Θεὸν νὰ παρουσιάσω τὴν εἰκόνα τοῦ καλοῦ Ποιμένου καὶ Ἐπισκόπου. Αὐτὴν μᾶς τὴν παρουσιάζει ἡ Π. Διαθήκη διὰ στόματος τῶν Προφητῶν, ἡ Κ. Διαθήκη διὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ διὰ τοῦ Ὁστρονοβάμονος Παύλου, ὁ Κύριος διὰ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου καὶ

οί Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ὧν τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου τὴν μνήμην τιμῶμεν σήμερον, διὰ τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου.

Ἡ εἰκὼν αὐτῆ τοῦ Καλοῦ Ποιμένου θὰ πρέπει νὰ ἀποτελῇ διὰ τὸν Ἐπίσκοπον τὸ κάτοπτρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ διακρίνη τὰς ἀτελείας του καὶ θὰ προσπαθῇ νὰ βελτιωθῇ, ἔτοιμος πάντοτε νὰ θέτῃ τὴν ψυχὴν του ὑπὲρ τῶν προβάτων.

Θὰ τὸ ἐπιτύχω ἄρα γε αὐτό; Ὁμολογῶ ὅτι θὰ προσπαθῶ!

Μὲ χειραγωγὸν τὸν Ἅγιον Θεὸν καὶ μὲ τὴν Χάριν, ἣ ὁποία τὰ ἀσθενῆ θεραπεύει καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῖ, θὰ συνεχίσω, ὅπως καὶ μέχρι σήμερον ἐπὶ 29 συναπτά ἔτη, νὰ διακονῶ τὸν Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ὑπηρετῶ τὸν ἄνθρωπον, ὡς Ἀδελφὸν καὶ Τέκνον, μὲ ἀγάπην, εὐκρίνεια καὶ τιμιότητα. Θὰ ἀποτελέσῃ δὲ δι' ἐμὲ εὐλογία, ἐὰν δυνηθῶ νὰ τεθῶ ἐπικεφαλῆς μιᾶς συνεχοῦς πορείας τοῦ ποιμνίου μου πρὸς κατάκτησιν τῆς ἀκρωρείας τῆς ἡθικῆς τελειότητος.

Ἐπιτρέφατέ μου ὅμως, Μακαριώτατε, τὴν σιγμὴν αὐτῆν, καθ' ἣν συγκλονίζεται ὁλόκληρον τὸ εἶναι μου καὶ ἀναλύεται ἡ ψυχὴ μου εἰς αἶνον πρὸς τὸν ἰλέω ὄμματι ἐπιβλέψαντα ἐπ' ἐμὲ Κύριον, νοερώς νὰ κλίνω τὸ γόνυ τοῦτο μὲν πρὸ τοῦ σεπτοῦ Λειψάνου τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς καὶ Προστάτου ἡμῶν Γερασίου, τοῦ φρονοῦ τούτου τῆς ἰδιαιτέρας μου Πατριδὸς Κεφαλληνίας, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσω, ὅπως μεσιτεύσῃ πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ πληροφορήσω ἀξίως τὴν διακονίαν μου, τοῦτο δὲ πρὸ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς μου, ἵνα λάβω τὴν εὐχὴν του, ἀγαλλομένον διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν πόθων καὶ τῶν ὀνείρων του, διότι ὡς παιδίον μὲ χειραγωγῶ καὶ μοῦ ἐπέπνεε τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν πόθον τῆς ἱερωσύνης.

Καὶ ἤδη, ἀφοῦ παρακαλέσω τὸ τίμιον Πρεσβυτέριον, τοὺς ἀγαπητοὺς μου συμπατριώτας, τοὺς ἐνορίτας τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, εἰς τὴν ὁποίαν διημόνησα, καὶ πάντας τοὺς συμπαρισταμένους καὶ συμπροσευχόμενους μετὰ τῆς σεβαστῆς μου μητρὸς, τῶν ἀδελφῶν, συγγενῶν καὶ φίλων, ἵνα ἐνώσωσι τὰς δεήσεις των ὑπὲρ ἐμοῦ, κλίνω εὐλαβῶς, Μακαριώτατε καὶ Σεβάσμιοι Πατέρες, τὴν κεφαλὴν καὶ ἀναμένω, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν σεβασμίων χειρῶν σας, τὴν Χάριν τοῦ Ἀγαθοδότη Θεοῦ.

Βιογραφικὸν σημεῖωμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Γεωργίου.

Ἐγεννήθη εἰς Ληξούριον Κεφαλληνίας ἐν ἔτει 1919, ὅπου καὶ ἐπεράτωσε τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς. Μεθ' ὃ ἐφοίτησεν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἀνωτέραν Γεωργο-οικονομικὴν Σχολήν. Πτυχιούχος τῆς Σχολῆς ταύτης, ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολήν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀ-

† Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
κ. Γεωργίου

θηνῶν, χειροτονηθεὶς δὲ Διάκονος τὸ ἔτος 1946, μετὰ διετῆ φοίτησιν, μετενεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν τοῦ ἰδίου Πανεπιστημίου, ἐκπληρῶν διακατὴ πόθον του. Τῆς Σχολῆς ἀπεφοίτησεν ἀριστούχος τὸ ἔτος 1951. Τὸν Νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους χειροτονηθεὶς Πρεσβύτερος καὶ προχειρισθεὶς εἰς Ἀρχιμανδρίτην, ἐποποθετήθη ὡς Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, συνεργάτης τοῦ ἀπὸ Κεφαλληνίας Μητροπολίτου Μαντινείας κυροῦ Γερμανοῦ. Μετὰ βραχεῖαν παραμονὴν εἰς Τρίπολιν, ἣ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνέθηκεν εἰς αὐτὸν καθήκοντα Ἱεροκήρυκος τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων, ἐν συνεχείᾳ Διευθυντοῦ τῆς Ὁρθοσκευτικῆς Ὑπηρεσίας ΑΣΔΑΝ καὶ ἀκολουθῶς τῆς τοιαύτης τῆς Ἑλληνικῆς Ἀεροπορίας, ἀναλαβὼν τὸ πρῶτον τὴν ὀργάνωσιν αὐτῆς καὶ παρασχωὼν πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὸ Σῶμα, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν πολλῶν εὐαρεσκειῶν, μέχρι τοῦ ἔτους 1959. Παραλλήλως ἦσκει καθήκοντα Προϊσταμένου καὶ Ἱεροκήρυκος διαφόρων Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τινὸς τῶν ὁποίων ἀπεπεράτωσε καὶ ἐξωράισεν (Ἁγία Φωτεινὴ Ἰλισσοῦ, Ἅγιος Δημήτριος Ἀμπελοκήπων, Ἅγιος Ἰωάννης Γαργαρέττας, Παναγία «Γρηγορούσα», Ἅγιος Παντελεήμων Ἀχαρνῶν). Ὡσαύτως ἦσκει καθήκοντα Ἐπόπτου τῶν Τομεαρχῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τὸ ἔτος 1962 ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Β' κατέστησεν

αυτόν Ἡγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης, ὅπου παρέμεινε μέχρι τοῦ ἔτους 1967, ἀποσπάσας τὸν ἑπαινον καὶ τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὰς προσφερθείσας ὑπηρεσίας. Τὸ ἔτος 1968 ἀπεσπάσθη ἐπὶ ἑξάμηνον εἰς τὴν Ἱ. Μητροπόλιν Γρεβενῶν, πρὸς θεραπείαν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν περιοχῶν στερουμένων πνευματικῶν.

Τέλος, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν, «ἐκτιμήσας τὰς ἱκανότητας καὶ ἀρετὰς του», κατὰ τὴν κατὰ τὸ μήνυμα τῆς ἐκλογῆς προσφώνησιν τοῦ Μακαριώτατου πρὸς τὸν Ἐψηφισμένον, διώρισεν αὐτὸν Πρωτοσύγκελλον τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὅπου καὶ παρέμεινε νεμέχρι τῆς ἐκλογῆς του ὡς Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμητοῦ, ἐπιλύσας, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, πλεῖστα ὄσα θέματα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μετὰ συνέσεως καὶ εὐστροφίας.

Κατὰ τὴν περίοδον τῶν σεισμῶν τῆς Ἐπτανήσου ἢ Ἱερά Σύνοδος ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὴν γενετείραν του Κεφαλληνίαν, ὅπου παρέμεινε ἐπ' ἄρκετον συμμερισθεὶς τὰς ταλαιπωρίας τῶν συμπατριωτῶν του καὶ προσενεγκῶν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐνίσχυσιν πρὸς τὸν δοκιμαζόμενον λαὸν τῆς πατρίδος του, ἐκπληρῶσας εἰς τὸ ἀκέραιον τὴν ἀποστολὴν του, ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς πάντας τοὺς Κεφαλλήνας.

Δι' ἀπάσας τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα ὑπηρεσίας του ἐτιμήθη ἐπανειλημμένως διὰ τιμητικῶν διακρίσεων καὶ παρασῆμων.

Τὴν 27ην Μαΐου εἰς τὸν Ἱ. Ν. Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μεγάρων ἐγένετο ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ νέου Μητροπολίτου Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ, συλλειτουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀρτης κ. Ἰγνατίου, Κορινθίας κ. Παντελεήμονος, Λήμνου κ. Παντελεήμονος, Κεφαλληνίας κ. Προκοπίου, Ν. Σμύρνης κ. Χρυσοστόμου καὶ Κατάνης κ. Ἰακώβου. Κατὰ τὴν πρὸς τὸν Μακαριώτατον ἀντιφώνησιν του ὁ Σεβ. κ. Βαρθολομαῖος εἶπε τὰ ἀκόλουθα:

Εὐχαριστῶ τὴν Μακαριότητά σας, δι' ὅσα εὐφημα, ἐν πλησμονῇ ἀγάπης, περὶ ἐμοῦ ἐφθέγγετο. Ἐτι ἐγνωμονῶ Ἀὐτήν, δι' ὅσα σοφά, ἐν θεοσδότῳ φωτισμῷ, παρέδωκέ μοι εἰς παρακαταθήκην καὶ ὡς δηγόν ἐν τοῖς τρίβοις μου.

Φοβερὰ ἡ στιγμή αὕτη, καθ' ἣν πρόκειται διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ εἰσέλθω εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὡς πρεσβύτερος, ἵνα λάβω τὴν χάριν τῆς ὑπάτης τῆς ἱερωσύνης βαθμίδος.

Ὅσον καὶ ἂν προσπαθῶ ἡ τοποθέτησίς μου ἔναντι τοῦ συγκλονιστικοῦ αὐτοῦ γεγονότος νὰ εἶναι στάσις ἀπολύτου καὶ πλήρους ὑποταγῆς εἰς τὸ θεῖον θέλημα,

δέος συνέχει τὰ ἄδυστα τοῦ ἐσωτερικοῦ (πνευματικοῦ μου εἶναι).

Δέος, ὅπερ πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀδυσώπητον μαρτυρίαν τῆς συνειδήσεώς μου, ὅτι ποτὲ δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ ἀναδειχθῶ, οἶόν με θέλει ὁ Κύριος, Ἐπίσκοπος.

Ἐτόλμησα νὰ εἶπω προλαβόντως, ὅτι ἀπεδέχθην τὴν κλήσιν πρὸς τὴν ἀρχιερατικὴν διακονίαν, ἐν ὑπακοῇ πρὸς τὸ βούλημα τοῦ ἁγίου Θεοῦ. Ὁ Κύριος ὁμῶς ἐγένετο (ὑπὸ μῆκος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ) (Φιλιπ. 2,8). Θὰ ἐπιδείξω ἐγὼ ὁ ἀχρεῖος τοιαύτην ὑπακοήν; Ἡ ἀμαρτωλότης μου θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ δεχθῶ τόσον δαυιλῶς τὴν χάριν τοῦ ἐν Τριᾷδι ἁγίου Θεοῦ, ὥστε ἀμυδρὰν νὰ ἔχω τὴν ἐλπίδα, ἵνα καὶ ἐν τῇ ὁδῷ τῆς θυσίας ἐπακολουθήσω (τοῖς ἔχουσιν αὐτοῦ); (Α' Πέτρο. 2,21).

Ὁ Κύριος ἐνετείλατο, «καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» (Ἰω. 13,34). Ἦλιγγος μὲ καταλαμβάνει θεωρῶν καὶ μόνον τὸ ἔφος τῆς τοιαύτης ἀγάπης, ἣν ζητεῖ ἀπὸ ἐμὲ ὁ Κύριος. Θὰ δυνηθῇ ποτὲ ἡ ἀμαρτωλὸς καρδιά μου νὰ δεχθῇ τοὺς ὠκεανούς τῆς θείας ἀγάπης, ὥστε καὶ ἐξ αὐτῆς νὰ ρεῦσωσιν οἱ ποταμοὶ τῆς ἀγάπης, ἣν ἐντέλλεται ὁ Θεός;

Ὁ Κύριος, ὅτε ἐνιψε τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν Του, εἶπεν: (ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε) (Ἰω. 13,15). Ἐδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Κύριος ὑπόδειγμα τέλειον, ἀνυτέμβατον.

Τὸ θεῖον τοῦτο ὑπόδειγμα προσδίδει εἰς τὴν Ἐπισκοπικὴν διακονίαν περιεχόμενον βαρύτατον. Πῶς θὰ βαστάσῃ ἡ ἀδυναμία μου τὸν μόνον τῆς διακονίας ταύτης; Ἡ ἀχρειότης μου θὰ ἀφήσῃ ἀνεμπόδιστον τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Θεοῦ, ὥστε αὕτη νὰ ἐνεργῇ ἐν ἐμοί, κατὰ τὴν Παύλειον ρῆσιν, «καὶ τὸ θέλει καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας»; (Φιλιπ. 2,13).

Οἱ στοχασμοὶ καὶ τὰ ἐρωτηματικὰ αὐτά, τὴν ἱεράν ταύτην στιγμήν, προσδίδουν εἰς τὸ διακατέχον με δέος συγκλονιστικὸν περιεχόμενον.

Μία μόνον ἐλπίς φέρεي γαλήνιον αἶθρα εἰς τὴν τεταραγμένην ψυχὴν μου. Ἡ ἐλπίς τοῦ ἀπειρου ἐλέους τοῦ ἁγίου Θεοῦ. Δι' αὐτό, ἐπιτρέψατέ μοι, ν' ἀνέλθω τὰς βαθμίδας ταύτας καὶ νὰ εἰσέλθω εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων με τὴν ἱεσίαν: «Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ» (Λουκ. 18,13).

Βιογραφικὸν σημείωμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος κ. Βαρθολομαίου.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις ἐν ἔτει 1928. Ἐπεράτωσε τὰς ἐγκλίους του σπουδὰς ἐν τῷ Ἀθήνησι Πρώτῳ Προτύπῳ Γυμνασίῳ Ἀρρένων κατ' Ἰούνιον τοῦ ἔτους 1946. Κατ' Ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, μετ' ἐπιτυχῆ εἰσιτήριον διαγωνισμόν, ἐνεγράφη εἰς τοὺς φοιτητὰς τῆς Νομικῆς

† Ο Σεβ. Μητροπολίτης Μεγάρων και Σαλαμίνος
κ. Βαρθολομαῖος

Σχολῆς τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου. Συμπληρώσας τὴν ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ κεκανονισμένην φοίτησιν καὶ μετ' ἐπιτυχῆ ἀπολυτήριον δοκιμασίαν ἐνεκρίθη εἰς τοὺς πτυχιούχους τῆς Νομικῆς, ἀξιωθείς τοῦ βαθμοῦ «καλῶς».

Κατ' Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1950 ἐνεγράφη καὶ ἐφοίτησεν εἰς τὸ Τμήμα Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου. Μετὰ τὴν κεκανονισμένην ἐν τῷ Τμήματι τούτῳ φοίτησιν προσῆλθεν εἰς ἐπιτυχῆ γραπτὴν ἐπὶ πτυχίῳ δοκιμασίαν καὶ ἀκολούθως εἰς προφορικὴν τοιαύτην. Ἄλλ' ἐνῶ ὑπελείπετο αὐτῷ, πρὸς λήψιν τοῦ πτυχίου του, ἡ προσέλευσις εἰς προφορικὴν ἐξέτασιν δύο μαθημάτων (Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Διοικητικοῦ Δικαίου), διέκοψε, διότι ἐστράφη πρὸς θεολογικὰς σπουδὰς.

Κατ' Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1953 ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου. Τῆς Σχολῆς ταύτης κατέστη πτυχιούχος κατ' Ἰούνιον τοῦ ἔτους 1958, ἀξιωθείς τοῦ βαθμοῦ «λίαν καλῶς».

Τὰς στρατιωτικὰς αὐτοῦ ὑποχρεώσεις ἐξεπλήρωσεν ὑπηρετήσας εἰς τὰς τάξεις τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος. Διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατιωτικῆς του θητείας, ἀρίστην διαγωγὴν τῷ ἐξεφράσθη ἡ πλήρης εὐαρέσκειά του τότε Ἀρχηγοῦ τοῦ Λιμ. Σώματος Ὑποναύρχου Λιμ. Ἀ. Τσεμπεροπούλου.

Ὡς Μοναχὸς ἐκάρη καὶ ἐνεγράφη ὡς ἀδελφὸς τῆς Ἱ. Μονῆς Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης Χίου τῇ 2ῃ Ἰανουαρίου 1954. Ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Χίου Κυροῦ Παντελεήμονος εἰς Διάκονον μὲν τῇ 3ῃ Ἰανουαρίου 1954, εἰς Πρεσβύτερον δὲ τῇ 27ῃ Ἰουλίου 1958. Τῷ ἀπενεμήθη τὸ ὄφρικιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ λειτουργημα τῆς Πνευματικῆς Πατρότητος.

Ὡς Διάκονος ὑπηρετήσεν ἀπὸ τῆς 18-3-54 μέχρι τῆς 31-8-54 ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἀγ. Ἀνδρέου Πετραλώνων, ἔθνα ἀνέλαβε καὶ τὴν διακονίαν τῆς κηρύξεως τοῦ Θεοῦ λόγου, ἀπὸ δὲ τῆς 1-9-54 μέχρι τῆς εἰς Πρεσβύτερον χειροτονίας του ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἀγ. Ἐλευθερίου Ἀρεῶς, ἔθνα ἐπετέλεσε καὶ τὸ ἔργον τοῦ κατηχητοῦ. Ὡσαύτως, τῇ προτροπῇ τοῦ τότε Ἀρχηγοῦ τοῦ Λιμ. Σώματος ἀνέλαβεν, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως, τὴν θρησκευτικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν ἐν τῷ Κ.Ε.Λ.Σ. «Γ. ΚΩΤΟΥ-ΛΑΣ» ἐκπαιδευομένων Λιμενοφυλάκων 11ης σειρᾶς καὶ Ναυτῶν Λιμ. κλάσεως 1952B (β' σειρά). Προσέφερεν ἐπίσης τὰς ὑπηρεσίας του ὡς πνευματικὸς παραστάτης τῶν τροφίμων τοῦ «Σταθμοῦ Ἐφήβων» τοῦ Συλλόγου Μερίμνης Ἀνηλίκων.

Μετὰ τὴν εἰς Πρεσβύτερον χειροτονίαν του ὑπηρετήσεν παρὰ τῇ Ἱ. Μητροπόλει Χίου κατ' ἀρχὰς μὲν ὡς τακτικὸς Ἱεροκέρυξ καὶ εἶτα ὡς Πρωτοσύγκελλος.

Ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει τῆς Χίου ἀνέλαβε τὴν διοργάνωσιν καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἰδρυθέντος Κέντρου Ἐκκλησιαστικῆς Προνοίας Νεότητος καὶ τῶν Μαθητικῶν Συσσιτίων τῆς Ἱ. Μ. Χίου. β) Ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χίου ἐκδιδόμενου μηνιαίου περιοδικοῦ «Ἐθνομάρτυς Πλάτων ὁ Χίους». γ) Ἐδίδαξε τὸ μάθημα τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς ἐν τῇ Ναυτικῇ Σχολῇ Μηχανικῶν Χίου ἐπὶ τρεῖς ὥρας ἑβδομαδιαίως. δ) Ἀνέλαβεν ὡσαύτως τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς ἐν τῇ οἰκοκυρικῇ Σχολῇ Βροντάδου «Τὸ Σπίτι τοῦ Κοριτσιοῦ». ε) Ὡς μέλος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τμήματος Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Χίου ἐργάσθη διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ πνεύματος τῆς ἑθελοντικῆς αἰμοδοσίας, ἐπωμισθεὶς τὴν εὐθύνην καὶ φροντίδα τῆς ὀργανώσεως τριῶν παγκοσμίων ἐξορμήσεων ἑθελοντικῆς αἰμοδοσίας.

Γενομένης δεκτῆς τῆς ὑποβληθείσης παραιτήσεώς του ἐκ τῆς θέσεως τοῦ Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, διωρίσθη Ἐφημέριος τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν τοῦ Ἀμαλίου Ὁρφανοτροφείου Κορασίω.

Τῇ 8-12-1966 ἐπελέγη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς πληρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τοῦ Γραμματέως τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων, εἰς τὴν θέσιν καὶ διωρίσθη διὰ τοῦ ἀπὸ βῆς Μαρτίου 1967 Βασιλικοῦ Δ/τος.

Δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀνετέθησαν αὐτῷ ἀπὸ 4-12-1967 τὰ καθήκοντα τοῦ Ἀρχιγραμματέου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἅτινα καὶ ἥσκησε μέχρι τῆς διὰ τῆς ὑποβολῆς παραιτήσεως ἀποχωρήσεώς του.

ὑπὸ τοῦ Σεβ. κ. Βαρθολομαίου ἔχουσιν ἐκδοθῆ τύποις: α) «Εἰσηγήσεις» (Ἔξ μελέται ποιμαντικῶ περιεχομένου) Ἀθήναι 1965, σελ. 57 καὶ β) «Τὸ κανονικὸν παράπτωμα τῆς μέθης κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» (Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας») Ἀθήναι 1968, σελ. 38. Ὡσαύτως ἄρθρα καὶ μελέται αὐτοῦ ἔχουσι δημοσιευθῆ ἐν τοῖς θρησκευτικοῖς περιοδικοῖς «Ἐθνομάρτυς Πλάτων ὁ Χίου», «Ὁ Ἐφημέριος» καὶ «Ὁ Ποιμὴν».

Ἡ χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀντωνίου ἐγένετο τὴν 25ην Μαΐου πρ. ἔ. ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ Ἀγρινίου «Ζωοδόχος Πηγὴ» ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεοκλήτου, Ἀργολίδος κ. Χρυσοστόμου καὶ Νέας Σμύρνης κ. Χρυσοστόμου.

Κατ' αὐτὴν ὁ Σεβ. κ. Ἀντώνιος εἶπε τὸν ἀκόλουθον χειροτονητήριον λόγον:

Ἐν εὐχαριστίᾳ πολλῇ πρὸς τὸν Δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ προσέρχομαι σήμερον, Σεβασμιώτατε Δέσποτα, Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, ἵνα διὰ τῶν τιμίων χειρῶν Ὑμῶν λάβω τὸ ὑψηλὸν τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα.

Κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην πλημμυρεῖ τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐνὸς μὲν δοξολογία πρὸς τὸν Κύριον τοῦ Παντός, "Ὅστις ὠκονόμησεν οὕτω τὰ κατ' ἐμέ, ἵνα λάβω σήμερον πρὸ τῶν κρασπέδων τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου τὸν τρίτον βαθμὸν τῆς Ἱερωσύνης, ἀπ' ἑτέρου δὲ αἰσθήματα βαθυτάτης ἐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἡ θεία Πρόνοια μετεχειρίσθη ὡς ὄργανα Αὐτῆς διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ τελουμένου περὶ ἐμέ σήμερον μυστηρίου.

Καὶ πρῶτον ἂς ἐκφρασθῆ καθηκόντως ἡ βαθεῖα ἐγνωμοσύνη μου πρὸς τὸν Σεπτὸν Προκαθήμενον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ καὶ τὴν περὶ Αὐτὸν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἐκ τῶν τόσων καλῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου ἐξεχώρισαν τὴν ταπεινότητά μου διὰ νὰ ἐμπιστευθοῦν τὴν διαποίμανσιν τῆς ιστορικῆς Μητροπόλεως Σισανίου καὶ Σιατίστης.

Θὰ ἦτο μεγίστη παρὰλειψις, ἐὰν κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην δὲν ἐξέφραζον τὰ πλημμυροῦντά με αἰσθήματα βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ ἀπειρου ἐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Σεπτὸν Ποιμενάρχην τῆς ιστορικῆς καὶ παλαιφάτου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεοκλήτου, ὑπὸ τὰς πατρικὰς καὶ σοφὰς οδηγίας τοῦ ὁποίου εἶχον τὴν ἐξόχως ἐξαιρετικὴν τιμὴν νὰ διακονῶ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης εἰς τὸ ἱερὸν ἔργον τοῦ κηρύγματος τοῦ Θείου Λόγου, ὅστις λόγω καὶ ἔργῳ ἐτίμησε τὴν μικρὰν προσφορὰν εἰς τὸ πνευματικὸν ἔργον, τὸ ἐπιτελούμενον ἀθορύβως ἐν τῇ θεοσώστῳ αὐτοῦ Ἐπαρχίᾳ καὶ ἠθέλησε νὰ κάμῃ τοῦτο γνωστὸν

καὶ εἰς τὴν Σεπτὴν χορείαν τῆς Ἱεραρχίας, γενόμενος οὕτως ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς πρὸς τὸ ταπεινὸν πρόσωπόν μου προτιμήσεως Αὐτῆς. Τὸν βαθύτατον σεβασμὸν καὶ τὴν ἀπειρον ἐγνωμοσύνην μου ἐκφράζω καὶ πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Ἀργολίδος κ. Χρυσοστόμου καὶ Νέας Σμύρνης κ. Χρυσοστόμου.

Καὶ νῦν ἐπιτρέψατέ μοι, Σεβασμιώτατε Δέσποτα, ἵνα εἶπω τὰ προσήκοντα τῇ περιστάσει.

Πολλὰ εἶναι τῆς Ἁγίας Γραφῆς τὰ χωρία, εἰς τὰ ὁποῖα ἀναγινώσκουμεν καὶ σαφῶς διδασκόμεθα «ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐχ ἁμαρτήσῃ»¹.

Ταῦτα ἔχοντες βεβαίως ὅπ' ὄψει των οἱ ἐπιφανέστατοι Κληρικοὶ ἰδίως τῶν πέντε πρώτων αἰώνων ἠσθάνοντο, προτοῦ χειροτονηθοῦν, τρόμον ἀληθινόν, ὅταν ἐσκέπτοντο ὅτι ἀνελάμβανον τὸ μέγα καὶ ἐπίπονον ἔργον νὰ ὀδηγήσουν τὸ ποιμνιον τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν ὁδὸν τὴν εὐθείαν. Καὶ ἂν ἐκεῖνοι τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀρετῆς οἱ φωστῆρες ἐδοκίμαζον τόσον μεγάλους ἐνδοιασμούς, ποῖον φόβον καὶ τρόμον ὀφείλω νὰ αἰσθάνωμαι ἐγὼ σήμερον, ἐγὼ ὁ ἀτελής καὶ ἁμαρτωλὸς δοῦλος τοῦ Κυρίου! Διὰ τοῦτο πράγματι ἐπὶ μακρὸν ἀνέβαλον νὰ προσέλθω εἰς οἰονδήποτε τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν, ἔστω καὶ ἂν παιδιόθεν ἐγαλουρήθην καὶ ἔπειτα ἠνδρώθην μετ' οὗτο Ἐὐαγγελίου τὰ νάματα.

Διηρωτόμην συνεχῶς ἐν ἀμηχανίᾳ, ἂν ὄντως διαθέτω ὄχι πάντα, ἀλλὰ τοῦλάχιστον μερικὰ ἀπὸ τὰ ἀληθινὰ ἐκεῖνα προσόντα τοῦ ὄντως καλοῦ Κληρικοῦ, τὰ δικαιολογοῦντα τὴν ἀποδοχὴν τῆς πρὸς πάντα βαθμὸν Ἱερωσύνης ὑψηλῆς κλήσεως.

Φυσικὰ δὲν δύναμαι σαφῶς νὰ ἀποδείξω ἢ με ἀπόλυτον βασιμότητα νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι σήμερον τῶν προσόντων ἐκείνων ἀπέβην ἀναμφισβητήτως κτήτωρ καὶ κάτοχος.

Καὶ διὰ τοῦτο εἰσέτι, εἰλικρινῶς ὁμολογῶ, ἡ ψυχὴ μου κλυδωνίζεται ἀπὸ βαθεῖαν ἀγωνίαν τὴν φοβεράν ταύτην στιγμήν, ὅτε ὑπὸ τὸν ὑψηλὸν τοῦτον τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν κατευθίνομαι εἰς τὸ φοικτὸν θυσιαστήριον τοῦ ἐν Τριᾷδι Θεοῦ, πέριξ τοῦ ὁποίου ἀοράτως δι' ἡμᾶς τοὺς ἐπὶ γῆς ψάλλον καὶ μέλπουν ἐν ὁραιοῖς τὸν τρισάγιον ὕμνον τὰ Χερουβεῖμ καὶ Σεραφεῖμ².

Καὶ συνέχομαι ἀκόμη ἀπὸ συγκλονιστικὸς διασταγμούς, ἐπειδὴ συναισθάνομαι βαθύτατα πόσον πολλὰ καὶ μεγάλα εἶναι αἱ παγίδες τοῦ Δαίμονος, πόσον ἀναριθμητὰ εἶναι τὰ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐμπόδια, πόσας πικρίας καὶ θλίψεις κατὰ Θεοῦ παραχώρησιν ἢ κατὰ Διαβόλου ἐνέργειαν μέλλω νὰ δοκιμάσω ὡς Ἐπίσκοπος.

Καὶ ἂν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Μεγάλων Πατέρων τόσον συγχοὶ ἦσαν οἱ πειρασμοὶ καὶ τόσον πυκνὰ ἐπα-

1. Γ' Βασιλ. 8,46. Β' Παρὰλ. 6, 36. Ψαλμ. 142,2. Ἐκκλησ. 7,20. Γαλάτ. 2,16. Α' Ἰωάν. 1,10.

2. Ἦσ. 6,1-3.

ρουσιάζοντο τὰ ἐμπόδια, σήμερον μὲ τὴν τεραστίαν ἀνάπτωξιν τῆς τεχνικῆς καὶ τὴν καταπληκτικὴν ἐξάπλωσιν τῶν ἐπικινδυνωτάτων πυρηνικῶν ὄπλων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγριωτάτην ὑλιστικὴν νοοτροπίαν, πρὸς τὴν ὁποίαν φέρεται παραπαίων σύμψας ὁ κόσμος τοῦ αἰῶνος τούτου, ἐννόητον εἶναι, πόσας σοβαρὰς ἐπιφυλάξεις καὶ πόσους φόβους ἐφιαλτικὸς ὑποχρεοῦμαι νὰ αἰσθάνωμαι σήμερον ὄχι μόνον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ πᾶς στοιχειωδῶς εὐσυνειδητὸς ἄνθρωπος καλούμενος νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὴν ἀλλήν τοῦ Κυρίου.

Παμμεγίστη ὁμως καὶ καταφανεστάτη εἶναι καὶ τοῦ Κυρίου ἡ Χάρις καὶ ἡ συγγνώμη ἡ συγχρότατα ποιούσα εὐθείας τὰς τρίβους τῶν ἁμαρτωλῶν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κατὰ βάθος συναισθάνονται τὴν βαρεῖαν φανλότητά των καὶ εἰλικρινῶς ἐπὶ ταύτῃ μεταμελοῦνται, ἐν συντριβῇ καρδίας ζητοῦντες συγχώρησιν καὶ ἄφῃσιν τῶν πάσης φύσεως ἁμαρτιῶν καὶ πλημμελημάτων αὐτῶν, ὅπως καὶ ὁ μετὰ τοῦ Κυρίου σταυρωθεὶς διαβόητος ἐκεῖνος ληστής, ὁ μετανοήσας ὁμως εἰλικρινῶς καὶ τούτου ἕνεκα ἀμέσως παρὰ τοῦ Χριστοῦ καταστάς τοῦ Παραδείσου πολίτης³.

Τούτων ἕνεκα ἄλλωστε καὶ ἐνθαρρύνωμαι σήμερον εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ θείου ἐπιπεύσει δωρηθέντος μοι ὑψηλοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀξιώματος, ἐνθυμούμενος ὅτι ἴσαστε ὁ Μέγας Σαβαὼθ προσκαλῶν τὸν περιλάλητον 'Ἡσαΐαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Του διὰ τῆς ἐρωτήσεως: «Τίνα ἀποστείλω εἰς τὸ ποιμνίόν μου», ἔλαβεν ἀμέσως παρ' ἐκείνου ἀδίστακτον τὴν ἀπάντησιν: «'Ιδοὺ ἐγώ εἰμι ἀπόστειλόν μου»⁴.

Κατ' ἐδσεβῆ λοιπὸν ἀπομίμησιν τοῦ μεγάλου ἐκείνου Προφήτου ἀναφωνῶ καὶ ἐγώ, Σεβασμιώτατε, τὴν αὐτὴν φράσιν καί, καμφθεισῶν βαθμιαίως τῶν ἐπιφυλάξεών μου, προσέρχομαι ἤδη εἰς τὴν ἀρχιερωσύνην, ἵνα ποιμαίνω ἐπιτυχῶς τὸ ἐμπιστευθησόμενον εἰς ἐμὲ ποιμνιον ἀπολαύσω ἐπὶ γῆς καὶ ἐν οὐρανῷ πρὸ τοῦ φεβερῶ βήματος τοῦ Χριστοῦ ποιῶς τινος παρορησίας καὶ καλῆς κάπως ἀπολογίας.

Ἡ θρησκεία ἄλλωστε τοῦ Χριστοῦ ὄχι μόνον παρσκευάζει τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὴν μετὰ θάνατον αἰωνίαν μακαριότητα, ἀλλὰ καὶ παραλλήλως φροντίζει μὲ πολλὴν ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονὴν καὶ τὸν βραχύν, ἀλλὰ καὶ τόσον δύσκολον ἐπίγειον βίον νὰ καταστήσῃ πάροχον χαρᾶς, καλωσύνης, εἰρήνης καὶ εὐμερίας.

Καὶ διὰ νὰ γίνῃ, Σεβασμιώτατε, ἐκ νέου ὁ Χριστιανισμὸς θρησκεία οὐσίας, ζωογόνος καὶ σωστικῆς καὶ ὄχι θρησκεία τύπων νεκρῶν ἢ ἡμινέκρων, ὅπως σήμερον δυστυχῶς σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἔχει γίνῃ, χρειάζεται κυρίως ἢ ἀγάπη, τῆς ὁποίας κάλλιστον ἐγκώμιον ἐπλεξεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος,⁵ ἐγκώμιον θαυμαστὸν εἰς τὴν παγκόσμιον φιλολογίαν, καθὼς λέγει ὁ Norden εἰς τὸ ὄνομαστὸν ἔργον του (ἢ τέχνη τῆς

πεζογραφίας)⁶, ἀλλὰ καὶ τριακόσια πενήκοντα ἔτη ἐνωρίτερον τοῦ Χριστοῦ, ὁ τελειωτῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας Ἀριστοτέλης, χαράξας ἐν τῇ Ρητορικῇ του τὸν θρυλικὸν στίχον ἐκεῖνον «πανύμφηλος βαθμὸς ἀρετῆς ἐστὶ τὸ πάντας εὐεργετεῖν»⁷.

Πρὸ παντὸς σήμερον, ὅτε μετὰ δύο ἑξοντατικούς Παγκοσμίους πολέμους μεγάλῃ πτώσῃ ὑπέστη ὁ κόσμος τῶν ἠθικῶν ἀξιών, τὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἐκπροσωποῦντα στελέχη αὐτῆς, τὰ τε κατώτερα καὶ τὰ ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα, ὀφείλουν νὰ ζοῦν καὶ νὰ δροῦν θεωρητικῶς τε καὶ πρακτικῶς μέσα εἰς τὴν σύγχρονον ζωὴν καὶ ὄχι μακρὰν ἀύτην, ἐὰν βεβαίως θέλουν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου νὰ δοξασθῇ καὶ τὸ γόητρον τῆς Ἐκκλησίας αἰσθητῶς νὰ ὑψωθῇ καὶ τὸ ποιμνιον εἰς λιμένα ἀσφαλοῦς καὶ πραγματικῆς εἰρήνης καὶ εὐμερίας νὰ κατευθυνθῇ.

Ὄφειλον πρῶτοι οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας διὰ τοῦ προσωπικοῦ των ἐναρέτου παραδείγματος νὰ προβοῦν εἰς διόρθωσιν βίων καὶ ἠθῶν διαρροθμισιν, νὰ θεραπεύσουν πλήρως ἢ τοῦλάχιστον ἐπαρκῶς νὰ γλυκάνουν τὸν ἀνθρώπινον πόνον, νὰ κατασβέσουν τὰς ἐχθρας, νὰ καταπολεμήσουν συστηματικῶς καὶ ἀδικῶς τὴν στύγνην περιὰν τῶν εὐδυνάτων λαϊκῶν μαζῶν, τὴν κάμπτονσαν συνεχῶς σώματα καὶ ψυχὰς, καὶ νὰ ὀδηγήσουν τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν ἐπίγειον καὶ ἐπουράνιον εὐτυχίαν. Τότε καὶ μόνον τότε «ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζοντες»⁸ μετὰ δεδικαιολογημένης ὑπερηφανείας θὰ δυνηθοῦν νὰ εἴπουν τοῦ Παύλου τὴν μνημειώδη ἐκείνην φράσιν: «Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα. Λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ»⁹.

Οὕτω, ἰδίως οἱ μορφωμένοι Θεολόγοι Κληρικοί, ἐφαρμόζοντες καὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου τὴν διδασκαλίαν, καὶ ἐκ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀντλοῦντες πάντα τὰ πρόσφορα καὶ ἀγαθὰ διδάγματα θὰ ἐξασφαλίσουν μονίμως τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν συμπάθειαν τοῦ ποιμνίου των, ἵνα ἐπὶ γῆς καὶ ἐν οὐρανῷ ὀδηγήσουν τὰ λογικὰ πρόβατα εἰς τοῦ Κυρίου τὴν μακαρίαν ὁδόν. «Ἄλλωστε κατὰ τὸν Δημοσθένην τῆς Ἐκκλησίας Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον «οὐδὲν πρὸς διδασκαλίαν οὕτως ἐπαγωγόν, ὡς τὸ φιλεῖν καὶ φιλεῖσθαι»¹⁰.

Καὶ ναὶ μὲν ἡ συνιστωμένη αὕτη προσπάθεια δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς εὐκόλους, διότι καὶ ὁ καλὸς ἀκόμη Χριστιανὸς ὡς ἄνθρωπος εἶναι ἀτελὲς καὶ ἀσθενὲς ὢν, μεγάλη ὁμως εἶναι ἡ Χάρις καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ,

6. Norden, Die Prosa Kunst.

7. Ἀριστοτέλους, Ρητορικὴ 1376 β, 6-7.

8. Γαλάτ. 6,2.

9. Β' Τιμοθ. 4,7,8.

10. Ἰωάννου Χρυσόστομου, Ὀμιλία 6η 1, Τιμόθεον Α' Ἐπιστολῇ, Migne P.G. 62,529.

3. Λουκ. 23,43.

4. Ἡσ. 6,8.

5. Α' Κορινθ. 13,1-13.

ἢ ὅποια κατὰ Παῦλον, «ἐν ἀσθενείαις τελειοῦται»¹¹. Διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ προσωπικῶς δραματίζομαι καὶ διακαῶς ἐπιθυμῶ νὰ μὴ γίνω ποτὲ εἰς τὸ ποιμνίον μου «λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου»¹² κατὰ τὸν Θεῖον Ἀπόστολον τοῦ Κυρίου Πέτρον.

Ἀπεναντίας ὀφείλω νὰ βεβαιώσω Σᾶς, Σεβασμιώτατε, τὸν χειροτονοῦντα καὶ ἀναλαμβάνοντα ὑπὲρ ἐμοῦ βαρεῖαν εὐθύνην ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ὅτι θὰ γίνω «τὰ πάντα τοῖς πάσιν, ἵνα τοὺς πάντας», κατὰ τὸν Ἀπόστολον («κερδήσω») ¹³.

Οἱ δίκαιοι, ὡς γνωστόν, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐποχὴν σήμερον, χρειάζονται τὸν εἰλικρινῆ βοθητὸν, οἱ νέοι τὸν φωτεινὸν ὀδηγόν, οἱ γέροντες τὸν ἀνιδιοτελεῖ ὑποστηρικτὴν, οἱ εὐσεβεῖς τὸν πατέρα καὶ φίλον, οἱ διαρροῦμενοι τὸν ἐν Χριστῷ συνάδελφον, οἱ ἀμόρφωτοι τὸν προοδευτικὸν διδάσκαλον, οἱ πενθοῦντες τὸν ἔμπρακτον παρηγορητὴν, οἱ δὲ ἠθικῶς χωλαίνοντες τὸν συνειδητὸν τιμητὴν καὶ διορθωτὴν.

«Ἐλεγχον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον»¹⁴, λέγει πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Τιμόθεον ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν. Θὰ ἐλέγγω μετὰ φειδοῦς καὶ πραότητος, θὰ ἐπιτιμῶ μετὰ συνέσεως καὶ φρονήσεως, θὰ παρακαλῶ καὶ θὰ ἐνθαρρύνω πάντοτε, διότι οἱ ἄνθρωποι πρὸ παντὸς ἠθικῆς ἐνθαρρύνσεως ἔχουν ἀνάγκη.

Ἐλπίζω ὅτι θὰ μὲ διακρίνη πάντοτε κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐπισκοπικῆς μου δράσεως πρῶτον πίστις ἔνθερμος ἐπὶ τὴν ὁρθότητα τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, πίστις ζέουσα ἐπ' Αὐτόν, «ὥστε καὶ ὄρη μεθίστανειν»¹⁵, πίστις δροσίζουσα δόσιους, δυσσεβεῖς δὲ καταφλέγουσα, δεύτερον ἐπιμονὴ ἰσχυρὰ καὶ ὑπομονὴ συνεχῆς, τρίτον θαρραλέα εὐστάθεια ἰδεῶν καὶ τέταρτον ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀθρώπους ἀτέρμων καὶ μόνιμος.

Τὰ τέσσαρα ταῦτα προσόντα τοῦ Κληρικοῦ ἀποτελοῦν, πιστεύω, τὴν τετράδα τῶν ἀπαραιτήτων ἀρετῶν του. Καὶ θέλω αὐτὴν τὴν σιγγμὴν νὰ ἐπιμείνω μετὰ τινος ἴσως ἐμφάσεως εἰς τὴν θαρραλέαν εὐστάθειαν τῶν ἰδεῶν, τῆς ὁποίας ἰδίως μεταπολεμικῶς οἱ πλεῖστοι ἄνθρωποι κατὰ συντριπτικὴν πλειοψηφίαν στεροῦνται. Καὶ καθημερινῶς ἀντ' αὐτῆς ἐφαρμόζουν τοὺς λίαν ἀμφιβόλου εὐσυνειδησίας χρησιμοθηρικοὺς ἐλιγμούς. Καὶ ὅσα χθὲς ἀπεδοκίμαζον, σήμερον δικαιολογοῦν ἢ καὶ ἐγκωμιάζουν, κατὰ τὴν εὐστοχον ἄλλωστε παρατήρησιν τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ εἰς τὸ ἔργον του («Περὶ Ἐπισκόπων») ¹⁶, καὶ ὅσα νῦν ἐξυμνοῦν, αἴριον ἐνδέχεται στενωρία τῇ φωνῇ νὰ ἀποκηρύξουν. Δησημονοῦν πλήρως ὅτι οὐδὲν εἶναι γλυκύτερον ἀπὸ τὸ νὰ ζῆ τις καὶ νὰ ἀποθνήσκῃ ὑπὲρ ὑψηλῶν ἰδεῶν, οὐδὲν θαυμαστότερον ἀπὸ τὸν στίχον ἐκεῖ-

νον τοῦ Σοφοκλείου Αἴαντος: «ἢ καλῶς ζῆν ἢ καλῶς τεθηκέναι ἄνδρα χρὴ τὸν εὐγενῆ»¹⁷.

Ἀδιαφοροῦν ἐπίσης τελείως πρὸς τὴν περιλάλητον ἐκείνην ρῆσιν τοῦ στωϊκοῦ φιλοσόφου Ρωμαίου αυτοκράτορος Μάρκου Αὐρηλίου: «Ὁρθὸν οὖν εἶναι χρὴ, οὐχὶ ὀρθούμενον»¹⁸, πρέπει δηλαδὴ νὰ προσπαθῆ κανεὶς νὰ στέκεται μόνος του ὀρθιος καὶ ὄχι νὰ περιμένῃ νὰ τὸν στήσουν οἱ ἄλλοι.

Ἐνεκα τῆς ἠθικῆς ταύτης ἀσυνεπειίας προχωρεῖ κατὰ τρόπον τὰ μάλιστα ἀνησυχητικὸν ἰδίως διὰ τὰ μικρὰ Ἐθνη, ἢ ἐθνικῆ, κοινωνικῆ καὶ ἠθικῆ σπινθῆρας, ἢ ὀδηγοῦσα εὐθέως πρὸς τὸν ὄλεθρον.

Εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ καλοῦ ἐπισκόπου οὐδέποτε πρέπει νὰ ἀτονῇ ὁ ψυχραϊμος κριτικὸς ἔλεγχος ἐαυτοῦ τε καὶ τῶν συναρθρώπων του. Ἐπὶ ζητημάτων προαπίσεως ἠθικῶν ἰδεῶν ὀφείλει οὗτος πάντοτε νὰ ἀκολουθῇ ὄχι μόνον τοῦ Θεοκυδίδου τὴν φράσιν («καὶ εἰώθασιν ἄνθρωποι τὸ μὲν κολακεῖον ὑπερφρονεῖν, τὸ δὲ μὴ ὑπεῖκον θαυμάζειν») ¹⁹, ἀλλὰ πρὸ παντὸς τῶν Μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἰδίως τοῦ Πολυκάρπου Σμύρνης, τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου τὴν παραδειγματικῆς θαρραλότητος χάριν τῶν ἰδεῶν τῶν ὀνομαστῆν ἐκείνην αὐτοθυσίαν.

Πάντα ὁμως τὰ ἀνωτέρω ἢ ἀγάπη ἐπισκιάζει καὶ ὑπερνεκᾶ, διότι αὐτὴ ἔχει διαρκῶς θεμέλιον τὴν ἀρετὴν καὶ κορυφὴν τὴν αὐτοθυσίαν. Καί, ὅπως εἶπε κάποτε περὶ τῆς δικαιοσύνης Θεογνις ὁ Μεγαρεύς, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡμεῖς τροποποιοῦντες ἐλαφρῶς τὸν στίχον του ἐκεῖνον ὀφείλομεν πάντοτε νὰ ἀνακραζώμεν: «ἐν δὲ τῇ ἀγάπῃ συλλήβδην πᾶσα ἀρετὴ»²⁰, ἀφοῦ ὁμως φροντίσωμεν προηγουμένως νὰ ἐπισφραγίσωμεν ἀδιabλήτως τὴν ρῆσιν ταύτην πρὸ παντὸς μὲ τὸ προσωπικὸν μας παράδειγμα.

Ταῦτα τελικῶς πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἐφεξῆς καὶ μέχρι τελευταίας μου πνοῆς τὰ προσόντα μου, ὅπως ἄλλωστε καὶ παντὸς καλοῦ Κληρικοῦ, τοῦ αἰῶνος τούτου, ἰδίως εἰς τὴν Χώραν μας, ἢ ὅποια, ἂν δὲν θέλῃ νὰ καταποντισθῇ, ὀφείλει νὰ ἐξκολουθήσῃ νὰ ἀποτελῇ τὸ Παλλάδιον τῶν ἀγγῶν Ἑλληνοχριστιανικῶν Παραδόσεων, τοῦ ἠθους, τοῦ ὑγιοῦς πατριωτισμοῦ καὶ τῆς ζηλευτῆς φιλαλληλίας.

Τελευτῶν, Σεβασμιώτατε, πιστεύω ἀπολύτως ὅτι ἐπιπροσθέτως θὰ μὲ βοηθήσῃ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸ ἔργον μου ἢ συνεχῶς κατασκευτικῆ προσευχῆ. Τούτου ἔνεκα παρακαλῶ θερμῶς καὶ σᾶς τὸν χειροτονοῦντά με, νὰ μὴ λησημονήσητε ποτὲ εἰς τὴν πρὸς Χριστὸν προσευχὴν σας νὰ μνημονεύητε καὶ ἐμὲ τὸν ἀτελεῖ καὶ ἐλάχιστον ὑπηρετῆν Του. Καὶ ἔχω τὴν πεποίθησιν

11. Β' Κορινθ. 12,9.

12. Α' Πέτρον 2,7.

13. Α' Κορινθ. 9, 22.

14. Β' Τιμοθ. 4,2.

15. Α' Κορινθ. 13,2.

16. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Εἰς Ἐαυτὸν καὶ περὶ Ἐπισκόπων M.P.G., 37. 1166-1227.

17. Σοφοκλέους Αἴας, στίχ. 479-480.

18. Μάρκου Αὐρηλίου Αυτοκράτορος, τῶν εἰς Ἐαυτὸν, Βιβλία ΙΒ', Βιβλίον Γ' 5,4.

19. Θεοκυδίδου, Βιβλίον Γ', 39,5.

20. Θεογνιδος Μεγαρεύς, Ἐλεγεία, στίχος 147, Ἐκδοσις E. Hiller — O. Crusius, 1907, Λειψία.

ὅτι ἡ παρὰ Κυρίου ἐνίσχυσις θὰ εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε, ὅταν κάποτε ὁ Κύριος θὰ με καλέσῃ πλησίον Του, νὰ δυνηθῆ ὁ ποιμανθεὶς τῆς ἐπαρχίας μου λαὸς νὰ εἴπῃ φράσιν τινὰ παρεμφερῆ πρὸς ἐκείνην τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ ποιητοῦ Γκαίτε ἐν τῷ Φάουστ: «ἦλθες νὰ μᾶς ἀλλάξῃς, νὰ μᾶς φωτίσῃς νὰ μᾶς διδάξῃς».

Ἄλλωστε ὁ ἄγιος τῆς ἀποστολῆς του Ἱεράρχης, μετὰ τὸν Χριστόν, ὀφείλει πάντοτε τὸν λαὸν θερμῶς νὰ ἀγαπᾷ, εἰς αὐτὸν μονίμως νὰ βασίζεται, αὐτὸν παντοιοτρόπως νὰ βοηθῆ καὶ περὶ αὐτοῦ συνεχῶς εἰς τὸν νοῦν καὶ τὸ στόμα του νὰ ἔχῃ τοὺς χαρακτηριστικὸς ἐκείνου στίχους τοῦ ποιητοῦ: «Σ' ἀγαπῶ κι ὅταν τὸ βῆμα μ' ὀδηγῆ στὴν ἀρετή, σ' ἀγαπῶ, κι ὅταν τὸ κρῖμα σκλαβωμένο μὲ κρατῆ».

Τέλος ὁ Κύριος, ὁ Ὅποιος μὲ βλέμμα ἰλαρὸν ἐχάρισεν εἰς ἐμὲ γονεῖς τὰ μάλα στοργικὸς καὶ εὐσεβεῖς, ἄς γίνῃ εἰς ἐμὲ ἡ βοήθειά μου καὶ ἡ καταφυγή μου καὶ ἄς μὲ ἐνισχῆ ἀδιαλείπτως εἰς τὴν ἀνηφορικὴν καὶ ἐπώδυνον τῆς ἀρχιερωσύνης ὁδόν, ἵνα κατορθώσω τόσο ἐγὼ, ὅσον καὶ τὰ παρ' ἐμοῦ ποιμανθέντα λογικὰ πρόβατα νὰ ἀκούσωμεν τὴν θεσπεσίαν ἐκείνην φωνὴν τῆς ποθητῆς ἠθικῆς ἀμοιβῆς, τὴν ἐκπεμφθησομένην διὰ τῆς σάλπιγγος τῆς ἀρχαγγελικῆς: «Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ... εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου»²¹. Γένοιτο.

Βιογραφικὸν σημείωμα Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀντωνίου.

Ἐγεννήθη ἐν Ἄργει Ἀργολίδος τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1920 ἐκ γονέων πτωχῶν καὶ εὐσεβῶν. Ἐν Ἄργει ἐπεράτωσε τὰς Γυμνασιακὰς του σπουδὰς τὸ ἔτος 1939. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰσήχθη εἰς τὴν Μαράσλειον Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὸ ἔτος 1942 ἔλαβε τὸ πτυχίον τοῦ Δημοδιδασκάλου καὶ ὑπηρέτησεν ὡς Δημοδιδάσκαλος κατὰ τὰ ἔτη 1943-1945.

Τὸ ἔτος 1945 εἰσήχθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Φοιτητῆς ὢν ἐκλήθη εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ ὑπηρέτησεν ἐπὶ διετίαν. Τὸ ἔτος 1951 ἔλαβε τὸ πτυχίον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μὲ τὸν βαθμὸν ἀρίστα. Διωρίσθη προσωρινὸς καθηγητῆς εἰς τὴν Πατριάδα Ἐκκλησιαστικὴν Σχολὴν τὸ 1951, τὸ δὲ 1953 ὡς μόνιμος εἰς τὸ Γυμνάσιον Ἀρεοπόλεως Λακωνίας. Κατὰ τὸ ἔτος 1958 μετετάχθη καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐκπαίδευσιν ὑπηρέτησας ἀλληλοδιαδόχως ὡς Καθηγητῆς καὶ Διευθυντῆς εἰς Κόρινθον, Κατερίνην, Ζάνθην καὶ Λαμίαν. Ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1971 μέχρι τῆς ἐκλογῆς του ὡς Ἐπισκόπου Σισανίου καὶ Σιατίστης ὑπηρέτησεν ὡς Ἱεροκέρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Τιμηθεὶς δις τὸ 1959 καὶ 1960 δι' ὑποτροφίας παρὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν (Fellowship) καὶ τοῦ Ὀρ-

²¹. Ματθ. 25, 21.

† Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης
κ. Ἀντωνίου

θοδόξου Ρωσικοῦ ἐν Παρίσιος Ἰνστιτούτου, ἐσπούδασεν ἐν Ὁξφόρδῃ (1959-1960) καὶ ἐν Παρίσιος (1960-1961) Ἑρμηνείαν τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ Παιδαγωγικά. Ἐπεκροτήθη δὲ ἐκθύμως παρὰ τῶν ἐκεῖ ἀρμοδίων Καθηγητῶν (μάλιστα δὲ τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Ρωσικοῦ Ἰνστιτούτου ἀειμνήστου ἐπισκόπου Κατάνης Κυροῦ Κασσιανοῦ καὶ τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Σορβόννης διδάσκοντος τότε Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Oscar Cullmann) ἡ σύνταξις ἐναισίου διδακτορικῆς διατριβῆς περὶ τῆς «Θρησκευτικῆς καὶ Κοσμικῆς ἔξουσας κατὰ τὴν Καινὴν Διαθήκην», ἧς τὸν σκελετὸν ἐπαρουσίασεν αὐτοῖς.

Ἐργαζόμενος ἀδιαλείπτως κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του καὶ συμβουλευόμενος ἐκάστοτε τὸν ἀειμνήστον Καθηγητὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου Βασιλείου Ἰωαννίδην καὶ διὰ τῶν παροτρύνσεών του καὶ τῶν πολυτίμων συμβουλῶν του ἐπεράτωσε τὴν ἀνωτέρω διατριβὴν, ἣν ἐδημοσίευσεν τὸ ἔτος 1969. Τὸν Μάρτιον τοῦ 1959 ἐξέδωκε πρὸς χρῆσιν τῶν Ἱεροσπουδαστῶν ἐγχειρίδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Εἰσαγωγή εἰς τὰς Ἁγίας Γραφάς», τὸ δὲ 1970 «Ἐγχειρίδιον Δογματικῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας» πρὸς χρῆσιν τῶν Ἱεροσπουδαστῶν καὶ τῶν Φοιτητῶν τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν. Ἐδημοσίευσεν προσέτι καὶ βιβλιοκρισίας ἐπὶ ἐπιστημονικῶν ἔργων εἰς διάφορα περιοδικά, ὡς εἰς τὸ τριμηνιαῖον

ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν «Θεολογία», εἰς τὸ δεκαπενθήμερον Ἐκκλησιαστικὸν περιοδικὸν «Ἐυορία» καὶ ἄλλα-χοῦ. Ὡς Ἱεροκλήρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ἐδημοσίευσεν ἄρθρα εἰς τὸ περιοδικὸν τῆς ὡς ἄνω Ἱερᾶς Μητροπόλεως «Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός».

Ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι ἔτοιμοι πρὸς δημοσίευσιν:

1) «Κοσμικὴ καὶ Ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Ἀποστολικῶν Πατέρων μέχρι τῆς πτώσεως τοῦ Βυζαντίου». 2) «Ἡ ἀγάπη ἐν τῇ Καθολικῇ Ἐπιστολῇ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου». 3) «Χριστὸς καὶ Ζηλωταί». 4) «Καταδίκη τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐξουσίας». 5) «Περὶ Δουλείας».

Ἡ χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονυσίου ἐγένετο τὴν Κυριακὴν, 26ην Μαΐου, ἐν Κατερίνῃ, ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα, συμπαραστατομένου ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Κολωνίας (τοῦ Οἰκουμεικοῦ Πατριαρχείου) κ. Γαβριήλ Ἱερισσοῦ - Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Παύλου, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεήμονος, Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανοῦ, Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Παύλου, μεγάλου ἀριθμοῦ Ἀρχιεπισκόπων, Ἱερέων καὶ Διακόνων, τῶν πλείστων ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἀλλοχόθεν, τῆ συμμετοχῇ δὲ τῶν Ἀρχῶν καὶ χιλιάδων λαοῦ. Εἰς ἐξόχως περιεκτικὴν χειροτονήτριον προσφώνησιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα, ὁ χειροτονούμενος ἐν καταφανεῖ συγκινήσει ἀντεφώνησεν ὡς ἀκολούθως:

Σεβασμιώτατε Ἁγιε Γέροντα,
Σεβασμιώτατοι Ἁγιοὶ Ἀρχιερεῖς,
Ἐδλαβές Πρεσβυτέρων,
Λαὲ τοῦ Κυρίου περιούσιε·

Ἰδοὺ ἐγώ, ὁ βραδὺς τὴν γλῶσσαν, ὁ περιεκείμενος πλήθος ἁμαρτιῶν, πτωχὸς δ' ἐν ἀρεταῖς ὑπάρχων, ἴσταμαι πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ ἁγιωτάτου τούτου Θεοσιστηρίου. Φλόγες καὶ καπνοὶ ἀναβαίνουσιν ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν. Πῶς νὰ εἰσέλθω ὁ δειλαίος; Πῶς ἴδω τοῖς ἁμαρτωλοῖς ὄμμασι τὸ φρικτὸν τοῦτο Σινᾶ; Ὁ θάνατος, ὁ πνευματικὸς καὶ ψυχικὸς θάνατος ἐλλοχεύει. «Οὐ μὴ γὰρ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζήσεται». Ἱερὰ φοικὴ μὲ συνέχει, ἀλλὰ καὶ θάμβος καὶ ἀγαλλίασις ἀνέκφραστος. Τοιαῦτα συναισθήματα συνθλίβουν καὶ συνέχουν τὴν ψυχὴν μου κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην στιγμὴν. Φοικὴ διὰ τὸ ἀνόμιον. Ἀγαλλίασις διὰ τὸ ὁμοιον.

Λάβετε, τίμιε Δέσποτα, ἄνθρακα ἐκ τοῦ Θεοσιστηρίου καὶ ἐκκαθάρατε τὸ πλήθος τῶν ἀνομιμάτων, ἵνα, ὅσον ἐστί, καθαρὸς εἰσέλθω ἐν αὐτῷ. Λαμπρύνετε ἔτι μᾶλλον τὴν στολὴν τῆς ψυχῆς ἐνός ἱερέως, ὅστις ἐν

εὐτυχία πολλῇ ἐτέλει τὰ ἱερατικὰ αὐτοῦ καθήκοντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ὡς λύχνος ἀσθενῆς φωτίζων, ὅσον ἠδύνατο, τὸ ἐμπιστευθὲν ὑφ' Ὑμῶν, τοῦ πεπνυμένου Πατρὸς καὶ Ἱεράρχου, μικρὸν ποιμνιον. Δεήθητε διὰ τὴν ἰκάνωσιν. Διότι ἰδοὺ νῦν ἄγομαι εἰς κορυφὴν. Φῶς καὶ φωτισμὸς τοῖς πᾶσι. Κριὸς καὶ ὀδηγός. Παιδευτὴς καὶ διδάσκαλος. Φωστὴρ καὶ ἥλιος. Εἰκὼν τῆς Θεότητος, νοῦς Χριστοῦ, κήρυξ καὶ διαγγελεὺς τῆς Χριστοῦ ζωῆς. Ποῖον τὰ γόνυατα δὲν λυγίζουσιν; Ποῖον ἡ ψυχὴ δὲν φοικιᾷ; Ποῖος ὁ ἀξίος βαστάσαι τοσοῦτον θεϊκὸν βάρος; Ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἀμετρον ἔλεος καὶ τὴν πολλὴν τοῦ Δεσπότητος φιλανθρωπίαν θαρρῶν, προσέρχομαι, ἐν συντριβῇ καὶ γονάτων κλίσει. Ὁ Θεὸς μου προσπορεύεται μετ' ἐμοῦ. Ἐναντιοὶ ἠχοῦσιν οἱ λόγοι· Ἄνδρίζου καὶ ἴσχυε, μὴ φοβοῦ μηδὲ δειλία, μηδὲ πτοηθῆς, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς σου ὁ προσπορευόμενος μεθ' ἡμῶν ἐν ἡμῖν, οὐ μὴ σὲ ἀνή, οὐδὲ μὴ σὲ ἐγκαταλίπη» (Δευτερ. 31,9).

Ὅτως ἐστὼς καὶ ἐκ τῆς ἀγάπης ἐν τῇ ἀλλῇ αὐτοῦ θερμαινόμενος, στοχάζομαι τὰ ὅσα ἀγαθὰ Κύριος ἐποίησέ μοι ἄχρι τοῦ νῦν. Τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων τούτων; Τί τῆς εὐεργεσίας Αὐτοῦ ἀντάξιον; Ἐδλογητὸς εἶ, Κύριος ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερευφύμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἐν σοὶ τὴν ζωὴν μου θυσίαν ἀνέθηκα. Οὐδὲν ἐν ἐμοὶ ἐμόν. Πάντα τὰ ἐμὰ Σά. Δόξα Σοι, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Πνεύματι Σου τῷ Ἁγίῳ, πάντων ἐνεκεν.

Πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ τὴν Σεπτὴν περὶ Αὐτὸν χορεῖαν τῶν Ἁγίων Ἱεραρχῶν, τῶν τῆν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συγκροτούντων, τὰς βαθυτάτας καὶ εὐγνώμονας εὐχαριστίας ἀναφέρω, ὅτι τῇ ἐπιμενίσει τοῦ Παραγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος κινηθέντες, ψήφοις κανονικαῖς, μὲ ἐξέλεξαν Μητροπολίτην τῆς νεοσυσταθείσης Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως.

Μεγάλῃ καὶ βαρεῖα ἡ εὐθύνη, ἡ ἐν τοῖς ἀσθερέσι ὤμοις μου ἀποτεθεῖσα. Τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα (ἔργον ἐστίν, οὐκ ἄνεσις, φροντίς, οὐκ τροφή, λειτουργία ὑπεύθυνος, οὐκ ἀρχὴ ἀνεξέταστος, πατρικὴ κηδεμονία), ὑπογραμίζει ὁ Ἅγιος Ἰσίδωρος ὁ Πηλονσιώτης. Καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, πρὸς ἐπίσκοπον ἀπευθυνόμενος, ἀναφωνεῖ: «Σὺ δέ, ὁ τὴν ἐπισκοπὴν λαχὼν, ὅσω πρὸς μείζονα ὄγκον ἀναβέβηκας, τόσω πλείονα ἀπαιτηθῆσιν λόγον, οὐχὶ διδασκαλίας μόνον, ἀλλὰ καὶ πενήτων προστασίας καὶ χειροτονιῶν δοκιμασίας καὶ μυρίων ἄλλων». Δι' ὃ, ἐν βαθεῖα συναισθήσει, θέλω διαθέσει ἅπασαν τὴν δυνάμιν μου τῇ ἀνατεθείσῃ μοι ὑψίστῃ ταύτῃ διακονίᾳ καὶ τῷ ἐμπιστευθέντι μοι ποιμνίῳ.

Καὶ νῦν, πρὸς Ὑμᾶς ἀναφέρωμαι, Σεβασμιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα. Τί εἶπω καὶ τί κληθῶ; Ποίους λόγους δύναμαι νὰ παραστήσω τὴν ὄντως πατρικὴν σας ἀγάπην καὶ τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον σας διὰ τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ προκοπὴν μου; Ἐφηβον μὲ προσελάβετε, ὑπὸ

πίστεως και ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐλανόμενον. Καὶ ὡς τύπος παιδαγωγοῦ τέλειος, κατηρθύνατε ὄλον τὸν ψυχικὸν δυναμισμὸν μου πρὸς κοίτην σταθερὰν καὶ ἐδλογημένην. Ὁδηγὸς σοφός, πνευματικὸς βαθὺς καὶ ἐν αὐστηρότητι ἐπιεικής, μὲ ἐχειραγωγήσατε μεθοδικῶς εἰς τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν. Ἐκ χειρὸς και διὰ τῶν χειρῶν σας ἔλαβον τὸ τῆς Διακονίας καὶ τῆς Ἱερωσύνης λειτουργημάτων. Καὶ νῦν, ὡς ἀποκορύφωσις πάντων, διὰ τῶν ἁγίων σας χειρῶν προσδέχομαι τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης μέγιστον ἀξίωμα. Τί λοιπὸν εἶπω καὶ τί λαλήσω; Υἱὸς εὐτυχῆς καὶ ἐγνώμων παρὰ Πατρὶ πολὺ ἐν σοφίᾳ. Ἡ ἁγία σας ζωὴ, ἡ λιπαρὰ θεολογικὴ σας κατάρτισις, ἡ συνεχὴς συγγραφικὴ σας παραγωγή, ἡ περὶ τὰ θέματα τῆς Ἐκκλησίας ἀνύστακτος ἐνασχόλησις, ἡ συνεχὴς Διορθόδοξος καὶ Διαχριστιανικὴ σας μέριμνα, πάντα ταῦτα, τὰ ὅποια ὑφ' ὄλων ὁμολογοῦνται καὶ δι' ἃ ὡς μία ἐκ τῶν πλέον διακεκριμένων ἐκκλησιαστικῶν προσωπικοτήτων θεωρεῖσθε, δι' ἐμὲ ἦσαν οὐχὶ μόνον αἴτια χαρᾶς καὶ ἐγκανθήσεως, ἀλλὰ καὶ μαθήματα καὶ διδασκαλίαι. ὑψίστης σημασίας. Υἱκῶς σᾶς παρακαλῶ, ἵνα ἔτι περισσώτερον μὲ ἐπισχύητε καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν, ὅτε μέγα καὶ βαρὺ ἔργον διαποιμάνσεως χιλιάδων ψυχῶν μοι ἀνατίθεται.

Καὶ πρὸς Ὑμᾶς, Σεβασμιώτατοι Ἱερόρχαι, οἵτινες δὲν ἐφείσθητε κόπων καὶ προθύμως προσήλθετε, ἵνα συμμετάσχητε εἰς τὴν μεγάλην ταύτην διὰ τὴν ταπεινότητά μου χαρὰν, συμπροσευχόμενοι καὶ τὰς τιμίας Ὑμῶν χειράς ἐπιτιθέμενοι καὶ τὴν Θεῖαν τοῦ Παναγίου Πνεύματος Χάριν ἐπ' ἐμὲ ἐπικαλούμενοι, τὰς βαθυτάτας μου εὐχαριστίας ἀπευθίνω.

Ἐγνώμωνος καὶ ἐν σεβασμῶ πολλῶ εὐχαριστῶ τοὺς σεβαστοὺς μοι γονεῖς, τοὺς μεθ' ἡμῶν νῦν συμπροσευχόμενους, ὅτι ἐκ παιδῶν παρ' αὐτῶν τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετὴν ἐδιδάχθη καὶ εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ὁδὸν ἐποδηγετήθη.

Ὡσαύτως ἀναμνησκόμαι τῶν σεβαστῶν μοι διδασκάλων τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱεράς Θεολογικῆς Σχολῆς, παρ' ὧν ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς Ἁγίας ἡμῶν Πίστεως ἐμνήθη.

Τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς καὶ συλλειτουργούς μου, μεθ' ὧν ἐν ἀποστολικῇ ἀπλότητι καὶ ἀδελφότητι συνειργάσθη ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον εἰκοσαετίαν, φιλήματι ἀγίῳ κατασπάζομαι.

Τῶν Ἀρχόντων καὶ τοῦ Λαοῦ τῆς ἡρατημένης μου ταύτης πόλεως Κατερίνης ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει μνημονεύω. Ἡ ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμὸς τῶν πρὸς τὴν ταπεινότητά μου ἀπετέλλον ἀφορμὰς ἀληθοῦς εὐτυχίας εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐνταῦθα ὑπὸ πεφωτισμένην ἐπισκοπικὴν καθοδήγησιν διακονίας μου.

Ὁδὸ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ προσφιλοῦς μοι ποιμνίου, τοῦ τὴν θεόσωστον Ἐπαρχίαν τῆς Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ἀπαρτίζοντος, κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμήν μετ' ἀγάπης πατρικῆς μνημονεύω.

Καὶ νῦν, Σεβασμιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα·

«Στηγασάτω πᾶσα σὰρξ βροτεία». Δειλιῶ πρὸ τῆς μεγάλης ταύτης Πύλης καὶ τοῦ φοβεροῦ Θουσια-

† Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως
κ. Διονύσιος

στηρίου, ἐν φόβῳ καὶ κατανύξει ἱστάμενος. Δι' ὃ καὶ παρακαλῶ ἅπαντας, Ὑμᾶς καὶ τὸν περιοῦσιον τοῦ Κυρίου Λαόν· Δεήθητε, ἀδελφοί, ὅπως ἔλθῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ Χάρις τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοποιοῦ Πνεύματος, ἵνα θεραπείῃ τὰ ἀσθενῆ καὶ ἀναπληρώσῃ τὰ ἐλλείποντα.

Κόριε, ἰδοὺ ἐγώ. Βοήθησόν μοι.

Ἄνοιξόν μοι τὴν θύραν τοῦ ἐλέους Σου.

Βιογραφικὸν σημείωμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονυσίου.

Ὁ χειροτονηθεὶς Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος Λαδόπουλος ἐγεννήθη ἐν Καστελίῳ Κισάμου Κρήτης τὸ ἔτος 1929. Ὁ πατήρ του, καταγόμενος ἐκ Σμύρνης, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1933 ἐγκατεστάθη μετὰ τῆς οἰκογενείας του ὀριστικῶς ἐν Σίνδῳ Θεσσαλονίκης. Ἄμα τῇ ἀπολύσει του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, κατετάγη ὡς μοναχὸς εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Κίτρους, μεθ' ὃ ἐν ἔτει 1955 ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα ἐχειροτονήθη Διάκονος. Χειροτονηθεὶς Πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐν ἔτει 1960, εἰσήλθεν εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ

Η ΕΝ ΧΑΛΚΙΔΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ*

5. Παναγής Τρικόγλου. Κάρυστος. 18. 1 Σεπτεμβρίου 1857. Κωνσταντίνος Τρικογλίδης έμπορορράπτης. 'Αντώνιος Στρατής. Κτηματική. Περιβόλιον κατά τὸ ὑπ' ἀριθ. 804 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Καρύστου Θεοδώρου Κότσικα συνταχθὲν τῇ 16 'Ιουλίου 1857. 'Απελύθη τὸ 1860 τῇ 24 'Ιουνίου τυχὼν βαθμοῦ μὲν διαγωγῆς μετρίως, τῆς δὲ ἐπιδόσεως ἐν τοῖς μαθήμασι λίαν καλῶς.

6. 'Ιωάννης Κυριάκου. Πολιτικά. 15. 6 Σεπτεμβρίου 1857. Κυριάκος 'Ιωάννου ἰδιοκτήτης. Κυριάκος 'Ιωάννου. Κτηματική. Εἰς κῆπος, δέκα ἐλαιόδενδρα μετὰ τῆς ὑπ' αὐτὰ γῆς, τέσσαρα ἐλαιόδενδρα μετὰ τῆς γῆς των, ὀκτὼ ἐλαιόδενδρα καὶ πέντε στρέμματα ἀγρῶν, κατά τὸ ὑπ' ἀριθ. 10334 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Χαλκίδος Ρήγα 'Ορφανίδου συνταχθὲν τῇ 11 'Ιουνίου 1857. 'Απεφοίτησε τῇ 22 'Ιουνίου 1861 ἀξιωθεὶς τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως καὶ διαγωγῆς κάλλιστα.

7. Σταμάτιος 'Εμμανουήλ. Ξηροχώριον. 17. 10 Σεπτεμβρίου 1857. 'Εμμανουήλ Λήμαινας γεωργός. 'Απεφοίτησε τυχὼν τοῦ βαθμοῦ διαγωγῆς καλῶς, τῆς δὲ ἐπιδόσεως ἐν τοῖς μαθήμασι κάλλιστα τῇ 24 'Ιουνίου 1860.

8. Κωνσταντίνος Παπακηρύκου. Στενή. 16. 10 Σεπτεμβρίου 1857. Κηρύκος Παπα

Γεωργίου ἱερέυς. Κηρύκος Παπᾶ Γεωργίου. Κτηματική. Οἰκία μετὰ τοῦ παρακειμένου αὐτῇ κήπου. Εἰς ἀγρὸς εἰς θεοῖν Ξιδάδες. 'Ετερος ἀγρὸς εἰς θεοῖν 'Αλώνια, κατά τὸ ὑπ' ἀριθ. 885 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Χαλκίδος Κωνσταντίνου Κατσαβέλλη συνταχθὲν τῇ 14 Μαΐου 1857. 'Απεφοίτησε τῇ 22 'Ιουνίου 1861 ἀξιωθεὶς τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως καὶ διαγωγῆς κάλλιστα.

9. Νικόδημος ἱερομόναχος. 'Αγιος 'Ιωάννης. 30. 22 Σεπτεμβρίου 1857. Κωνσταντίνος Βογιαντοῆς γεωργός. 'Ὡς ἱερεὺς δὲν ἔδωκεν ἐγγύησιν. 'Απεφοίτησε τῇ 22 'Ιουνίου 1861 ἀξιωθεὶς τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως μὲν λίαν καλῶς, διαγωγῆς δὲ κάλλιστα.

10. Χαραλάμπης Κηκίδης. Χαλκίς. 18. 23 Σεπτεμβρίου 1857. Χρήστος Κηκίδης. Κτηματική. Οἰκία, κατά τὸ ὑπ' ἀριθ. 10.100 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Χαλκίδος Ρήγα 'Ορφανίδου συνταχθὲν τῇ 12 Μαΐου 1857. 'Απεφοίτησε τῇ 22 'Ιουνίου 1861 ἀξιωθεὶς τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως καὶ διαγωγῆς κάλλιστα.

11. Ρήγας Σεραφεῖμ. Σκόπελος. 16. 27 Σεπτεμβρίου 1857. Σπῦρος Παπαδόπουλος ἐμποροκτηματίας. Σπῦρος Παπαδόπουλος. Κτηματική. Περιβόλιον, κατά τὸ ὑπ' ἀριθ. 3079 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Σκοπέλου 'Ι. Νικολαΐδου συνταχθὲν τῇ 22 'Ιουλίου 1857. 'Απεφοίτησε τῇ 22 'Ιουνίου 1861 ἀξιωθεὶς τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως καὶ διαγωγῆς κάλλιστα.

12. Νικόλαος Δ. Φραγγούλης. Αὐλωνάριον. 27. 27 Σεπτεμβρίου 1857. Δημήτριος Φραγγούλης γεωργός. Νικόλαος Φραγγούλης. Κτηματική. Οἰκία, κατά τὸ ὑπ' ἀριθ. 2207 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κύμης 'Ιωάννου Βάχλα συνταχθὲν τῇ 4 Αὐγούστου 1857. 'Απελύθη τὸ 1860 'Ιουνίου 24 τυχὼν βαθμοῦ μὲν διαγωγῆς κάλλιστα, τῆς δὲ ἐπιδόσεως ἐν τοῖς μαθήμασι κάλλιστα.

13. 'Ιωάννης Γ. Βαλσαμάκης. Σκόπελος. 15. 3 'Οκτωβρίου 1857. Γεώργιος Βαλσαμάκης κτηματίας. Γεώργιος Βαλσαμάκης. Κτηματική. 'Ελαιόδενδρα καὶ περιβόλιον κατά τὸ ὑπ' ἀριθ. 3076 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Σκοπέλου 'Ιωάννου Νικολαΐδου συνταχθὲν τῇ 22 'Ιου

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 243 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10 τεύχους.

'Ιερὰν Θεολογικὴν Σχολήν, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τὸ ἔτος 1965. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν σπουδῶν του ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπολαύων γενικῆς ἐκτιμῆσεως, ἐχρησιμοποίηθη καὶ ὡς ἰδιαιτέρος γραμματεὺς τοῦ ἀειμνήστου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου 'Αθηναγόρα καὶ Κωδικογράφου ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Τὸ ἔτος 1966, ἐπαυελθὼν εἰς Κατερίνην, ἐχειροθετήθη εἰς 'Αρχιμανδρίτην, ὑπηρέτησε δὲ ἔκτοτε καὶ ἄχρι τοῦ νῦν ἐν τῇ 'Ιερᾷ Μητροπόλει Κίτρους ὡς 'Αρχιερατικὸς 'Επίτροπος, Προϊστάμενος καὶ 'Ιεροκήρυξ τοῦ ἐν Κατερίνῃ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ καὶ καθηγητῆς τοῦ αὐτόθι 'Ανωτέρου 'Εκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου, διακριθεὶς διὰ τὸ ἦθος αὐτοῦ καὶ ἀναπτύξας πλουσίαν θρησκευτικὴν καὶ κοινωνικὴν δράσιν. 'Εντεῦθεν καὶ κατέκτησεν εἰλικρινῆ τὴν ἀγάπην τῶν πιστῶν τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἐπαρχίας.

λίου 1857. 'Απεφοίτησε τῆ 22 'Ιουνίου 1861 ἀξιωθεὶς τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως καὶ διαγωγῆς κάλλιστα.

14. Ἀθανάσιος Χριστοδούλου. Κρεμαστός. 18. 8 'Οκτωβρίου 1857. Χριστόδουλος Μούντριχας γεωργός. Χριστόδουλος Μούντριχας. Κτηματική. Ἄγρὸς κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2384 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κύμης Ἰωάννου Βάχλα, συνταχθὲν τῆ 3 'Οκτωβρίου 1857. 'Απεφοίτησε τῆ 22 'Ιουνίου 1861 ἀξιωθεὶς τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως καὶ διαγωγῆς κάλλιστα.

15. Νικόλαος Σταμέλου. Ξηροχώριον. 24. 15 'Οκτωβρίου 1857. Μῆτρος Σταμέλου κτηματίας. Μῆτρος Σταμέλου. Κτηματική. Περιβόλιον καὶ δένδρα κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2835 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ξηροχωρίου Γ. Σταματάκη, συνταχθὲν τῆ 7 'Οκτωβρίου 1857. 'Απελύθη λαβὼν τὸ ἀπολυτήριο αὐτοῦ μετὰ βαθμὸν διαγωγῆς καλῶς καὶ ἐπιδόσεως ἐν τοῖς μαθήμασι κάλλιστα τῆ 24 'Ιουνίου 1860.

16. Ἀθανάσιος Κ. Βασιλείου. Χαλκίς. 24. 15 'Οκτωβρίου 1857. Κωνσταντῖνος Βασιλείου. Ἀθανάσιος Κ. Βασιλείου. Κτηματική. Οἰκία κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1242 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Χαλκίδος Κ. Κατσαβέλλη συνταχθὲν τῆ 29 Σεπτεμβρίου 1857. 'Απεβλήθη τῆ 13 Μαρτίου 1858 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1079 τῆς 8 Μαρτίου ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ.λ.π. Ὑπουργείου, ὡς κακοήθης κ.λ.π. Ὅρα τὴν ὑπ' ἀριθ. 9 ἀπὸ 6 Μαρτίου πρότασίν μου.

17. Γρηγόριος Τατάγιου, ἱεροδιάκονος. Κύμη. 28. 15 'Οκτωβρίου. Χρῦσος Τατάγιου κτηματίας. Ὡς ἱεροδιάκονος δὲν ἔδωκεν ἐγγύησιν. 'Απεφοίτησε λαβὼν τὸ ἀπολυτήριο αὐτοῦ μετὰ βαθμὸν διαγωγῆς μετρίως καὶ ἐπιδόσεως καλῶς, τῆ 24 'Ιουνίου 1860.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 15 'Οκτωβρίου 1857.

Ὁ Διευθυντῆς τοῦ Ἱερατικοῦ Σχολείου

Β. Κ. Ἀστέρης.

Διὰ τὸ Σχολικὸν Β' ἔτος 1858 - 1859 (σελ. 13 - 17).

18. Γεώργιος Ἰ. Φαρμακίδης, Χαλκίς. 18. 3 Σεπτεμβρίου 1858. Ἰωάννης Γ. Φαρμακίδης σανδαλοποιός. 'Απεφοίτησε τῆ 7 'Ιουνίου 1862 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριο του μετὰ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου, καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως ἐν τοῖς μαθήμασι κάλλιστα.

19. Παναγιώτης Ἀθ. Παναγιώτου. Κύμη. 26. 4 Σεπτεμβρίου 1858. Ἀθανάσιος Παναγιώτου κτηματογεωργός. Μαρουδιὰ Ἰ. Χροναίου μετὰ τῶν ἐνηλίκων τέκνων τῆς. Κτηματική. Οἰκία κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3165 συμβόλαιον ἐνώπιον

τοῦ Συμβολαιογράφου Κύμης Ἰ. Βάχλα συνταχθὲν τῆ 23 Αὐγούστου 1858. 'Απεφοίτησε λαβὼν τὸ ἀπολυτήριο αὐτοῦ μετὰ βαθμὸν διαγωγῆς κάλλιστα καὶ ἐπιδόσεως καλῶς τῆ 7 'Ιουνίου 1862.

20. Ἰωάννης Γ. Παπαγιαννοῦ - Ληρ. Κύμη. 26. 4 Σεπτεμβρίου 1858. Γεώργιος Παπαγιαννούλης κτηματοναυτικός. Ὁ αὐτὸς μαθητής. 'Απεφοίτησε τῆ 7 'Ιουνίου 1862 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μετὰ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως ἐν τοῖς μαθήμασι καλῶς.

21. Ἀθανάσιος Εὐσταθίου. Κύμη. 24. 4 Σεπτεμβρίου 1858. Εὐστάθιος Γεωργίου μεταξουργός. Ἐλένη Ν. Μουρσελά. Κτηματική. Ἄμπελος μετὰ τῶν ἐμπεριεχομένων ἐν αὐτῇ δένδρων, κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3167 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κύμης Ἰ. Γ. Βάχλα συνταχθὲν τῆ 23 Αὐγούστου 1858. 'Απεφοίτησε τῆ 22 'Ιουνίου 1861 ἀξιωθεὶς τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως καὶ διαγωγῆς κάλλιστα.

22. Νικόλαος Δ. Ζαχαροῦς. Κύμη. 28. 9 Σεπτεμβρίου 1858. Δημήτριος Ζαχαροῦς κτηματοναυτικός. Ἀφένδρα Κ. Φλώρου σύζυγος Δ. Ζαχαροῦς. Κτηματική. Ἄμπελος μετὰ τῶν ἐμπεριεχομένων ἐν αὐτῇ 25 ἐλαιοδένδρων καὶ 20 συκοδένδρων κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3164 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Κύμης Ἰ. Βάχλα συνταχθὲν τῆ 22 Αὐγούστου 1858. 'Απεστάλη τῆ 16 Δεκεμβρίου 1859 ἔνεκεν χρονίου ἀσθενείας εἰς τοὺς οἰκείους αὐτοῦ κατὰ τὸ 24 ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Σχολῆς.

23. Πέτρος Δελλαγραμμάτικας. Ἄνδρος. 19. 9 Σεπτεμβρίου 1858. Δημήτριος Δελλαγραμμάτικας κτηματίας. Καλλίνικος Καμπάνης Ἀρχιεπίσκοπος Χαλκίδος. 'Απεφοίτησε τῆ 7 'Ιουνίου 1862 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μετὰ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ ἐπιδόσεως ἐν μαθήμασι βαθμὸν σχεδὸν καλῶς.

24. Νικόλαος Βελισσαρίου Φαρμακίδης. Χαλκίς. 18. 9 Σεπτεμβρίου 1858. Βελισσάριος Φαρμακίδης, παντοπώλης, Σταμάτα Βελισσαρίου Γεωργίου. Κτηματική. Οἰκία κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2098 συμβόλαιον γενόμενον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Χαλκίδος Κ. Κατσαβέλλη τῆ 20 Αὐγούστου 1858. 'Απεφοίτησε τῆ 22 'Ιουνίου 1861 ἀξιωθεὶς τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως καὶ διαγωγῆς κάλλιστα.

25. Ἀναστάσιος Γ. Μουρκουτῆς. Κύμη. 27. 9 Σεπτεμβρίου 1858. Γεώργιος Μουρκουτῆς κτηματοναυτικός. Μαρία Ἀναστασίου Λούταρη. Κτηματική. Οἰκία κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3231 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κύμης Ἰ. Βάχλα συνταχθὲν τῆ 11 Σεπτεμβρίου 1858. 'Απεφοίτησε τῆ 7 'Ιουνίου λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του

μὲ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως σχεδὸν καλῶς.

26. Σταμάτιος Γ. Δημητράκη. Κύμη. 22. 9 Σεπτεμβρίου 1858. Γεώργιος Δημητράκη, κτηματοναυτικός. Γ. Δημητράκη. Κτηματική. Ἄμπελος μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ δένδρων κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3146 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κύμης Ἰ. Βάχλα συνταχθὲν τῇ 14 Αὐγούστου 1857. Ἀπεφοίτησε τῇ 7 Ἰουνίου 1862 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως κάλλιστα.

27. Ἰωάννης Κ. Δημητρίου. Κρινερίτης (γραπτέον Κρυνερίτης). 24. 9 Σεπτεμβρίου 1858. Κωνσταντῖνος Δημητρίου γεωργός. Κ. Δημητρίου. Κτηματική. Οἰκία καὶ ἀγρός κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3737 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ξηροχωρίου Γεωργίου Σταματάκη συνταχθὲν τὴν 27 Ἰουλίου 1858. Ἀπεφοίτησε τῇ 7 Ἰουνίου 1862 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως κάλλιστα.

28. Ἀναστάσιος Ἀναγνώστου Παπαπαναγιώτου. Αὐλωνάριον. 18. Ἀναγνώστης Παπαπαναγιώτου γεωργός. Ἀναγνώστης Παπαπαναγιώτου. Κτηματική. Ἀγρός, κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3417 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κύμης Ἰ. Βάχλα συνταχθὲν τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1858. Ἀπεφοίτησε τῇ 22 Ἰουνίου 1861 ἀξιωθεις τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως καὶ διαγωγῆς κάλλιστα.

29. Ἀντώνιος Στ. Κουρούπη. Αὐλωνάριον. 22. 22 Ὀκτωβρίου 1858. Σταμάτιος Κουρούπης γεωργός. Σταμάτιος Κουρούπης. Κτηματική. Οἰκία καὶ ἀγροί, κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 3509 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κύμης Ἰ. Βάχλα συνταχθὲν τὴν 13 Νοεμβρίου 1858. Ἀπεφοίτησε τῇ 7 Ἰουνίου 1862 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ βαθμὸν ἐπιδόσεως καλῶς καὶ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου.

Ἐν Χαλκίδι τὴν 22 Ὀκτωβρίου 1858.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἱερατ. Σχολῆς
Β. Κ. Ἀστέρης.

Διὰ τὸ Γ' Σχολικὸν ἔτος 1859 - 1860 (σελ. 18 - 19).

30. Σταῦρος Μπελιγιάννης. Στενή. 18. 4 Σεπτεμβρίου 1859. Χρῆστος Μπελιγιάννης κτηματίας. Χρῆστος Μπελιγιάννης. α) Ἐπὶ μίας οἰκίας. β) Ἐπὶ ἐνὸς ἀγροῦ κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2910 συμβόλαιον, γενόμενον ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Χαλκίδος Κ. Κατσαβέλη τὴν 25 τοῦ μηνὸς Μαΐου 1859. Ἀπεφοίτησε τῇ 7 Ἰουνίου 1862 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως κάλλιστα.

31. Ἀλκιβιάδης Στρατῆ Παρασκευᾶ. Χαλκίς. 16. 4 Σεπτεμβρίου 1859. Στρατ. Παρασκευᾶς ξίμπορος. Στρατ. Παρασκευᾶς. Κτηματική ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος ἐξ ἐνὸς μαγαζείου, κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 14618 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Χαλκίδος Ρ. Ὀρφανίδου, συνταχθὲν τὴν 2 Ἰουλίου 1859. Ἀπεφοίτησε τῇ 7 Σεπτεμβρίου 1863 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ διαγωγὴν ἀξίαν καλὴν καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως καλῶς.

32. Γεώργιος Δ. Καραναστασίου. Χαλκίς. 16. 4 Σεπτεμβρίου 1859. Δ. Καραναστάσης, κτηματίας. Δ. Καραναστάσης. Κτηματική. Ἐπὶ μίας ἀμπέλου κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 14729 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Χαλκίδος Ρήγα Ὀρφανίδου συνταχθὲν τὴν 23 Ἰουλίου 1859. Ἀπεφοίτησε τῇ 6 Ἰουνίου 1863 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως κάλλιστα.

33. Στυλιανὸς Δ. Γκαβέας. Θῆβαι. 24. 4 Σεπτεμβρίου 1859. Δ. Γκαβέας κτηματίας. Δ. Γκαβέας. Κτηματική. Ἐπὶ ἐνὸς μαγαζείου κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 21115 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Θηβῶν Δημ. Καλόπαιδος τὴν 3 Ἰουλίου 1859. Ἀπεφοίτησε τῇ 6 Ἰουνίου 1863 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως κάλλιστα.

34. Γεώργιος Παπᾶ Ἀθανασίου. Λεβαδειά. 16. 4 Σεπτεμβρίου 1859. Παπᾶ Ἀθανάσιος Παπᾶ Γεωργίου ἱερέυς. Παπᾶ Ἀθανάσιος Παπᾶ Γεωργίου. Κτηματική. Ἐπὶ ἐνὸς ἐργαστηρίου κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 15063 συμβόλαιον, ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Χαλκίδος Ρ. Ὀρφανίδου συνταχθὲν τὴν 9 Σεπτεμβρίου 1859. Ἀπεφοίτησε τῇ 6 Ἰουνίου 1863 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως κάλλιστα.

35. Γεώργιος Παπᾶ Ἰωάννου Λουκᾶ. Πασᾶ. 16. 4 Σεπτεμβρίου 1859. Παπᾶ Ἰωάννης Λουκᾶ ἱερέυς. Παπᾶ Ἰωάννης Λουκᾶ. Κτηματική. Ἐπὶ μίας ἀνωγ. οἰκίας κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 14842 συμβόλαιον, ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Χαλκίδος Ρ. Ὀρφανίδου τὴν 12 Αὐγούστου 1859 συνταχθὲν. Ἀπεφοίτησε τῇ 7 Ἰουνίου 1862 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως ἐν τοῖς μαθήμασι κάλλιστα.

36. Δημήτριος Τσοῦτσος. Κοῖλι. 27. 10 Σεπτεμβρίου 1859. Κωσ. Τσοῦτσος γεωργός. Δ. Τσοῦτσος. Κτηματική. Ἐπὶ μίας ἀνωγείου οἰκίας κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 14898 συμβόλαιον, ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Χαλκίδος Ρ. Ὀρφανίδου, συνταχθὲν τῇ 22 Αὐγούστου 1859. Ἀπεφοίτησε τῇ 6 Ἰουνίου 1863 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως κάλλιστα.

37. Σπυρίδων Ν. Σπυρόπουλος, Ναύπακτος. 28. 24 Σεπτεμβρίου 1859. Νικόλαος Σπυρόπουλος κτηματίας. Παπᾶ Μιχαήλ Παπᾶ Ἀντωνίου. Κτηματική. Ἐπὶ μιᾶς ἀμπέλου ἐκ στρεμμάτων 12 κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 305 συμβόλαιον ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κραββάρων Θεοδοσίου Νικολαΐδου, συνταχθὲν τῇ 14 Σεπτεμβρίου 1859. Ἀπεφοίτησε λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του τῇ 6 'Ιουνίου 1863 μὲ διαγωγὴν ἀξίαν ἐπαίνου καὶ βαθμὸν ἐπιδόσεως κάλλιστα.

Ἐν Χαλκίδι τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1859.

Ὁ Διευθύνων τὸ Ἱερατικὸν Σχολεῖον
Νικόλαος Ἀποστολίδης.

Διὰ τὸ Δ' Σχολικὸν ἔτος 1860-1861⁸². (σελ. 20-21).

38. Νικόλαος Κ. Παύλου Κουντούρι. Κριεζᾶ. 16. Σεπτεμβρίου 1. Κ. Παύλου Κουντούρι γεωργός. Κ. Π. Κοντούρις.

39. Δημήτριος Ἰ. Νικολιάς. Ἄνδρονιά. 24. Σεπτεμβρίου 1. Ἰω. Νικολιάς γεωργός. Ἰω. Νικολιάς.

40. Ἰωάννης Κ. Θεοδοσίου⁸³. Ἄμνηστευθεὶς τῇ 30 Ἰουλίου 1865 δὲν ἐπανῆλθεν. Χαλ-

82. Ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς περὶ Μαθητολογίου παραγράφου ταύτης ἀνεγράφη, ἔλλειπει ἐν φύλλον τοῦ Μαθητολογίου, τὸ περιλαμβάνον τὰς σελίδας 21 καὶ 22. Τοιοῦτοτρόπως, μετὰ τὴν σελίδα 20, ὑπάρχει ἡ σελὶς 23. Κατ' ἀκολουθίαν ἔλλειψοι τὰ ὀνόματα, τὰ ἐπίθετα καὶ ἄλλα πληροφορία ἀφορῶσα εἰς 7 μαθητὰς τοῦ Ἱερατικοῦ Σχολείου Χαλκίδος ὑπ' αὐξοῦντας ἀριθμοὺς 47-53. Συνέπεια τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ φύλλου, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ὑπάρχουν αἱ πληροφορίες περὶ τοῦ εἴδους τῆς ἐγγυήσεως τῶν ὑπ' ἀριθμ. 38-46 γνωστῶν μαθητῶν τοῦ Ἱερατικοῦ Σχολείου, καὶ αἱ παρατηρήσεις (λῆψις ἀπολυτηρίου καὶ βαθμὸς ἐπιδόσεως) τῶν ὑπ' ἀριθμ. 38, 39, 40, 42, 44 καὶ 46 μαθητῶν (τῶν ὑπ' ἀριθμ. 41, 43 καὶ 45 ἀνεγράφη εἰς τὴν στήλην τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ἐπωνύμου ἢ λῆψις τοῦ ἀπολυτηρίου καὶ οἱ βαθμοὶ ἐπιδόσεως), ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἔλλειψοι, ὡς προαναφέρθη, τὰ ὀνόματα 7 μαθητῶν (47-53), νὰ ὑπάρχωσι δὲ περὶ αὐτῶν ἀντιστοίχως μόνον αἱ πληροφορίες αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὸ εἶδος τῆς δοθείσης ἐγγυήσεως καὶ εἰς τὰς παρατηρήσεις περὶ αὐτῶν (ἀπολυτήριον, βαθμοὶ ἐπιδόσεως, ἀποβολή). Πιθανὸν ἢ ἀφαίρεσις τοῦ φύλλου τοῦ Μαθητολογίου (σελίδες 21 καὶ 22) νὰ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός τῆς ἀποβολῆς ἐκ τοῦ Σχολείου «δι' ἀσύγγνωστον διαγωγὴν» δύο μαθητῶν, ἀντιστοιχοῦντων εἰς τοὺς αὐξοῦντας ἀριθμοὺς 52 καὶ 53, τῶν μαθητῶν αὐτῶν μᾶλλον σχετιζομένων πρὸς τὴν μεταγενεστέραν ἀφαίρεσιν τοῦ φύλλου τοῦ Μαθητολογίου. Σημειωτέον, ἐν τέλει, ὅτι εἰς τὴν ἀφαιρεθεῖσαν σελίδα 22 τοῦ Μαθητολογίου θὰ ἀνεγράφετο καὶ ἡ ἔνδειξις «Διὰ τὸ Ε' Σχολικὸν ἔτος 1861-1862», τῆς ὁποίας ἔνδειξιν τὸ δευτέρον μέρος «ἔτος 1861-1862» ἀναγράφεται εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς σελίδος 23.

83. Σημειωτέον ὅτι ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου τοῦ Μαθητολογίου εἰς τὴν εἰδικὴν στήλην τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ἐπωνύμου τῶν μαθητῶν παρεμβάλλονται εἰς πλείστας περιπτώσεις πληροφορίες ἀνήκουσαι εἰς τὴν στήλην τῶν παρατηρήσεων.

κίς. 25. Σεπτεμβρίου 1. Ἰω. Κ. Θεοδοσίου. Ἰω. Κ. Θεοδοσίου.

41. Κωνστ. Ἀγγελῆ Δ. Μεταξᾶ. Ἀπελύθη τὴν 24 Ἰουνίου 1865 τυχῶν τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως μὲν καλῶς, διαγωγῆς δὲ καλῶς. Χαλκίς. 20. Σεπτεμβρίου 1. Ἀγγελῆς Δ. Μεταξᾶς. Ἀγγ. Δ. Μεταξᾶς.

42. Θεμιστοκλῆς Σουλβέστρου Ἰω. Βάθεια. 20. Σεπτεμβρίου 1. Σουλβέστρος Ἰωάννου. Σουλβ. Ἰωάννου.

43. Ἀντώνιος Ἀθ. Χαῖνᾶ. Ἀπελύθη τῇ 24 Ἰουνίου 1865 μὲ τὸν βαθμὸν ἐπιδόσεως κάλλιστα καὶ διαγωγὴν λίαν καλῶς. Ἀφράτι. 16. Σεπτεμβρίου 1. Κηδεμῶν Νικόλ. Παπα Κακαρᾶς. Νικ. Παπα Κακαρᾶς.

44. Δημήτρ. Ἀλ. Οἰκονόμου. Σκιάθος. 18. Σεπτεμβρίου 1. Ἀλεξ. Οἰκονόμου.

45. Τριαντάφυλλος Ν. Μπαλάφας. Ἀπελύθη τυχῶν τοῦ βαθμοῦ ἐπιδόσεως σχεδὸν καλῶς καὶ διαγωγῆς καλῶς, τῇ 24 Ἰουνίου 1865. Μονοδρί. 18. Σεπτεμβρίου 1. Νικόλαος Μπαλάφας. Δημήτριος Ν. Μπαλάφας ἀδελφός του.

46. Θεόκριτος Κ. Μυριανθούσης. Χαλκίς. 20. Ὀκτωβρίου 1. Χρηστ. Μυριανθούσης. Χρ. Μυριανθούσης.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1860.

Ὁ Σχολάρχης τῆς Ἱερατ. Σχολῆς

Ἀρχιμ. Εὐθύμιος Ἀλεξανδρόπουλος.

47. . . . Κτηματική. Καφενεῖον κείμενον κατὰ τὴν θέσιν δημοτικὸν ὠρολόγιον καὶ συνορευόμενον ἐκ τῶν δύο μερῶν μὲ δρόμους ἐκ τοῦ τρίτου μὲ ἕτερον μαγαζεῖον τοῦ ἐκ τοῦ τετάρτου μὲ Βασιλικὴν χήραν Γ. Βελισσαρίου κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 19012 Συμβόλαιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ρήγα Ὁρφανίδου ἐν Χαλκίδι. Ἀπεφοίτησε τῇ 25 Ἰουνίου 1864 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ βαθμὸν ἐπιδόσεως κάλλιστα καὶ διαγωγῆς ἀξιεπαίνου.

48. . . . Κτηματική. Ἐπὶ εἴκοσι τεσσάρων ἐλαιοδένδρων κειμένων εἰς θέσιν Κατορία τῆς Ἀραχόβης καὶ συναρτώμενα μὲ ὄρια ἀνατολικῶς καὶ ἀρκτικῶς τοῦ Ι. Ζυγούρα, δυτικῶς μὲ Εὐστάθιον Ν. Θάνον καὶ μεσημ. μὲ Ἄναστα. Χ. Θάνον κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 18943 ὑπὸ Ρήγα Ὁρφανίδου Συμβόλαιον ἐκ Χαλκίδος. Ἀπελύθη τῇ 23 Ἰουνίου 1866 λαβὼν τὸ ἀπολυτήριόν του μὲ βαθμὸν ἐπιδόσεως καλῶς καὶ διαγωγῆς καλῶς.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟ - ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ*

4. Ὡς πρὸς τὴν θείαν Εὐχαριστίαν ἡ Ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ ἐπίσης μεθ' ἱκανοποιήσεως, ὅτι ἐν τῇ ἐπιδοθείσῃ νεωτέρᾳ Ὁμολογίᾳ ἐγκατελείφθη ὁ ὅρος «transvaluation» καὶ ἐχρησιμοποιήθη ὀρθοδόξως ἡ φράσις «ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος μεταβάλλονται εἰς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ». Ἐπειδὴ ὅμως τὸ θέμα τῆς θείας Εὐχαριστίας ὡς ἐξίλαστηρίου θυσίας ὑπὲρ ζώντων καὶ τεθνεώτων δὲν διασαφηνίζεται ἐπαρκῶς, ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἀπαραίτητον τὴν περαιτέρω μελέτην τοῦ θέματος καὶ τὴν κατὰ τὸν διάλογον παροχὴν ἐκ μέρους τῶν Παλαιοκαθολικῶν ὀρισμένων διευκρινήσεων. 5. Ὡς πρὸς τὴν δογματικὴν θεώρησιν, τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ἀναγκαιότητα τῶν λοιπῶν ἐξ Μυστηρίων ἡ Ἐπιτροπὴ μένει ἱκανοποιημένη ἐκ τῶν παλαιοκαθολικῶν ἀπόψεων, τῶν διατυπωμένων ἐν τῇ εἰρημένῃ Ὁμολογίᾳ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς αὐτῶν ἐπισήμοις διακηρύξεσιν. 6. Ὡς πρὸς τὰς διαφορὰς περὶ τὸν τρόπον καὶ χρόνον τελέσεως ἐνίων Μυστηρίων καὶ τινὰς ἄλλας περὶ τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα, ἡ Ἐπιτροπὴ ἡμῶν φρονεῖ, ὅτι, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν δὲν παραβλάπτεται ἡ δογματικὴ διδασκαλία, αἱ διαφοραὶ αὗται δὲν ἀποτελοῦσιν οὐσιαστικὰ ἐμπόδια εἰς τὴν ἐπιδιωκομένην διὰ τοῦ διαλόγου ἔνωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν⁷. Προσθετέον ἐνταῦθα, ὅτι καὶ ἡ Ρωσικὴ θεολογικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Πετρούπολεως τῷ 1912 ἐδήλωσεν, ὅτι τὰ θετικὰ συμπεράσματα αὐτῆς ὡς πρὸς τὰ διαπραγματευθέντα μετὰ τῆς ἀντιστοίχου Παλαιοκαθολικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ροττερδάμης τρία κύρια θέματα (Filioque, θ. Εὐχαριστίαν καὶ ἔγκυρον τῶν χειροτονιῶν) δέον ἀπὸ μέρους τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀναγνωρισθῶσιν ὡς ἐπαρκῆς προϋπόθεσις πρὸς μίαν συμφωνίαν μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν εἰς τὰ κατονομασθέντα σημεῖα⁸. Γενικῶς ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα, «ὅτι ἡ ἀπὸ μακροῦ ποθουμένη ἐκκλησιαστικὴ ἔνωσις εἶναι νῦν ἐγγὺς τῆς πραγματοποιήσεως»⁸.

Ταῦτα εἶναι τὰ ἐπισημανθέντα μέχρι τοῦδε σημεῖα συμφωνίας μετὰ τὴν Ὀρθοδόξον καὶ Παλαιοκαθολικῶν. Τὰς δὲ ὑφισταμένας μετὰ τὴν αὐτῶν διαφορὰς θὰ ἐπισημάνῃ καὶ ἀξιολογήσῃ ὁ ἀρχόμενος θεολογικὸς

μετ' αὐτῶν διάλογος τῆς Ἐπιτροπῆς ἡμῶν. Αἱ σπουδαιότεραι τούτων ἀνάγονται εἰς τὴν Ἐκκλησιολογίαν. Καὶ εἶναι ἄξιον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως, ὅτι μετὰ τῶν διαφορῶν τούτων ἀπεφάσισεν ἡ Δ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τοῦ 1968, «ὅπως κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ διαλόγου ἐν συναντήσει τῶν ἐπὶ τούτῳ Ἐπιτροπῶν Παλαιοκαθολικῆς καὶ Διορθόδοξου, καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὰς συζητήσεις ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους θεμάτων, διευκρινισθῇ, ἂν ἡ ἐν ἔτει 1931 μετὰ τῆς Παλαιοκαθολικῆς καὶ Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας συναφθεῖσα συμφωνία περὶ μυστηριακῆς κοινωνίας, ὡς καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς κοινωνίας ταύτης τῆς Παλαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν αὐτόνομον Ἐκκλησίαν τῶν Φιλιππίνων καὶ τὰς μετερορθωμισμένας Ἐκκλησίας τῆς Πορτογαλίας καὶ τῆς Ἰσπανίας, αἵτινες ἐν τῷ ἑαυτῶν μέρει εὐρίσκονται ἐν κοινωνίᾳ μετὰ διαφορῶν ἄλλων Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Κοινοτήτων, ὧν τινες ἀπορρίπτουσι καὶ θεμελιώδη εἰσέτι δόγματα τῆς χριστιανικῆς πίστεως, δὲν ἀποτελῇ ἐμπόδιον ἀνυπέρβλητον διὰ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν Παλαιοκαθολικῆς καὶ Ὀρθοδόξου»⁹. Ὁ δὲ τέως πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἡμῶν ἀείμνηστος μητροπολίτης Ἰάκωβος, εἰσηγούμενος πρὸς διέταξις τὸ θέμα («ἡ περὶ ἐνότητος διδασκαλία τῶν Παλαιοκαθολικῶν», διεπίστωσεν, ὅτι «ἡ κατὰ τὸ 1931 πραγματοποιηθεῖσα μυστηριακὴ κοινωνία μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν καὶ Ἀγγλικανῶν κατέστησε τοὺς Ὀρθοδόξους περισσότερον ἐφεκτικούς ἐναντι τῆς Ἐκκλησιολογίας τῶν Παλαιοκαθολικῶν». Σχετικῶς ὁ ὁμιλῶν εἰσηγήθη εἰς τὴν πρώτην συνάντησιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἡμῶν ἐν Βελιγραδίᾳ τῷ 1966, ὅτι «πέτρα σκανδάλου διὰ τοὺς Ὀρθοδόξους ἀποτελεῖ ἡ περὶ μυστηριακῆς κοινωνίας (Intercommunio) μετὰ τῆς Παλαιοκαθολικῆς καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας συμφωνία αὐτῶν ἐν ἔτει 1931, καθ' ἣν α) «ἐκατέρω Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει τὴν καθολικότητα καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ἄλλης καὶ διατηρεῖ τὴν ἑαυτῆς, β) ἑκατέρω Ἐκκλησία συμφωνεῖ νὰ δέχεται τὰ μέλη τῆς ἄλλης Ἐκκλησίας εἰς συμμετοχὴν ἐν τοῖς Μυστηρίοις, καὶ γ) ἡ μυστηριακὴ κοινωνία δὲν ἀπαιτεῖ παρ' ἑκατέρας Ἐκκλησίας τὴν ἀποδοχὴν πάσης δογματικῆς γνώμης, μυστηριακῆς εὐλαβείας ἢ λειτουργικῆς πράξεως, ἰδιαζούσης εἰς τὴν ἄλλην, ἀλλ' ὑπονοεῖ ὅτι ἑκατέρω πιστεύει, ὅτι ἡ ἄλλη κέχρηται πάντα τὰ οὐσιώδη σημεῖα τῆς χριστιανικῆς πίστεως»¹⁰. Σημειωτέον ὅτι

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 246 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10 τεύχους.

7. Αὐτόθι, τεύχος III, σ. 11-13.

8. Βλέπε U. Küry, Die letzte Antwort der orthodoxen Petersburger Kommission an die altkatholische Rotterdamer Kommission, ἐν «Intern. Kirchl. Zeitschrift» 58 (1968) 29-47. Πρβλ. καὶ S. Zankow, Beziehungen zwischen Altkatholiken und Orthodoxen, ἐν «Intern. Kirchl. Zeitschrift» 52 (1962) 28: «Die hl. Synode nahm die Vorschläge der Petersburger Kommission freundlich zum Studium entgegen, was aus dem Brief der Kanzlei der hl. Synode an A. Kirejev, vom 15 März 1910, Nr. 2873, hervorgeht, in welchem gesagt wird, dass die hl. Synode «bereit ist, das ihrige dazu beizutragen, damit die Arbeit der Kommission zu einem erfolgreichen Ende geführt werde».

9. Αὐτόθι, τ. III σ. 26. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ Δ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις, Ἀθήναι 1968, σ. 43.

10. Statement agreed between the Representatives of the Old Catholic Churches and the Churches of the Anglican Communion, ἐν G. K. A. Bell, Documents on Christian Unity, 1930-1948, London 1948, σ. 60. Γερμανοῦ Θυατέρων, Μυστηριακὴ κοινωνία μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν καὶ Ἀγγλικανῶν, ἐν «Ὀρθοδοξία» 7 (1932) 80 ἐξ. U. Küry, μν. ἔ. σ. 110.

Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ*

γ') 'Η Πολιτεία διὰ τῆς συνταγματικῆς αὐτῆς ἐπιταγῆς αὐτοδεσμεύεται μὲν εἰς σεβασμὸν τῆς ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν ἱερῶν Κανόνων δραστηριότητος τῆς Ἐκκλησίας, οὐδόλως ὁμως ἡ αὐτοδέσμευσις αὕτη σημαίνει περιορισμὸν, ἀλλ' ἐν ἐσχάτῃ ἀναλύσει μᾶλλον ἐνίσχυσιν τῆς κυριαρχικῆς ἐξουσίας τοῦ Κράτους, διότι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ διασφαλίζει ἀκεραίαν καὶ ζωσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἔθνους τὴν μεγίστην πνευματικὴν δύναμιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

δ') 'Η τοιαύτη ρύθμισις εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον ἐπιβεβλημένη σήμερον, δηλ. εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν τόσον ἔχει ἐξασθενήσει ἡ ἔννοια τῆς κρατικῆς κυριαρχίας ἰδίᾳ διὰ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν διακρα-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 248 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10 τεύχους.

ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ὀρθῶς παρατήρησεν ὁ προεδρεύσας τῆς συναγωγῆς ἐν Βόννῃ τῷ 1931 μητροπολίτης Θυατείρων Γερμανὸς Στρονόπουλος: «Θὰ ἡδύνατο εὐλόγως νὰ ἐρωτήσῃ κανεὶς: Δὲν ὑποβιβάζονται κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ὅλα τὰ ἄλλα δόγματα, πλὴν τῶν δύο ἀνωτέρω μνημονευομένων, εἰς ἀπλᾶς θεολογικὰς γνώμας, ἐπὶ τῶν ὁποίων διαφωνία εἶναι τι ἐπιτετραμμένον, ἢ εἰς ἰδιάζουσας θρησκευτικὴν εὐλάβειαν, ἢ τις ἐπιτρέπει τὴν χρῆσιν πλειοτέρων ἢ ὀλιγοτέρων μυστηρίων, ἢ εἰς λειτουργικὴν παράδοσιν ἄλλως ἐξελιχθεῖσαν ἱστορικῶς καὶ ἔχουσαν παρ' ἄλλοις... Εἰς τοιοῦτο συμπεράσμα, ὅτι τὸ λοιπὸν τῆς πίστεως περιεχόμενον ἀποτελεῖ ἀπλᾶς θεολογικὰς γνώμας ἢ ἱστορικὰς ἰδιορυθμίας, μὴ ὑποχρεωτικὰς εἰς ἀποδοχὴν, φθάνει τις, ἂν μετὰ προσοχῆς μελετήσῃ τὸν 3ον ὄρον τῆς συμφωνίας Ἀγγλικανῶν καὶ Παλαιοκαθολικῶν. Εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα εἶναι ὑποχρεωμένοι ν' ἀπαντήσωσιν οἱ Παλαιοκαθολικοὶ»¹¹. Ἄλλως θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ δεχθῆ τις, ὅτι ἡ πλήρης μυστηριακὴ κοινωνία μεταξὺ Παλαιοκαθολικῶν καὶ Ἀγγλικανῶν προϋποθέτει καὶ πλήρη δογματικὴν συμφωνίαν καὶ ἔνωσιν αὐτῶν καὶ ἐν τῇ πίστει, ἔρα καὶ ἀποδοχῇ τῶν 39 ἄρθρων τῶν Ἀγγλικανῶν ἐκ μέρους τῶν Παλαιοκαθολικῶν, τινὰ τῶν ὁποίων ὁμως εἶναι ἀσυμβίβαστα πρὸς τὴν παλαιοκαθολικὴν διδασκαλίαν.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΠΗΣ
Καθηγητῆς Πανεπιστημίου

11. Γερμανοῦ Θυατείρων, ἀντίθ. σ. 82-83, 118-119. Πρβλ. καὶ Μαξίμου Σάρδεων, Παλαιοκαθολικισμὸς καὶ Ὀρθοδοξία, Ἀθήναι 1966, σ. 154 ἐξ.

τικῶν ὀργανισμῶν, ὡς π.χ. Ο.Η.Ε., Ν.Α.Τ.Ο., Κοινὴ Ἄγορὰ κλπ. κλπ., ἀλλὰ καὶ ἐσωτερικῶς διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως σχετικῆς αὐτονομίας εἰς περιπτώσεις πολλῶ ἤτιτος σημασίας, ὡς π.χ. τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Συντάγματος.

ε') Δέον δὲ νὰ ὑπογραμμισθῇ ἐν προκειμένῳ, ὅτι ἡ φύσις καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς ἀναγνωριζομένης ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἀρμοδιότητος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἶναι βασικῶς ξένος πρὸς τὴν ἀποστολὴν τῆς Πολιτείας καὶ συνεπῶς οὐδεὶς καὶ ἐκ τῆς ἐπόψεως ταύτης λόγος δύναται νὰ γίνῃ περὶ Κράτους ἐν Κράτει. Τοσοῦτω δὲ μᾶλλον, καθ' ὅσον διὰ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Συντάγματος, περὶ ἐλευθερίας τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ ἀκωλύτου τῆς λατρείας πάσης γνωστῆς θρησκείας, παρέχεται ἡδη κατ' ἀρχὴν ἡ γενικὴ αὕτη συνταγματικὴ προστασία. Θὰ ἀπειλέει δὲ ἀσφαλῶς σχῆμα ὀξύμωρον ἢ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀνακίρηξις τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς ἐπίσημον θρησκείαν καὶ ἀφ' ἐτέρου ἡ ἄρνησις εἰς αὐτὴν τῶν ἐλευθεριῶν τὰς ὁποίας ἀπολαύουν καὶ αἱ πλέον ἀσήμαντοι θρησκευτικαὶ παραφυάδες. Καὶ ὅμως, ὡς γνωστόν, ἔχει ἐπανελημμένως διατυπωθῆ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τὸ παράπονον, ὅτι ἡ θέσις αὐτῆς ὡς ἐπικρατούσης θρησκείας συνεπάγεται πρὸ παντὸς ἄλλου περὶ ὁρίσμων τῆς ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνουν ἀκόμη καὶ αἱ μὴ ἐπικρατοῦσαι θρησκείαι.

Ἄλλ' ἐξ ἴσου ἀνέρειστον καὶ ἀσύστατον εἶναι καὶ τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα, περὶ τοῦ δῆθεν μεγάλου ἀριθμοῦ καὶ ὄγκου τῶν ἱερῶν Κανόνων. Πρὸς δημιουργίαν μάλιστα ἐντυπώσεων εἰς τοὺς ἀγνοοῦντας τὸν ἀληθῆ ἀριθμὸν αὐτῶν, ἀναφέρονται οἱ πολέμοι τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ πληρεξουσίου Μόστρου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως συζήτησιν (1843) τοῦ σχεδίου Συντάγματος (1844) ἐπέδειξεν εἰς τὴν Συνέλευσιν τὸ Πηδάλιον, τὸν ὄγκον τοῦ ὁποίου... μὲ τρόμον (!) εἶδεν αὕτη, ὡς γράφει ἐφημερὶς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης («Ἀθηνᾶ», σελ. 9056). Ἀλλά, βεβαίως, τοιαῦτα ἐπιχειρήματα ἐκφεύγουν τῶν πλαισίων τῆς στοιχειώδους σοβαρότητος, δεδομένου, ὅτι τὸ Πηδάλιον δὲν εἶναι ἀπλῶς κώδιξ Κανόνων, ἀλλὰ περιλαμβάνει καὶ σχόλια καὶ ἐρμηνείας καὶ πραγματείας περὶ συνοικεσίων κλπ. Ἐὰν εἰς τὴν συνέλευσιν ἐπεδεικνύετο ὁ κώδιξ τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας (Codex juris canonici) ἀσφαλῶς οὐδένα τρόμον θὰ προεκάλει λόγῳ τοῦ μικροσκοπικοῦ του ὄγκου.

Ἐάν ὅμως ἐνεσωματοῦντο εἰς αὐτὸν καὶ πάντα τὰ γραφέντα σκόλια καὶ αἱ δοθεῖσαι ἐρμηνεῖαι, τότε ἀσφαλῶς θὰ ἐσχηματίζετο οὐκὶ ἀπλῶς εἰς ὀγκώδης, ἀλλ' ἀναρίθμητοι ὀγκώδεις τόμοι, ἀπαρτίζοντες ὀλοκλήρους βιβλιοθήκας.

Τὸ σύνολον τῶν ἱερῶν Κανόνων μόλις φθάνει, ὡς εἴπομεν, τοὺς 863. Πλείστοι δὲ ἐξ αὐτῶν ἀφοροῦν εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν αὐτῶν θεμάτων, ἔτεροι δὲ ἔχουν περιπέσει εἰς ἀχρηστίαν, ἢ ἔχουν ἱστορικὴν ἀπλῶς σημασίαν. Τὸ δὲ σπουδαιότερον εἶναι, ὡς ἤδη ἐτονίσαμεν, ὅτι οἱ ἱεροὶ Κανόνες ρυθμίζουν κατὰ τὴν μεγίστην αὐτῶν πλεινοψηφίαν τὸν πνευματικὸν βίον τῶν πιστῶν, τοῦθ' ὅπερ διαφεύγει ἀπολύτως τῆς ἀρμοδιότητος τῆς Πολιτείας.

Ἡ συνταγματικὴ ἄλλωστε κατοχύρωσις τῶν ἱερῶν Κανόνων οὐδόλως ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς γενικῆς μετατροπῆς αὐτῶν εἰς νόμους τῆς Πολιτείας, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὑποχρεωτικῆς συμμορφώσεως πρὸς αὐτοὺς τῶν πολιτῶν, τοῦθ' ὅπερ καὶ θὰ προσέκρουεν εἰς τὰς περὶ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων καὶ τοῦ ἀπαραβιάστου τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας γενικὰς συνταγματικὰς διατάξεις.

Διὰ τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεως τῶν ἱερῶν Κανόνων σκοπεῖται προεχόντως ἡ διασφάλισις τῆς λειτουργίας ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν τοῦ θεανθρωπίνου τῆς Ἐκκλησίας ὀργανισμοῦ. Πρὸς τοῦτο ἡ μὲν ἐκκλησιαστικὴ ἡγεσία ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπαρασάλευτον τήρησιν αὐτῶν, τὸ δὲ Κράτος εἰς τὴν συμπαράστασιν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, τοῦτο μὲν διὰ τοῦ σεβασμοῦ τῆς αὐτοτελείας τῆς ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν ἱερῶν Κανόνων ἐνεργούσης Ἐκκλησίας, τοῦτο δὲ διὰ τῆς κατὰ τὴν κρίσιν τῆς λήψεως παντὸς νομίμου μέτρου, πρὸς προστασίαν αὐτῆς.

Ἡ διαπίστωσις, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἱερῶν Κανόνων ἀναφέρονται εἰς καθαρῶς πνευματικὰς περιοχὰς (ὡς π.χ. τῆς Θείας Λατρείας, τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως, τῶν προϋποθέσεων τοῦ μυστηρίου τῆς χειροτονίας, τῆς νηστείας κλπ. κλπ.), ἀποσκοποῦντες εἰς τὴν ρύθμισιν τοῦ ἐσωτερικοῦ βίου τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρίαν τῶν πιστῶν, καταδεικνύει, ὅτι οὐδεμίαν κατ' ἀρχὴν συσχέτισιν ἔχουν πρὸς τὴν νομικὴν δομὴν καὶ τὴν ἐν γένει ἀποστολὴν τῆς Πολιτείας, οὕτως ὥστε νὰ κινδυνεύη, ἢ νὰ ἀπειληται αὕτη καθ' οἷονδῆποτε τρόπον ἐκ τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεώς των.

Βεβαίως ὑπάρχουν καὶ τινες Κανόνες, οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται εἰς κοινῶν ἐνδιαφέροντος Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ζητήματα τὰ μικτὰ λεγόμενα θέματα, ὡς π.χ. ὁ γάμος, τὸ διαζύγιον κλπ. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν Κανόνων τούτων οὐδεμία διατάραξις δύναται νὰ προκληθῇ εἰς τὸ πολιτειακὸν νομικὸν καθεστῶς, δεδομένου, ὅτι ἡ διαμόρφωσις τῆς σχετικῆς κρατικῆς νομοθεσίας ἐγένετο ἐν πολλοῖς συμφώνως πρὸς τὴν μακραῖωνα ἑλληνορθόδοξον

παράδοσιν κατόπιν συνεργασίας μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας.

Πρὸς κατανόησιν τῶν ἀνωτέρω παραθέτομεν τὸν 102ον Κανόνα τῆς Καρθαγένης, τὸν ὁποῖον εὐκαίρως - ἀκαίρως ἐπικαλοῦνται οἱ πολέμοι τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεως πάντων τῶν ἱερῶν Κανόνων, διὰ νὰ ἀποδείξουν, ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῆς θὰ ἀναγκάσῃ τὴν Πολιτείαν εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ ἰσχύοντος νόμου περὶ γάμου καὶ διαζυγίου. Ὁ Κανὼν οὗτος ἔχει κατὰ λέξιν ὡς ἐξῆς: «Ἦρεσεν ὥστε, κατὰ τὴν Εὐαγγελικὴν καὶ Ἀποστολικὴν ἐπιστήμην, μήτε ὁ ἀπὸ γυναικὸς ἑαθεῖς, μήτε ἡ ὑπὸ ἀνδρὸς καταλειφθεῖσα, ἐτέρῳ συζευχθῆ, ἀλλ' ἢ οὕτω μείνωσιν, ἢ ἑαυτοῖς καταλλαγῶσιν. Οὕπερ ἐάν καταφρονήσωσι, πρὸς μετάνοιαν καταναγκασθῶσιν, ἐν ᾧ πράγματι νόμον Βασίλικὸν ἐκτεθῆναι χρεῶν αἰτήσασιν».

Διὰ τοῦ Κανόνος τούτου οἱ Πατέρες τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου ἐπαναλαμβάνουν τὴν βασικὴν θέσιν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς λύσεως τοῦ γάμου, ἥτις θεμελιούται ἐπὶ τῆς διακηρύξεως τοῦ Θεανθρώπου (Ματθ. Ε' 32), ἐχούσης αἰώνιον ἰσχὺν καὶ συνιστώσης ἄλλωστε τὴν κατευθυντήριον ἐν προκειμένῳ γραμμὴν τῆς Ἐκκλησίας. Ταυτοχρόνως ὅμως οἱ Πατέρες τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου ἀναφέρονται καὶ εἰς τὴν πολιτειακὴν ἐξουσίαν, διὰ νὰ προσλάβῃ ὁ Κανὼν οὗτος γενικὴν ἰσχύν. Ἀναγνωρίζουν ἐν ἄλλοις λόγοις κατ' ἀρχὴν καὶ τὴν ἐν προκειμένῳ γενικωτέραν εὐθνην τοῦ Κράτους. Συνέπεια ἄλλωστε αὐτῆς τῆς βασικῆς ἀρχῆς τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καθ' ὅλον ἀναγνωρίσεως τῆς ἀνωτέρω εὐθύνῃς τοῦ Κράτους, ὑπῆρξεν ἡ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀπὸ κοινῶν ρύθμισις τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ δίκαιον τοῦ γάμου θεμάτων. Ἡ ἀπὸ κοινῶν ρύθμισις δὲν ἐσήμαινε πάντοτε ἀρμονικὴν συμφωνίαν, ἀλλ' ἐλάμβανε χώραν συχνάκις κατόπιν συγκαταβάσεως, ἢ κατ' οἰκονομίαν, ἢ καὶ κατόπιν πιέσεως τῆ ἀνοχῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει εἶναι δεδομένον, ὅτι ἡ ρύθμισις, εἴτε λόγῳ συμπτώσεως ἀπόψεων, εἴτε λόγῳ ἀσκήσεως πιέσεως ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας, ἐγένετο ἀπὸ κοινῶν καὶ ὅτι ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος γάμος (πρβλ. καὶ πζ' Κανόνα τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου) εἶναι κατωχυρωμένος κανονικῶς διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως οὕτως, ὥστε οὐδὲν πρόβλημα νὰ δημιουργηταί σχετικῶς ἐκ τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεως πάντων τῶν ἱερῶν Κανόνων. Τοσοῦτο δὲ μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἐν τῷ Εὐχολογίῳ αὐτῆς καθιερώσει εἰδικὰς εὐχὰς, αἵτινες ἀναγιγνώσκονται μόνον κατὰ τὴν τέλεισιν τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου γάμου, τοῦθ' ὅπερ καὶ συνιστᾷ ἀμάχητον τεκμήριον περὶ τῆς ὀριστικῆς ἐν προκειμένῳ θέσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκτὸς τῶν Κανόνων, οἵτινες ἀφοροῦν εἰς μικτὰ θέματα, οἱ πολέμοι τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεως τῶν ἱερῶν Κανόνων προβάλλουν ὡς ἐπικιν-

δύνους διὰ τὸ νομικὸν καθεστῶς τῆς Πολιτείας καὶ ἐτέρους Κανόνας, τῶν ὁποίων συνήθως παρερμηνεύουν καὶ παραποιῶν τὸ περιεχόμενον.

Κλασικὴν, σχετικῶς, περίπτωσιν συνιστᾷ ἡ ὑπὸ τῶν ἀντιφρονούντων συνεχῆς προβολὴ τοῦ 84ου (Πηδάλ. 92) Κανόνος τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου, ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωσις τοῦ ὁποίου θὰ συνεπήγετο τὴν... κατεδάφισιν τῆς Ἀκροπόλεως. Ἡ ἔκτασις τῆς ἐν προκειμένῳ δ ι α σ τ ρ ο φ ῆ ς τῶν πραγμάτων καταδεικνύεται καὶ ἐκ μόνο του γεγονότος, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀποφάσεως (κανόνος) τῆς Συνόδου, ἀλλὰ περὶ ἀπλῆς... αἰτήσεως πρὸς τοὺς αὐτοκράτορας, λόγῳ τῶν τότε κρατουσῶν θρησκευτικῶν συνθηκῶν καὶ τῶν ὀργιστικῶν τελετῶν τῶν εἰδωλολατρικῶν θρησκευτῶν, ἀποσκοπούσης εἰς τὴν ἐξάλειψιν τῆς ἀκοσμίας ταύτης. Ἴδου κατὰ λέξιν τὸ περιεχόμενον τοῦ Κανόνος: «Ἦρσεν α ἰ τ ῆ θ ῆ ν α ἰ ἀπὸ τῶν ἐνδοξοτάτων Βασιλέων, ἵνα τὰ λείψανα τῆς εἰδωλολατρείας μὴ μόνον τὰ ἐν ξοάνοις, ἀλλὰ καὶ ἐν οἰοσδήποτε τόποις, ἢ ἄλσεσιν, ἢ δένδροις, παντὶ τρόπῳ ἐξαλειφθῶσιν».

Εἶναι σαφές, ὅτι πρόκειται περὶ ἀπλῆς α ἰ τ ῆ σ ε ω ς, ὅτι ἀφορᾷ εἰς θρησκευτικῶς ἀπαράδεκτους ἐκδηλώσεις ὠρισμένης ἱστορικῆς περιόδου καὶ τὸ σημαντικώτερον, ὅτι οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὸ περιεχόμενον τῶν ὄρων μνημεῖα ἢ ἔργα τέχνης, ἢ μὲ τὰ σύγχρονα μνημεῖα τῆς ἱστορίας καὶ τῆς τέχνης.

Καὶ ὅμως οἱ ἀντιφρονούντες ἐπισεύουν ἀκόμη καὶ σήμερον τὸν ἀνωτέρω Κανόνα, ὡς μορμολυκεῖον κατὰ τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεως τῶν ἱερῶν Κανόνων, προσπαθοῦντες νὰ πείσουν ἑαυτοὺς καὶ τὸ Πανελλήνιον, ὅτι ἐν περιπτώσει συνταγματικῆς κατοχυρώσεως τῆς ἐχούσης ὅλων καιρικῆν σημασίαν αἰτήσεως (κανόνος) ταύτης... ὄλα τὰ ἀρχαῖα ἔργα τέχνης, τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ τὰ ἀρχαιολογικὰ μουσεῖα τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ καταστραφοῦν (!!!).

Λίαν χαρακτηριστικὸν τῆς «ἀντικειμενικότητος» μεθ' ἧς προσεγγίζουσι τινὲς ἀντιφρονούντων τὸν ἱερὸν χῶρον τῶν ἐκκλησιαστικῶν Κανόνων εἶναι καὶ τὰ ὅσα γράφει εἰς ἐξ αὐτῶν: «Καὶ ἕνας ἀκόμη λίαν ἐποικοδομητικὸς Κανὼν: ο ἰ ἐ π ἰ σ κ ο π ο ἰ λ ο γ ο δ ο τ ο ὕ ν διὰ τὴν διαχείρισιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας μ ὁ ν ο ε ἰ ς τ ὸ ν Θ ε ὀ ν». Πρόκειται περὶ τοῦ 2ου Κανόνος τοῦ Ἁγ. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας. Ἄλλ' ὁ ἐπ' εὐκαιρίᾳ κανονολόγος δὲν συνηθάνθη ὡς στοιχειῶδες αὐτοῦ χρέος ἔναντι τῆς ἀληθείας, νὰ ἀφιερῶσιν ἔστω καὶ ἐλάχιστον χρόνον εἰς τὴν διακρίβωσιν τοῦ ἀληθοῦς πνεύματος, ὅπερ διέπει τὸν ὅλον κανόνα καὶ διὰ καὶ ἐν συνδυασμῷ μὲ τοὺς σχετικοὺς πρὸς αὐτὸν κανόνας (πρβλ. 38ον, 41ον Ἀποστ. Καν. 26 Δ' Οἰκ. Συν. 11 καὶ 12 Ζ' Οἰκ. Συν. κλπ.), ὅτε καὶ θὰ διεπίστωνε, ὅτι οἱ ἱεροὶ Κανόνες

ἐπιβάλλουν αὐστηροτάτας κυρώσεις, μὴδὲ τῆς καθαιρέσεως ἐξαιρουμένης, εἰς τοὺς μὴ διαχειριζομένους χρηστῶς τὴν ἐκκλησιαστικὴν περιουσίαν ἐπισκόπους, ὑποχρεοῦντες μάλιστα αὐτοὺς εἰς τὴν πρόσληψιν οἰκονόμων πρὸς καλλιτέραν διαχείρισιν τῆς ἐκκλησ. περιουσίας (!). Ἄλλὰ διὰ τοῦ περιορισμοῦ εἰς ὠρισμένην φράσιν — τὸ γνωστὸν τέχνασμα τῆς ἡμαληθείας — ὡς ἀνωτέρω, δίδουν τὴν ψευδῆ ἐντύπωσιν, ὅτι οἱ ἱεροὶ Κανόνες παρέχουν εἰς τοὺς ἐπισκόπους πλήρη οἰκονομικὴν ἀσυδοσίαν, ἐνῶ συμβαίνει τὸ ἀκριβῶς ἀντίθετον.

Θὰ ἐξηρχόμεθα τῶν περιορισμένων πλαισίων τῆς παρουσίας μελέτης, ἐὰν ἠθέλομεν ἐπεκταθῆ εἰς τὴν ὑπὸ τινων τῶν ἀντιφρονούντων ἀδυναμίαν κατανοήσεως — ἀγούσης εἰς παρερμηνείας καὶ παραποιήσεις — τοῦ τε γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τῶν πλείστων τῶν ἱερῶν Κανόνων, οὐς ἐπικαλοῦνται, διὰ νὰ παρεμποδίσουν τὴν συνταγματικὴν κατοχύρωσιν πάντων τῶν ἱερῶν Κανόνων. Ἐστερημένοι τῶν ἀπαραιτήτων πνευματικῶν προϋποθέσεων προσεγγίσεως καὶ κατανοήσεως τῶν ἱερῶν Κανόνων, ὁμοιάζουν πρὸς τοὺς χρησιμοποιούντας τὰ μέσα τῆς ἀκουστικῆς διὰ τὴν περιγραφὴν μιᾶς ζωγραφικῆς συνθέσεως, ἢ, ἀντιθέτως, τῆς ὁράσεως πρὸς ἀξιολόγησιν τῆς ἀρμονίας μιᾶς μουσικῆς συνθέσεως.

Προσκεκολλημένοι εἰς τὸ γράμμα τῶν ἱερῶν Κανόνων, μακρὰν τοῦ πνεύματος, ὅπερ ζωποιεῖ αὐτοὺς, προσβλέπουν πρὸς αὐτοὺς ὡς εἰς ἀπλᾶς νομικὰς διατάξεις, αἵτινες ρυθμίζουν τὴν κοινωνικὴν καὶ ἐξωτερικὴν συμπεριφορὰν τῶν ἀνθρώπων. Ὡς εἶναι δὲ φυσικὸν ἐκτὸς τοῦ χῶρου καὶ τοῦ πλαισίου των, τῆς ρυθμίσεως δηλαδὴ τοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου, οἱ ἱεροὶ Κανόνες προβάλλονται ἐνώπιον αὐτῶν καὶ διὰ τῶν ὑποκειμενικῶν αὐτῶν κριτηρίων εἰς τὸ κοινόν, ἐστερημένοι παντὸς εἶδους καὶ κάλλους!

Καὶ παραθέτουν ὡς λίθους καὶ ξύλα καὶ κεράμους ἀτάκτως ἐρριμμένους διαφόρους Κανόνας, οἵτινες ἀφοροῦν εἰς τὴν ψυχαγωγίαν (θέατρα - ἵπποδρομίας κλπ.), ἢ μεταμφιέσεις, ἢ εἰς πνευματικὰς ἀσκήσεις (νηστείας κλπ.), διὰ νὰ ἐντυπωσιάσουν τοὺς ἀναγνώστας των μὲ τὸ δῆθεν ἀναχρονιστικὸν καὶ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν σύγχρονον ζωὴν περιεχόμενον τῶν ἱερῶν Κανόνων (!). Πῶς ὅμως νὰ ἐκτιμήσῃ εἰς τυφλὸς ἐν ὑπέροχον θέαμα, ἢ εἰς κωφὸς μίαν οὐρανίαν μελωδίαν;

(Συνεχίζεται)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου
ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν

ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ*

Ἄλλ' ἄς ἴδωμεν τὴν περαιτέρω προσφορὰν τῶν τιμωμένων Πατέρων. Προκαλοῦν τὴν προσοχήν, ἀλλὰ καὶ τὸν θαυμασμόν πάντων, ἰδιαιτέρως δὲ τῶν κατὰ καιροὺς περὶ τὴν ἀγωγήν ἀσχολουμένων, αἱ παιδαγωγικαὶ ἀντιλήψεις, τὰς ὁποίας διετύπωσαν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι. Εἰς τὰ συγγράμματα τῶν Πατέρων ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πράξιν αὐτῶν, εὐρίσκομεν ἕσα ἀργότερον οἱ μεγάλοι παιδαγωγοὶ διετύπωσαν ὡς ἀξιώματα τῆς Παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης. Οὕτω:

Ἡ σύμμετρος πρὸς τὰς σωματικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις τοῦ παιδὸς ἀγωγή.

Ἡ προσφορὰ τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν ἡλικίαν τοῦ παιδὸς διδασκαλίας ἀποτελεῖ βασικὴν ἀρχὴν τῶν Παιδαγωγῶν Ἱεραρχῶν. Γνωρίζει ὁ Ἱ. Χρυσόστομος, ὅτι δὲν πρόκειται ὁ παιδαγωγὸς νὰ σφυρηλατήσῃ χάλκινα ἀντικείμενα, τὰ ὁποία δέχονται παθητικῶς τοὺς κτύπους τῆς σφύρας καὶ τὰ ὅποια θὰ εὕρῃ ὁ τεχνίτης εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ ἀφήκεν, ὅταν διέκοψε χθὲς τὴν ἐργασίαν του. Γνωρίζει ὅτι ὁ Παιδαγωγὸς σφυρηλατεῖ ψυχὰς, αἱ ὁποῖαι δέχονται ἢ δὲν δέχονται τὴν διδασκαλίαν, ἀντιδρῶσαι διαφοροτρόπως. Κατὰ συνέπειαν, ἄλλα θὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν καὶ ἄλλα εἰς τὴν ἄλλην. Ἄλλα εἰς τὸ πρῶτον στάδιον τῆς μαθήσεως καὶ ἄλλα εἰς τὰ ἐπόμενα. Λαμβάνει ὡς παράδειγμα τὸν Θεόν, ὅστις δὲν ἔδωκεν εὐθὺς τὸν γραπτὸν λόγον του, ἀλλ' ἔδωκε τοῦτον σταδιακῶς ἀναλόγως τῆς πνευματικῆς ἀντιλήψεως καὶ δεκτικότητος τῶν ἀνθρώπων³³. Τοῦτ' αὐτὸ λέγει καὶ ὁ Μ. Βασίλειος «ἐν τῇ κατὰ τὴν εὐσέθειαν γυμνασίᾳ πρὸς τὴν τελείωσιν ἐναγόμενοι, τοῖς εὐληπτοτέροις πρῶτον καὶ τοῖς συμμέτροις ἡμῖν κατὰ τὴν γνῶσιν ἐστοιχειώθημεν»³⁴. Καὶ ἄλλαχού ὁ ἴδιος γράφει «Οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ ἀρτιγεννήτῳ παιδίῳ ὁ εἰς διδασκαλεῖον φοιτῶν ἤδη παῖς καὶ ὁ πρὸς τὰς τῶν τεχνῶν καὶ μαθημάτων ἀναλήψεις ἐπιτηδείως ἔχω». Ἐτερον δὲ πάλιν παρὰ τοῦτον ἐστὶν ὁ ἔφηβος... καὶ παρὰ τὸν ἔφηβον ὁ ἀνήρ»³⁵.

Τὶ ἄλλο κάμει σήμερον τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα εἰμὴ τὸν καταμερισμὸν καὶ καθορισμὸν τῆς ὕλης κατὰ τάξεις καὶ ἔτη καὶ ἡλικίαν τῶν μαθητευομένων; Ἄλλὰ καὶ ἐπὶ ἀτόμων τῆς αὐτῆς ἡλικίας παρατηροῦνται διαφοραὶ. Οὕτως ἀγόμεθα καὶ εἰς τὴν ἑξατομικεῦσιν τῆς διδασκαλίας.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 252 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10 τεύχους.

33. Γ. Τσαμπῆ, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 117, 118.

34. Μ. Βασιλείου, Λόγος περὶ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος.

35. Μ. Βασιλείου, Ὁμιλία εἰς Ψαλμὸς. ΔΓ' φαλμόν, MIGNE E.II, 29, 388.

Ἐξατομικεῦσις τῆς διδασκαλίας.

Πράγματι αἱ ψυχολογικαὶ καὶ ἄλλαι διαφοραὶ, τὰς ὁποίας παρουσιάζουν τὰ ἄτομα καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἀσχολεῖται σήμερον ἡ ψυχολογία τῶν ἀτομικῶν διαφορῶν, προκαλοῦν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Ἐχουν ὑπ' ὄψιν των, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ τὸν λόγον τοῦ Πλάτωνος «Φύεται ἕκαστος οὐ πᾶν ὁμοίως ἐκάστω ἀλλὰ διαφέρων τὴν φύσιν» καὶ συμφώνως πρὸς τὰς διαφορὰς συνιστοῦν διάφορον κατὰ περιπτώσεις ἀγωγήν. Ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται ὁ Θεολόγος Γρηγόριος «ὡσπερ τοῖς σήμασιν οὐ τὴν αὐτὴν φαρμακείαν προσφέρονται ἅπαντες, ἄλλος δὲ ἄλλων... οὕτω καὶ τὰς ψυχὰς διαφόρῳ λόγῳ καὶ ἀγωγῇ θεραπεύειν...»³⁶. Διότι, συνεχίζει ὁ ἴδιος, «οἱ μὲν γὰρ δεόνται γάλακτι τρέφεσθαι τοῖς ἀπλουτέροις καὶ στοιχειοδεστέροις τῶν διδαγμάτων, ὅσοι νήπιοι καὶ ἀρτιπαγεῖς, ὡς ἂν εἴποι τις, τὴν ἀνδρείαν τοῦ λόγου τροφήν οὐ φέροντες ἦν ἂν προσάγοι τις, παρὰ δύναμιν, τάχα ἂν καταπιεσθέντες καὶ θαρυνθέντες, οὐκ ἐξαρκούσης τῆς διανοίας... ζημιωθεῖεν ἂν καὶ τὴν ἀρχαίαν δύναμιν»³⁷. Σχετικῶς καὶ ὁ Ἱ. Χρυσόστομος παρατηρεῖ «Ἔργον τοῦ διδάσκοντος ἐνώπιον συναθροίσεως ἀνθρώπων διαφόρου ἰδίουσυγκρασίας, εἶναι νὰ θεραπεύσῃ ὄχι μίαν, ἀλλὰ πολλὰς πληγὰς καὶ συνεπῶς τὸ φάρμακον πρέπει νὰ εἶναι διάφορον κατὰ τὰς περιπτώσεις»³⁸. Ἡ διάφορος μεταχειρίσις τῶν μαθητῶν συνιστᾷ τὸ «ἐπὶ μέτρῳ» σχολεῖον, τὸ ὁποῖον «τόσον πολὺ διαφημίζεται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας»³⁹.

Εὐχάριστος ὁ τρόπος τῆς διδασκαλίας.

Ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς διδασκαλίας θεωροῦν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι τὴν κατὰ τρόπον εὐχάριστον προσφορὰν αὐτῆς. Κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον «Βίαιον μάθημα οὐ πέφυκεν παραμένειν, τὰ δὲ μετὰ τέρψεως καὶ χάριτος εἰσδύμενα μονιμώτερον πως ταῖς ψυχὰς ἡμῶν ἐνιζάνει»⁴⁰. Ἀσφαλῶς εἶχον ὑπ' ὄψιν των καὶ ἐν προκειμένῳ τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου, τοῦ Ὁποίου ἡ διδασκαλία ἦτον τόσον εὐχάριστος, ὥστε νὰ ἀκούουν ἐπὶ ὥρας τὰ πλήθη ταύτην χωρὶς νὰ σκέπτονται, ὅτι «πρὸς ἐσπέραν ἐστὶ καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα»⁴¹, ἢ νὰ λέγουν ὡς οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ «Κύ-

36. Γρηγορίου Θεολόγου. Λόγος ἀπολογητικὸς Β' MIGNE E.II, 35, 453.

37. Γρηγορίου, ἐνθ' ἀνωτέρω.

38. Γ. Τσαμπῆ, ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 131.

39. Γ. Τσαμπῆ, ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 131.

40. Μ. Βασιλείου. Ὁμιλία καὶ φαλμός.

41. Λουκᾶ ΚΔ' 29.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΜΑΞΙΜΟΝ ΤΟΝ ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΚΑΒΑΣΙΑΝ*

3. Ἡ διὰ τῆς θείας Εὐχαριστίας ἐνωσις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ θέωσις αὐτοῦ.

Ἐξετάζοντες ἐν συνεχείᾳ τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ τὴν ἐκ ταύτης ὠφέλειαν τῶν κοινωούντων, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἑξῆς:

Ἐν πρώτοις, ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον προσέρχεται ὁ πιστὸς πρὸς τὸ μυστήριον τοῦτο, ἀποτελεῖ σπουδαιότατον καὶ μάλιστα κυριώτατον στοιχείον. Καὶ ἐν προκειμένῳ, ὁ ἄνθρωπος δέον, ὅπως προσέρχεται μετὰ καθαροῦ συνειδότος²³ καὶ μετὰ ψυχῆς ἐτοιμασμένης καὶ δεόντως παρεσκευασμένης²⁴, ἤτοι μετὰ ψυχῆς θείας, πράγμα ὅπερ κατορθοῦται διὰ τῆς κατ' ἔμφρονα καὶ σοφὸν τρόπον μύσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ θεοῦ θυσιαστηρίου ἐπιτελουμένου μυστηρίου²⁵.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 251 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10 τεύχους.

23. Ἀπόθι, σελ. 214, 6.

24. Ἀπόθι, σελ. 242, 8.

25. Μυσταγ. MIGNE, P.G. 91, 681 D.

ριε πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα, ρήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις»⁴². Ἀλλὰ μήπως καὶ ὁ Ἅπ. Παῦλος δὲν προέτρεπεν, ἵνα ὁ λόγος ἡμῶν ἢ εὐχάριστος «ἀλατι ἡρτυμένος»⁴³, ἢ μήπως καὶ οἱ λόγοι τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν δὲν ἦσαν τοιοῦτοι, ὥστε νὰ χαρακτηρίσουν τὸν ἕνα «Χρυσόρρημον», τὸν ἕτερον «Ἀύλὸν θεολογίας» καὶ διὰ τὸν Βασίλειον νὰ λεχθῆ ὅτι «ἐξεχύθη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ»!

Διὰ νὰ ἐπιτύχη ἄλλως τε ἡ Ἐκκλησία, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Μ. Βασιλείου, τὴν μετὰ τέρψεως προσφορὰν τῶν Χριστιανικῶν ἀληθειῶν «τὸ ἐκ τῆς μελωδίας τερπνὸν τοῖς δόγμασιν ἐγκατέμιξεν, ἵνα τῷ προσηγεῖ καὶ λείψ τῆς ἀκοῆς, τὸ ἐκ τῶν λόγων ὠφέλιμον λαμβανόντως ὑποδεξώμεθα κατὰ τοὺς σοφοὺς τῶν ἱατρῶν, οἱ τῶν φαρμάκων τὰ αὐστηρότερα πίνειν διδόντες... μέλιτι πολλάκις τὴν κύλικα περιχρῖουσιν. Διὰ τοῦτο τὰ ἐναρμόνια ταῦτα μέλη τῶν ψαλμῶν ἡμῖν ἐπιγενόηται, ἵνα οἱ παῖδες τὴν ἡλικίαν ἢ καὶ ὅλως οἱ νεαρὸι τὸ ἦθος, τῷ μὲν δοκεῖν μελωδοῦσιν τῇ δὲ ἀληθείᾳ τὰς ψυχὰς ἐκπαιδεύωνται»⁴⁴.

(Συνεχίζεται)

Γ. Π. ΣΩΤΗΡΙΟΥ

Πλείστοι ὅσοι κοινωνοῦσι, ἀλλ' οὐχὶ πάντες ὠφελοῦνται ἐκ τῆς κοινωνίας ταύτης. Ὁ ἱερεὺς δίδει εἰς πάντας τοὺς προσερχομένους τὴν θείαν Εὐχαριστίαν, διότι δὲν δύναται νὰ διακρίνη, ποῖοι ἐξ αὐτῶν προσέρχονται ἀξίως καὶ ποῖοι ἀναξίως, πλὴν ὅμως δὲν ὠφελοῦνται πάντες, ἀλλὰ μόνον οἱ ἀξίως προσερχόμενοι. Μόνον ἐν ταῖς ψυχαῖς τούτων εἰσέρχεται ὁ Χριστός.

Οὐσιῶδες, ἀληθῶς, ἐνταῦθα δὲν εἶναι νὰ λάβῃ τις τὴν θείαν Εὐχαριστίαν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἱερέως, ἀλλὰ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Χριστοῦ. «Οὐ γὰρ πάντες — λέγει ὁ Καβάσιλας — οἷς δίδωσιν ὁ ἱερεὺς ἀληθῶς μεταλαμβάνουσι· ἀλλ' ἐκεῖνοι μόνον πάντως οἷς αὐτὸς δίδωσιν ὁ Χριστός»²⁶. Διότι ἡ πρωτοβουλία τῆς ἀγιότητος τῶν ψυχῶν δὲν ἀνήκει εἰς τὸν ἱερέα, ἀλλὰ εἰς τὸν Χριστόν, καθ' ὅτι Οὗτός ἐστιν «ὁ τελῶν τὰς ψυχὰς τὸ μυστήριον καὶ ἀγιάζων καὶ ζῶντας καὶ τεθνηκότας»²⁷.

Καὶ ἐνθ' τοιαύτης ὠφελείας ἀπολαύουσιν οἱ ἀξίως μεταλαμβάνοντες, ἀντιθέτως οἱ ἀναξίως προσερχόμενοι, ἵνα κοινωνήσωσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων οὐχὶ μόνον οὐδεμιᾶς ὠφελείας ἐπιτυγχάνουσιν, ἀλλὰ μᾶλλον ζημιούνται καὶ βλάπτονται²⁸, καθιστάμενοι οὕτω μέλη νεκρὰ, κεκομμένα τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅπως νεκρὸν μέλος ἀποκοπὴν τοῦ σώματος ἀποκόπτεται καὶ τῆς ζωῆς, οὕτω καὶ οἱ ἀναξίως προσερχόμενοι, ὡς ἀποκοπέντα μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἀποκόπτονται καὶ τῆς ἀληθινῆς ζωῆς καὶ οὐδὲν μυστήριον δύναται νὰ σώσῃ πλέον αὐτούς²⁹. Ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ ἀρεοπαγίτης ἀναφερόμενος εἰς τὸν τρόπον τῆς πρὸς τὸ μυστήριον τοῦτο προσελεύσεως τῶν ἀνθρώπων λέγει, ὅτι ἡμέτερος σκοπὸς δέον νὰ εἶναι ἡ μίμησις τῆς κατὰ σάρκα ζωῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀναδρομὴ (ἄνοδος) εἰς τὴν θεοειδῆ καὶ ἀλώδητον ἕξιν τῆς ἱεράς ἀναμαρτησίας³⁰, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρὸ τῶν ἀχράντων μυστηρίων πρέπει νὰ εἶναι καθαρὸς ἀπὸ παντὸς ρύπου σαρκὸς καὶ πνεύματος, διότι, ὅστις δὲν προσέρχεται ἀξίως εἰς ταῦτα, ἀπομακρύνεται καὶ διώκεται ὡς ὁ Ἰούδας³¹.

Πρώτη καὶ κυρία ὠφέλεια, ἣτις χαρίζεται εἰς τὸν ἀξίως κοινωνοῦντα πιστόν, εἶναι ἡ συμφιλίωσις αὐτοῦ μετὰ τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶναι ἀδηρίτως ἀναγκαῖα ἡ συμφιλίωσις αὕτη, διὰ νὰ δύναται νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ τύχῃ καὶ πασῶν τῶν ἄλλων ὠφελειῶν μὲ ἐσχάτην καὶ κυριώτεραν τὴν θέωσιν.

26. CABASILAS, μν. ἐρ., σελ. 248, 4.

27. Ἀπόθι.

28. Ἀπόθι, σελ. 214, 6.

29. Ἀπόθι, σελ. 222, 1.

30. MIGNE, P.G. 3, 444 B.

31. Ἀπόθι, 428 B.

42. Ἰωάν. ΣΤ' 68.

43. Κολ. Δ' 6.

44. Μ. Βασιλείου. Ὁμιλία Α' εἰς ψαλμὸς. MIGNE 29, 209.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

«Ἡ σπουδαιότερα δυσκολία».

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Ἰδρύματος «Pro Oriente» τῆς Βιέννης καὶ τῇ συνεργασίᾳ τῆς ἐπὶ τῆς Ἑνότητος τῶν Χριστιανῶν Γραμματείας τοῦ Βατικανοῦ καὶ τοῦ ἐν Γενεύῃ Ὁρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου συνεκροτήθη προσφάτως ἐν Βιέννῃ τὸ Πρωτόν ἀνεπίσημον ἐκκλησιαστικὸν Συνέδριον Ὁρθόδοξον καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν Θεολόγων.

Συμφώνως πρὸς τὸ Ἀνακοινωθέν, ὅπερ ἐξεδόθη μετὰ τὸ πέρας τοῦ Συνεδρίου, κατὰ τὴν διάκρισιν αὐτοῦ διεπιστώθη, ὅτι ἡ ἄρσις τῶν μεταξὺ Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως ἀναθεμάτων δὲν ἀποκατέστησε μὲν τὴν ἐκκλησιαστικὴν κοινωσίαν, ἀλλὰ «διέλυσε παρεξηγήσεις καὶ ὑπερενίκησε πολλὰ ἐμπόδια, κλείοντα τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐνότητα». Ὁσαύτως κατὰ τὸ Συνέδριον τοῦτο ἀνεγνωρίσθη, ὅτι «ἡ σπουδαιότερα δυσκολία» εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πρωταρχικῶν χριστιανικῶν σχέσεων τῶν Ἐκκλησιῶν («ἀπάρχει εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης (πρωτεῖον δικαιοδοσίας, ἀλάθητον)»).

Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι ἡ πρόοδος τοῦ μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν διαλόγου καὶ ἡ ἀξιοποίησις τῆς κατὰ τὸ πλεῖστον κοινῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως αὐτῶν θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ κατὰ πόσον ἐν τῷ μέλλοντι θὰ γίνῃ διὰ νέων ἐρμηνειῶν ἀπο-

δυνάμοσις τῶν ρωμαιοκαθολικῶν διδασκαλιῶν περὶ τοῦ παπικοῦ θεσμοῦ.

Φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἡ εἰκοστὴ πρώτη Ἑβδομάς Λειτουργικῶν Μελετῶν, ἡ ὁποία ὀργανοῦται ἐπὶ τοῦ Ὁρθοδόξου Θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου («Ἅγιος Σέργιος») ἐν Παρισίοις, θὰ πραγματοποιηθῇ ἀπὸ 1ης μέχρι καὶ 4ης Ἰουλίου καὶ θὰ ἔχη ὡς θέμα αὐτῆς τὴν θέσιν τῆς νόσου καὶ τοῦ θανάτου ἐν τῇ λειτουργικῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ πανορθόδοξος κόσμος χαιρεῖ, διότι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἰνστιτούτου, ἀντιπαλαιὸν πρὸς ποικίλας ἀντιξοότητας καὶ δυσχερείας, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἐν τῇ Δύσει φωτεινὸς φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἰδίως αἱ ἀπὸ εἰκοσαετίας καὶ πλέον διοργανούμεναι κατ' ἔτος ὑπ' αὐτοῦ Λειτουργικαὶ Ἑβδομάδες ἔχοντες συντελέσει τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀναζωογόνησιν τῶν λειτουργικῶν σπουδῶν, εἰς τὴν προβολὴν τῶν θησαυρῶν τῆς ὀρθοδόξου λειτουργικῆς παραδόσεως καὶ εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ γνησίου οἰκουμενικοῦ πνεύματος.

Τὸ πρόβλημα τῶν μικτῶν γάμων.

Τὸ ὑπὸ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων ἐκδιδόμενον περιοδικὸν («Ὁ Ὁρθόδοξος Κήρυξ») δημοσιεύει

«Τὸ ἀνακραθῆναι Θεῷ — λέγει ὁ Καβάσιλας — καὶ ἐν γενέσθαι πνεῦμα μετὰ τοῦ ἡγαπημένου, ἐν ᾧ μόνῳ ἠδῶκεν ὁ Πατήρ... τοῦτο τῆς ἱερᾶς τραπέζης ἔργον»³². Ἡ διαρκὴς ἐξ ἄλλου κοινωσία τῶν ἀχράντων μυστηρίων ὀδηγεῖ τὸν ἀξίως κοινωνοῦντα εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἄφραση τῶν ἁμαρτιῶν, πρώτης αἰτίας τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ὄδηγεῖ ὡσαύτως εἰς τὴν «δουλείαν οὐρανῶν κληρονομίαν»³³ καὶ εἰς τὸν ἁγιασμὸν αὐτοῦ, καθ' ὅτι οὗτος κοινωνεῖ τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ. «Ἅγιοι γὰρ καλοῦνται — λέγει ὁ Καβάσιλας — διὰ τὸν ἅγιον οὗ μετέχουσι καὶ ὃ σώματος καὶ αἵματος κοινωνοῦσι»³⁴. Καὶ ὁ ἁγιασμὸς οὗτος εἶναι ὀλοκληρωμένος, ὑποστατικὸς καὶ πραγματικὸς, καθ' ὅτι ἡ θεία Εὐχαριστία τοὺς ἀξίως κοινωνοῦντας μετασχηματίζει «πρὸς ἑαυτὴν» καὶ ἀναδεικνύει «ὁμοίους τῷ κατ' αἰτίαν ἀγαθῷ κατὰ χάριν καὶ μέθεξιν... τοὺς ἀξίως μεταλαμβάνοντας»³⁵. Πάντες μετέχουσιν εἰς τὸν ἁγιασμὸν τοῦτον, διότι εἰς πάντας τοὺς ἀξίως κοινωνοῦντας ὁ εἰς Ἄγιος δίδει τὸν ἁγιασμὸν χωρὶς νὰ «στερεῦηται», ἀλλὰ «καθάπερ εἰ πολλὰ κάτοπτρα τεθείη ὑπὸ τὸν ἥλιον,

πάντα μὲν λάμπει καὶ ἀκτίνας ἀφίησι, καὶ δόξεις πολλοὺς ἥλιους ὄραν, εἰς δὲ ἀληθῶς ὁ ἐν πᾶσιν ἀστράπτων ἥλιος οὕτω καὶ ὁ μόνος ἅγιος, εἰς τοὺς πιστοὺς χεόμενος, ἐν πολλαῖς μὲν φαίνεται ψυχαῖς καὶ πολλοὺς δεῖκνυσιν ἁγίους, ἔστι δὲ εἰς καὶ μόνος ἅγιος»³⁶.

Ὁ ἁγιασμὸς οὗτος εἶναι τέλειος, διότι διὰ τῆς θείας Εὐχαριστίας αὐτὸ τοῦτο τὸ αἷμα τοῦ Ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ διαχέεται ἐν ταῖς καρδίαις τῶν κοινωνοῦντων διὰ νὰ μεταφυτευθῇ ἡ ζωὴ Αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς³⁷, καὶ διότι καθίσταται ὀδηγόν, ὅτι «εἴμεθα προσκεκλημένοι εἰς ἐν γεῦμα ἐν ᾧ δεχόμεθα ἀληθῶς τὸν Χριστὸν ἐν ταῖς ἡμετέραις χερσίν, θέτομεν Τοῦτον ἐν τῷ στόματι ἡμῶν, συγχωνεύομεν Τοῦτον μετὰ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, ἐνοῦμεν Τοῦτον ἐν τῷ ἡμέτερῳ σώματι, διαχέομεν Τοῦτον ἐν ταῖς ἡμετέραις φλέβαις»³⁸.

Εἰς ἁγιασμὸς, οὕτω, τέλειος καὶ μία μεταμόρφωσις ὀλοκληρωμένη τῶν εἰς Θεὸν κοινωνοῦντων εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα.

(Συνεχίζεται)

ΧΑΡ. Γ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

32. CABASILAS, μν. ἔρ., 254, ὁ. Πρὸλ. 56, 1.

33. Αὐτόθι, σελ. 56, 1.

34. Αὐτόθι, σελ. 222, 1.

35. Μυσταγ. MIGNE, P.G. 91, 697 A.

36. CABASILAS, μν. ἔρ., σελ. 224, ὁ.

37. Καβάσιλα, P.G. 150, 617 B.

38. Αὐτόθι, 601 D (μετάφρασις ἐκ τοῦ εἰς τὰ γαλλικὰ ἄρθρου τοῦ πατρὸς Β. BOBRISKOY, ἐν τῷ περιοδικῷ LA PENSEE ORTHODOXE, No. 1(12) σελ. 33. Παρίσι 1966.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

'Ιερά 'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

'Ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος κ. Σεραφείμ κατά τὸ διάστημα ἀπὸ 29ης 'Απριλίου ἕως 29ης Μαΐου:

Ἐτελέσει: Τὴν 5ην /5 τὴν Θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν 'Ι. Ναὸν ἁγίας Εἰρήνης ὁδοῦ Αἰόλου.

— Τὴν 12ην /5 τὴν Θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν 'Ι. Ναὸν ἁγ. Φωτεινῆς Νέας Σμύρνης.

— Τὴν 14ην /5 τὴν Θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν 'Ι. Ναὸν ἁγ. Θεράποντος Ζωγράφου.

— Τὴν 21ην /5 τὴν Θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν 'Ι. Ναὸν ἁγ. Κωνσταντίνου 'Ομοιοίας.

— Τὴν 26ην /5 τὴν Θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν 'Ι. Ναὸν ἁγ. Παντελεήμονος καὶ τὴν χειροτονίαν τοῦ Σεβ. Μητρ. Κατσαριανῆς κ. Γεωργίου.

— Τὴν 27ην /5 τὴν Θ. Λειτουργίαν εἰς τὰ Μέγαρα καὶ τὴν χειροτονίαν τοῦ Σεβ. Μητρ. Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος κ. Βαρθολομαίου.

Ἐχοροστάτησε: Τὴν 12ην /5 κατὰ τὸν 'Εσπερινὸν ἐν τῷ 'Ιερῷ Ναῷ ἁγίας Γλυκερίας Γαλατοῦ.

Προήδρευσε: Τὴν 29ην /4 τῆς συνεδριάσεως τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου.

— Τὴν 30ην /4 τῆς συνεδριάσεως τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς.

— Τὴν 7ην, 8ην 10ην, 22αν, 23ην, 29ην Μαΐου, τῶν συνεδριάσεων τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου τῆς 'Ιεραρχίας.

τὰ ἔγγραφα, ἅτινα ἀντηλλάγησαν μεταξὺ τοῦ Σεβασμιωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Θυατείρων κ. 'Αθηναγόρου καὶ κορυφαίων ἐκπροσώπων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς 'Εκκλησίας ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῶν μικτῶν γάμων μεταξὺ 'Ορθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν.

'Ὡς τονίζει ὁ Σεβασμιώτατος 'Αρχιεπίσκοπος, τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος προβληματίζεται, ὡς μὴ ὄφειλε, κατὰ τρόπον δημιουργοῦντα ἐμπόδια εἰς τὸ ἔργον, ὅπερ ἔχει μέχρι τοῦδε συντελεσθῆ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς προσεγγίσεως τῶν 'Εκκλησιῶν. Οὕτω «μικρὰ ζητήματα δύνανται νὰ ἐπηρεάσουν ψυχολογικῶς τὸν λαόν, ὥστε ἀντὶ νὰ θέτῃ ἑαυτὸν ἐντὸς τῆς σφαιρᾶς τῆς συνεργασίας, νὰ ἀρχίσῃ ἀντίδρασιν ἐναντίον ὄλων τῶν ἐπιδιώξεων τῶν 'Αρχηγῶν τῆς 'Ανατολῆς καὶ τῆς Δύσεως».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁρθῶς προτείνεται ἡ ἐπὶ μικτῆς ἐπιτροπῆς μελέτη τοῦ ὅλου ζητήματος τῶν μικτῶν γάμων ἀπὸ οἰκουμενικῆς σκοπιᾶς καὶ κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον εἰς τὴν περὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου μακροαίωνα ὁρθόδοξον παράδοσιν.

Εὐρίσκει σπουδαῖον σύμμαχον.

'Η ἐφημερὶς «Πρόβδα» τῆς Μόσχας ἐξέφρασε προσφάτως ζωηρὰς ἀνησυχίας, διότι οἱ νεαροὶ Ρῶσοι ἐπιδεικνύουν ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν 'Θρησκείαν. Οὗτοι δὲν θαυμάζουν μόνον τοὺς καλλιτεχνικοὺς θρησκευτικοὺς θησαυροὺς (ἰ. εἰκόνας, ναοὺς κ.τ.τ.), ἀλλὰ καὶ συγκινοῦνται ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι πολλοὶ διάσημοι ῥώσοι καλλιτέχναι, συγγραφεῖς καὶ συνθέται, ζήσαντες πρὸ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως, ἦσαν πιστοὶ χριστιανοί.

Οὕτως εἰς τὴν ἀθείστικὴν ἐκστρατείαν ἀντιτίθεται ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν παράδοσιν τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ. 'Η ἀπ' εὐθείας μυστικὴ ἐνέργεια τοῦ 'Αγίου Πνεύματος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ῥώσων πρὸς ἀναζωπύρωσιν τῆς μακροαίωνος εὐσεβείας των εὐρίσκει σπουδαῖον σύμμαχον εἰς τὸ θρησκευτικὸν προσκλητήριον, ὅπερ ἀπευ-

θύνει ποικιλοτρόπως εἰς αὐτοὺς τὸ βασιλεῖον τῶν δαψιλῶς βιουμένων ὑπ' αὐτῶν αἰσθητικῶν θησαυρῶν. Πάντοτε τὰ ἔργα τῆς Τέχνης, ὡς καὶ αἱ καλλοναὶ τῆς φύσεως, ἀνάγουν τὸν νοῦν εἰς τὸ ἀπόλυτον καὶ πανπεπετελειον κάλλος, «ἐκ τοῦ κάλλους τῶν δορωμένων εἰς τὸν 'Υπέροκαλλον» παραπέμποντα, ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ Μ. Βασίλειος. 'Οθεν ἡ προσπάθεια τοῦ χωρισμοῦ τῆς αἰσθητικῆς παιδεύσεως ἀπὸ τῆς θρησκευτικῆς μορφώσεως εἶναι ματαιοπονία.

'Ελαμψεν ὡς φωτεινὸν μετέωρον.

'Η πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ ἐν τῷ 'Ασύλω 'Ανιάτων ἐπὶ δεκαετίας κατακειμένου Παναγιώτου Στυλιανοπούλου ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ, ἵνα ἐξάρουν τὴν συνεχῆ, ἀκατάπαυστον καὶ καρποφόρον δρασίην του ὑπὲρ τοῦ πληθίου. «'Όταν εἶδε πλησίον τῆς κλίνης του τυφλὸν παράλυτον, λησμονῶν τὴν ἰδιότητά του ἀσθένειαν, ἐνεπνεύσθη τὴν ἰδέαν νὰ ἀφιερῶσιν ὅλας τὰς δυνάμεις του, τὴν μόρφωσίν του καὶ τὴν γλωσσομάθειάν του πρὸς πνευματικὴν καὶ χριστιανικὴν μόρφωσιν τῶν τυφλῶν. 'Αξιοποιῶν μὲ τεχνικὰ μέσα τὰ παράλυτα μέλη του, μετέγραψεν εἰς τὸ σύστημα γραφῆς τῶν τυφλῶν βιβλία διδακτικὰ καὶ ὠφέλιμα καὶ ἐπλούτισε δι' αὐτῶν τὰς βιβλιοθήκας τῶν Σχολῶν τῶν τυφλῶν». Μάλιστα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἀκατόρθωσε νὰ μεταγράψῃ ὁλόκληρον τὴν ἔγκεκοιμένην ὑπὸ τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου Κατηνὴν Διαθήκην μετὰ συντόμον ἐομηρείας εἰς τὴν γραφὴν τῶν τυφλῶν εἰς 29 τόμους μὲ 10.000 σελίδας καὶ νὰ τὴν ἐκτυπώσῃ, αὐτὸς ὁ ἐπὶ 40 ἔτη παράλυτος, εἰς πλῆθος ἀντιτύπων, ὥστε πᾶς τυφλὸς σήμερον νὰ δύναται νὰ ἀποκτήσῃ ἀντίτυπον τῆς 'Εομηρείας τῆς Καινῆς Διαθήκης».

'Αληθῶς ἡ ζωὴ τοῦ Παν. Στυλιανοπούλου ἔλαμψεν ὡς φωτεινὸν μετέωρον καὶ ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ ζωσα χριστιανικὴ πίστις εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποδώσῃ καρπὸν ἑκατονταπλασίονα ἀκόμη καὶ ὑπὸ ἀντιξόους συνθήκας καὶ ἐν ἀτμοσφαιρᾷ κορυφώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου πόνου.

— Τὴν 18ην/5 τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

Ἐτέλεσε: Τὴν 20ὴν/5 Τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 25ετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Παρέκαθησε: Τὴν 16ην/5 εἰς τὸ πρὸς τοὺς Ὑπαλλήλους τοῦ Δήμου Παλαιῦ Φαλήρου παρατεθὲν γεῦμα ὑπὸ τοῦ Δήμου Π. Φαλήρου καὶ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἔδεμ.

Παρέστη: Τὴν 29ην/5 εἰς Ἔθν. Μνημόσυνον ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Κων/πόλεως τελεσθὲν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῆς Ἑθνικῆς Μουσικῆς εἰς τὴν Λυρικὴν Σκηπὴν.

Παρηκολούθησε: Τὴν 26ην/5 τὰς Γυμναστικὰς Ἐπιδείξεις τῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Ἀθηνῶν εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον.

Ἐπεσκέφθη: Τὴν 28ην/5 τὸν Πρωθυπουργὸν κ. Ἀδαμ. Ἀνδρουτσόπουλον.

Ἐδέχθη: Τὴν 1ην/5 τὸν Μητρ. πρῶν Λήμνου κ. Βασίλειον.

— Τὴν 2αν/5 τὴν τ. Ὑπουργὸν κ. Λ. Τσαλδάρη.

— Τὴν 3ην/5 τὸν τ. Ὑπουργὸν Νικόλαον Ἀθανασίου, τὸν Ὑπουργὸν Μεταφορῶν καὶ Ἐπικοινωνιῶν κ. Ἀλεξ. Τζαβέλλαν μετὰ τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου κ. Χαραλάμπους Μίχου, τὸν Ὑφ/ργὸν Ἐσωτερικῶν κ. Παντελεήμονα Νίτσαν, τὸν Σ. Μητροπολίτην Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβον, τὸν Ὑπαρχηγὸν Ἀστυνομίας Πόλεων κ. Βασίλειον Τζαβέλλαν.

— Τὴν 4ην/5 τὸν Πρωθιερέα Φέριζ Μπέρκι, τὸν τέως Ὑφυπουργὸν Δημήτριον Παπαδημητρίου, τὸν Μητρ/την Θήρας κ. Γαβριήλ, τὸν τ. Ὑφυπουργὸν Μιχαήλ Παπακωνσταντίνου, τὸν Δήμαρχον Ν. Σμύρνης κ. Ἰωακείμ Ρόκαν, τὸν Ὑφυπουργὸν Κοιν. Ὑπηρεσιῶν κ. Γεώργιον Κοττάκη, τὸν Γεν. Διευθυντὴν τοῦ Γεν. Λογιστηρίου κ. Ἰωάν. Μιχαλόπουλον.

Τὴν 6ην/5 τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου, τοὺς καθηγητὰς κ. Εὐάγγελον Θεοδώρου καὶ Ὁρέστην Λουρίδη, τοὺς Μητροπολίτας Καστορίας κ. Δωρόθεον, Δράμας κ. Διονύσιον, Ζιχνῶν κ. Νικόδημον, Κοζάνης κ. Διονύσιον, Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανόν, τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Ρωμαιοκαθολικῶν κ. Νικ. Φώσκολον, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Θεολόγων, τὸν Ἀρχιμ. Ἰωάννην Οἰκονομίδην, Ἐξάρχον τοῦ Π. Τάφου ἐν ΚΠόλει, τὸν Γεν. Γραμματέα Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν κ. Ἀνδρέαν Παπανδρέου.

— Τὴν 7ην/5 τὸν Μητροπολ. Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεσιτιάδος κ. Κων/νον.

— Τὴν 8ην/5 τὸν Σεβ. Μητρ. Κίτρους κ. Βαρνάβαν.

— Τὴν 9ην/5 τοὺς Σεβ. Μητρ. Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνόν, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Σεραφεῖμ, Μαρωनीας κ. Τιμόθεον.

Τὴν 10ην/5 τὸν Σεβ. Μητρ. Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Πολύκαρπον.

— Τὴν 11ην/5 τοὺς Σεβ. Μητρ. Αἰτωλοακαρνανίας κ. Θεόκλητον, Ζιχνῶν κ. Νικόδημον, Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανόν καὶ Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβον.

— Τὴν 13ην/5 τὸν Σεβ. Μητρ. Ζιχνῶν κ. Νικόδημον καὶ Ἰερισσοῦ κ. Παῦλον.

— Τὴν 14ην/5 τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπον Ἀνδρούσης κ. Ἀναστάσιον, τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπον Ἐλευσίνος κ. Τιμόθεον, τὴν Καν Αἰκατερίνην Σοφοκλέους Βενιζέλου μετὰ τοῦ κ. Ἀνδρέου Λάσκαρη.

— Τὴν 14ην/5 τὸν κ. Ἀντώνιον Καψῆν τ. Νομάρχην, τοὺς τελειοφοίτους Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς.

— Τὴν 15ην/5 τοὺς Μητρ. Καλαβρύτων κ. Γεώργιον, Θήρας κ. Γαβριήλ, τὸν Γεν. Διευθυντὴν Ὁρησκευμάτων κ.

Ἀθαν. Ἀγγελόπουλον, τὸν Γεν. Γραμματέα Ἀθλητισμοῦ κ. Ἀναστάσιον Πρίντζην.

— Τὴν 16ην/5 τὸν Μητρ. Κίτρους κ. Βαρνάβαν.

— Τὴν 17ην/5 τὸν Διοικητὴν Ἐθνικῆς Τραπεζῆς κ. Χρήστον Ἀχῆν, τοὺς Μητροπολίτας Καλαβρύτων κ. Γεώργιον, Θήρας κ. Γαβριήλ, Παροναξίας κ. Ἐπιφάνιον, Ἰερισσοῦ κ. Παῦλον, Ζιχνῶν κ. Νικόδημον, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανον, τὸν Ὑφ/ργὸν παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ κ. Γεώργιον Ἀλεξανδρῆν, τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Νικόλαον καὶ τὸν Μητροπολίτην Νουβίας κ. Συνέσιον, τὸν Μητροπολίτην Σπάρτης κ. Ἱερόθεον, τὸν Μέγαν Λογοθέτην τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου κ. Γεώργιον Χόλλεμπαχ, τὸν Μητρ. Σύρου κ. Δωρόθεον.

— Τὴν 18ην/5 τὸν κ. Καλογερόπουλον, τὸν Δήμαρχον Ἰωαννίνων.

— Τὴν 20ὴν/5 τὸν κ. Νικόλ. Ταβουλάρην, τὸν κ. Βαρδῆν Βαρδινιογιάννην, τὸν Πρέσβυν τῆς Γαλλίας κ. Christian de Margery.

Τὴν 24ην/5 τὸν Πρωθυπουργὸν κ. Ἀδαμάντιον Ἀνδρουτσόπουλον, τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν κ. Τσοῦμπα, τὸν Ὑπουργὸν Παιδείας κ. Παναγιώτην Χρήστου, τοὺς Μητροπολ. Νέας Ἰωνίας κ. Τιμόθεον, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανον, Περιστέρου κ. Ἀλέξανδρον, Κεφαλληνίας κ. Προκόπιον, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Σεβαστείας κ. Γερμανόν.

— Τὴν 25ην/5 τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Θεόκλητον, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομον, Πατρῶν κ. Νικόδημον, Κίτρους κ. Βαρνάβαν καὶ Σισανίου κ. Ἀντώνιον.

— Τὴν 28ην/5 τὸν Ὑπουργὸν Δημ. Ἔργων κ. Τριανταφυλλᾶκον, τοὺς Μητροπολίτας Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητον, Σιατίστης κ. Ἀντώνιον, Ν. Κρήνης κ. Προκόπιον, Κίτρους κ. Βαρνάβαν, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομον, Σάμου κ. Παντελεήμονα καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθόνικον.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς

Ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς συγκαλεῖ τὴν 22αν Κληρικολαϊκὴν Συνέλευσιν εἰς Σικάγον τῶν Η.Π.Α. ἀπὸ 28ης Ἰουνίου μέχρι 6ης Ἰουλίου. Ἡ συνέλευσις αὕτη, τῆς ὁποίας γενικὸν θέμα θὰ ἀποτελέσῃ ἡ «Πνευματικὴ Ἀνακαινισίς» (πρβλ. Ρωμ. 12,2), καλεῖται νὰ καθορίσῃ τὴν θέσιν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ θεμελιωδῶν θεμάτων, μετὰ τὰ ὁποῖα ἡ ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησία εὐρίσκειται ἀντιμέτωπος καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ θέσις τῆς δύναται νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, Ὁρθοδόξων καὶ μὴ. Κατὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβον αἱ ἀποφάσεις τῆς συνελεύσεως ταύτης δυνατὸν νὰ ἔχουν ἱστορικὴν σημασίαν διὰ τὸ μέλλον... τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Ἀμερικῇ, ἀλλὰ καὶ γενικῶς τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐὰν ἡ ἀνάγκη τῆς «πνευματικῆς ἀνακαινισέως» τεθῇ ὑπὲρ πάσαν ἄλλην ἀνάγκην.

Εἰδικῶς ἡ συνέλευσις θὰ προσπαθήσῃ πρῶτον νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὰ ἀκόλουθα ἐρωτήματα:

— Ἐχουν δεσμευτικὸν χαρακτῆρα αἱ ἀποφάσεις τῶν Κληρικολαϊκῶν ἐπὶ τῶν Κοινοτήτων καὶ τῶν πιστῶν καὶ μέχρι ποίου σημείου;

— Εἶναι δυνατὸν αἱ Κοινότητες καὶ εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῶν νὰ ἔχουν ἰδιαιτέρους ἐσωτερικοὺς κανονισμοὺς διοικήσεως, οἱ ὁποῖοι μόνον εἰς τὰ βασικὰ ἄρθρα νὰ εἶναι σύμφωνοι μετὰ τοὺς «Ὁμοιομόρφους Κανονισμοὺς τῶν Κοινοτήτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς»;

— Εἶναι δυνατὸν καὶ πῶς νὰ τεθῇ ἐν τέρμα εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς εὐσεβείας ἢ ἀφελείας τῶν πιστῶν, ἡ ὁποία ἐπιχειρεῖται ἐν ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ ἢ τοῦ Παλαιοῦ Ἡμερολογίου;

— Είναι δυνατόν νά ἐπιβιώσῃ ἡ πάτριος γλῶσσα εἰς μίαν ἐποχὴν, ὅπου δίδεται περισσότερὰ προσοχὴ καὶ βοήθεια εἰς τὰς μειονότητες, αἱ ὁποῖαι θέλουσι νὰ τηρήσουσι τὰς γλώσσας τῶν, τὰς πολιτιστικὰς τῶν παραδόσεις καὶ ἀκόμη καὶ τὰ «ἔθιμά» τῶν, μέχρι ποίου σημείου, πῶς καὶ διατί;

— Είναι δυνατόν ἡ Ἐκκλησία νὰ εἶναι Ἑλληνικὴ καὶ Ὀρθόδοξος, ἐὰν τελικῶς ἐπιτύχῃ στενωτέραν συνεργασίαν μετὰ τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιαστικῶν δικαιοδοσιῶν ἢ προώθησιν ἀκόμη περισσότερον τὰς «Οἰκουμεικὰς» ἢ «Οἰκουμειστικὰς» τῆς σχέσεις μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν, πράγμα, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἐπηρεάσῃ τὸν παραδοσιακὸν χαρακτήρα τῆς;

Γενικώτερου ἐνδιαφέροντος ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα τίθενται εἰς τὴν συνέλευσιν ταύτην πρὸς ἐξέτασιν, εἶναι ἐπίσης τὰ ἑξῆς:

— Ποία ἡ ἀπάντησις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἀναβίωσαν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως, ἢ ὁποῖα εἰσῆχθη ἐπίσημως εἰς πολλὰ σχολεῖα τῶν Ἦνωμ. Πολιτειῶν;

— Ποία ἡ στάσις τῆς καὶ ἡ θεολογικὴ ἢ βιβλικὴ δικαίωσις τῆς ἐναντι τῶν ἀντιουλληπτικῶν, τῶν ἐκτρώσεων, τῶν ὁμοφυλοφίλων, τῆς χειροτονίας τῶν γυναικῶν, τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν;

— Ποία ἡ ἀντίδρασις τῆς Ἐκκλησίας (καὶ ποία ἡ θεμελίωσις τῆς) εἰς τὴν ἀπαίτησιν περὶ λειτουργικῶν ἀλλαγῶν, ἐκλαϊκευμένων νέων Ἐκκλησιαστικῶν Ὑμνων (περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλοῦν πολλοὶ καὶ γονεῖς καὶ νέοι) καὶ τελείσεως μερικῶν μυστηρίων, ὡς ὁ γάμος εἰς τὸ ὑπαίθριον;

— Ποία ἡ στάσις ἢ ἀντίστασις τῆς Ἐκκλησίας ἐναντι τῆς νέας ἀντιλήψεως ἢ ἐννοίας περὶ τοῦ λειτουργήματος τῆς συγχρόνου Ἐκκλησίας, ὡς καθαρῶς κοινωνικο-πολιτικο-οἰκονομικοῦ;

— Ποία ἡ ἀντίδρασις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἀποξένωσιν τῆς νεολαίας ἀπὸ τὴν Χριστιανικὴν Ἐρησκείαν καὶ ἡ ἀκατάσχετος φορὰ τῆς πρὸς τὰ Ἀσιατικὰ θρησκευόμενα καὶ τὰς ἐμπειρίας, ὅπως ἡ ὑπερασθητικὴ σύλληψις ἰδεῶν ἢ ὑπερβατικὴ θεωρία ἢ αἱ ποικιλῶν μοι θρησκευτικῶν κινήσεις νέων;

— Ποία ἡ στάσις τῆς Ἐκκλησίας ἐναντι τῶν πολιτικῶν καὶ ἀνθρωπίνων καὶ κοινωνικῶν δικαιωμάτων τῶν μειονοτήτων, τῶν γυναικῶν, τῶν ἐργατῶν, τῶν ἀναπήρων, τῶν φυλακισμένων καὶ τῶν λιποτακτῶν;

Προβλέπεται, ὅτι ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ Σικάγου θὰ εἶναι μεγαλυτέρα οἰασθῆναι προηγουμένης. Τὸ ἔργον τῆς θὰ στεφθῇ μετ' ἐπιτυχίας, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον, ὡς ἐδήλωσεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰάκωβος, τὰ μέλη τῆς «κατορθώσουσι νὰ ἴδουσι τὴν Ὀρθοδοξίαν ὡς δυναμικὸν προσωπικὸν βίωμα, καὶ ὄχι ὡς ἐξωτερικὸν ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον φέρεται ἢ ἀλλάσσει κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐξωτερικῆς μας ἐμφάνσεως, ... διότι τὸ ζητούμενον σήμερον, πρὸ παντός, δὲ ἀπὸ τὴν νεότητά, δὲν εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ ἐντύπωσις, ἀλλὰ ἡ ἐσωτερικὴ συνοχὴ καὶ συνέπειαι».

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἀπάντησις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν πρὸς τὸ ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ Διάγγελμα τοῦ Οἰκουμεικοῦ Πατριαρχείου.

Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν
Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ
Bad Saarow, Ἀνατολικὴ Γερμανία
18-22 Φεβρουαρίου, 1974

Ἀριθμ. Πρωτ. 19

Πρὸς

τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιώτητα
τὸν Οἰκουμεικὸν Πατριάρχη
Κύριον Κύριον Δ Η Μ Η Τ Ρ Ι Ο Ν

Εἰς Φανάριον.

Παναγιώτατε,

Τὸ Οἰκουμεικὸν Πατριαρχεῖον ἐξαποπέμφον διάγγελμα ἐπὶ τῇ 25ετηρίδι τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἔπραξε περισσότερον ἀπὸ τοῦ νὰ προβῇ ἀπλῶς εἰς ἀνταλλαγὴν χαριετισμῶν εἰς δεδομένον σημερινὸν σταθμὸν τῆς Οἰκουμεικῆς Κινήσεως. Τὸ Οἰκουμεικὸν Πατριαρχεῖον ἐπέλεξε τὸν σταθμὸν τούτον διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀνανέωσιν τῆς συμμετοχῆς αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς Οἰκουμεικῆς Κινήσεως καὶ διὰ νὰ καθορίσῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐναντι τοῦ μέλλοντος αὐτῆς. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἐξετίμησε βαθέως τὴν ἀδελφικὴν ταύτην χειρονομίαν. Αἱ ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ Ἐκκλησιῶν συνεργαζόμεναι Ἐκκλησίαι — μέλη ἔχουσι ἀνάγκην διαρκοῦς ἀναθεωρήσεως τῆς συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὴν Οἰκουμεικὴν Κίνησιν. Ἐκάστη τῶν Ἐκκλησιῶν-μελῶν ὀφείλει νὰ προβληματίσῃ τὰς ἄλλας καὶ νὰ ἐπανεξετάσῃ τὴν ἰδίαν αὐτῆς συμμετοχὴν. Μόνον διὰ τῶν ἀμοιβαίων τούτων ἐπερωτήσεων δύνανται αὐταὶ νὰ ἔλθουσι ἐγγύτερον τοῦ ἀπὸ κοινῆς ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ. Τὸ Πατριαρχεῖον Διάγγελμα ἔχει ὑποδειγματικὸν ἐν προκειμένῳ χαρακτήρα.

Ἡ ἱστορία τῆς Οἰκουμεικῆς Κινήσεως εἶναι σχετικῶς βραχεῖα. Ἀναλογιζόμενοι τὴν μακρὰν ἱστορίαν τοῦ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν χωρισμοῦ, δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ μείνωμεν ἐκπληκτοὶ πρὸ τοῦ διαφανοῦς πλέον σήμερον καταστάτους μεσοτόχου τῆς διαίρεσεως. Ἐχομεν πολλοὺς λόγους νὰ εἴμεθα εὐγνώμονες. Τὸ Οἰκουμεικὸν Πατριαρχεῖον καὶ γενικῶς αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι συνέβαλον πολὺ εἰς τὴν ἐξέλιξιν ταύτην. Αἱ κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας ληφθεῖσαι πρωτοβουλιαὶ κατεγράφησαν ἤδη εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Οἰκουμεικῆς Κινήσεως. Ἐχομεν γενικῶς τὴν τάσιν νὰ γράφωμεν τὴν ἱστορίαν ὑπογραμμίζοντες τὰ ἐξωτερικὰ γεγονότα, ἀλλὰ πάντων τούτων σηματοδοτικώτερα εἶναι ἡ αὐξανόμενη κοινωνία τῶν πρὸς ἀλλήλους κεχωρισμένων Ἐκκλησιῶν. Ἐμάθομεν νὰ συνυπάρχωμεν, νὰ συνεργαζώμεθα καὶ νὰ δίδωμεν ἀπὸ κοινῆς μαρτυρίαν. Εἶναι ἴσως δύσκολον νὰ καθορίσῃ τις ἐπακριβῶς τὴν κοινωνίαν ταύτην. Πάντως ἀποτελεῖ αὕτη πραγματικότητα, τῆς ὁποίας ἐπανειλημμένως ἐλάβομεν πείραν κατὰ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν. Τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ τὸ Πατριαρχικὸν Διάγγελμα, ποιοῦμενον λόγον περὶ τῆς ἐπιτευχθείσης «περιχωρήσεως». Ἐδέχθημεν ἀλλήλους ὡς ἀδελφούς. Ἐλάβομεν παρ' ἀλλήλων δῶρα πνευματικά. Ἡ ἱστορία τῆς οἰκουμεικῆς προσπάθειας εἶναι κοινὴ ἱστορία.

Τοῦτο δὲν σημαίνει βεβαίως ὅτι ὑπερητηθήσαν αἱ διαφοραὶ. Ἡ Ὀρθοδοξία ὑπομιμνήσκει συνεχῶς, ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς ἐνότητος τῶν Ἐκκλησιῶν δὲν δύναται νὰ τύχῃ προχείρου καὶ εὐκόλου λύσεως. Καὶ εἰς τὴν ἐπισήμανσιν ἀκόμη τῶν χωρίζουσῶν ἡμᾶς διαφορῶν ἀπαιτεῖται ὑπομονή. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θέτει διαρκῶς τὸ ζήτημα τῆς ἀληθείας καὶ ἐνότητος, καὶ διὰ τούτου ἐνίσχυσε τὴν Οἰκουμεικὴν κοινωνίαν εἰς τὸ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ πραγματικὸν ἔργον τῆς Οἰκουμεικῆς Κινήσεως. Ἡ διαίρεσις μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως εἶναι ἴσως ἡ βαθυτέρα ὄλων τῶν διαίρεσεων, καὶ ἐὰν ποτε καταστῇ δυνατόν νὰ ὑπερητηθῇ αὕτη, τότε οὐδεμία διαίρεσις θὰ δυνήθῃ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου μας.

Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν εἶναι κοινωνία Ἐκκλησιῶν ἀφωσιωμένη εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀπὸ κοινῆς ἐρεύνης τῆς ἐνότητος. Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν ἵσταται ὑπὲρ τὰς Ἐκκλησίας ὡς ἐξουσίαν ἐπ' αὐτῶν ἀσκοῦν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ τὸ κάτοπτρον ἀπλῶς τῶν διαίρεσέων τῶν. Εἶναι ὄργανον, τὸ ὁποῖον βοηθεῖ τὰς Ἐκκλησίας νὰ προχωρήσουσι εἰς πληρεστέραν ἐκφρασίαν τῆς ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ συσταθείσης καὶ διαρκῶς ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀνανεουμένης ἐνότητος.

Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν δὲν ὑποκαθιστᾷ τὴν Ἐκκλησίαν, οὔτε ἀξιοὶ νὰ εἶναι ἡ φανέρωσις τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποῖαν οἱ πάντες νοσταλοῦμεν. Ἐκάστη Ἐκκλησία διατηρεῖ τὴν ταυτότητα αὐτῆς. Ἐκάστη Ἐκκλησία ὄχι μόνον ἀποτελεῖ ἀντικείμενον σεβασμοῦ, ἀλλὰ καὶ καλεῖται νὰ συμβάλῃ ἐξ ἰδίων εἰς τὰς συζητήσεις καὶ τὴν κοινὴν ζωὴν ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἀπ' ἀλλήλων ἀποξένωσις τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι ἐνίοτε τόσο μεγάλη, ὥστε αὐτὰ μετὰ δυσκολίας μόνον ἀναγνωρίζουν ἀλλήλους ὡς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ τὸ γεγονός, ὅτι ὁμολογοῦμεν οἱ πάντες τὸν αὐτὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Κύριον, ὁδηγεῖ ἡμᾶς νὰ δεχθῶμεν ὡς ἀδελφοὺς καὶ ἐκείνους ἀκόμη, οἱ ὁποῖοι ἐκ πρώτης ὄψεως μᾶς φαίνονται ξένοι καὶ μὴ οἰκείοι. Ποσάκις ἡ πράξις αὕτη τῆς ἀμοιβαίας ἀναγνωρίσεως δὲν ἀπέδωσε καρποὺς νέας ζωῆς!

Εἰκοσιπέντε ἔτη κοινῆς ἱστορίας ἀποτελοῦν ἐγγύησιν διὰ τὸ μέλλον. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχαιρέτισε τὸν διορατικὸν χαρακτήρα τοῦ Διαγγέλματος. Πράγματι, τὸ μέλλον βασίζεται ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς σήμερον. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐκφράζει ἀνησυχίας, ὡς πρὸς τὴν μελλοντικὴν πορείαν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία τείνει ν' ἀποβῆ ἀντίθετος πρὸς τὸν ἀρχικὸν αὐτοῦ σκοπὸν. Ἡ ἀκολουθητέα πορεία ἀποτελεῖ μέριμναν κοινήν. Διττὸν εἶναι τὸ ἀναληφθὸς ἔργον. Ἀφ' ἐνὸς μὲν πρέπει νὰ ὑπερηξηθῶν αἱ διαφοραὶ, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρέπει αἱ Ἐκκλησίαι ν' ἀντιμετωπίσουν τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ αἰτήματα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς. Ἀσχολούμενοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὸ δεύτερον ἔργον, εὐχόμεθα συχνάκις νὰ εἶχε ἀποπερατωθῆ ἤδη τὸ πρῶτον. Τὴν εὐχὴν ταύτην ἐκφράζει καὶ τὸ Διαγγέλιμα. Τοῦτο ὑπογραμμίζει τὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς μας. Πῶς δύναται ἡ Ἐκκλησία νὰ δώσῃ μαρτυρίαν εἰς τὴν γενεάν μας, ἡ ὁποία νοσταλεῖ νὰ ἀνεύρῃ τὸ νόημα τῆς ζωῆς, τῆς ὄντως ἐν Χριστῷ ἀποκαλυφθείσης; Πῶς δύναται νὰ ὑπερηξηθῆ τὸν κίνδυνον τῆς ἀμαυρώσεως τῆς ἀληθείας, ἡ ὁποία ἐν τῷ προσώπῳ Αὐτοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἱστορίαν; Ὡς ἐλέχθη κατὰ τὴν συνέλευσιν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐν Οὐτρέχτῃ, πρέπει νὰ μάθωμεν νὰ ὁμιλῶμεν σαφῶς καὶ μετὰ παρρησίας περὶ τοῦ ἔργου μας. Ἡ ἔλλειψις ἐνότητος τείνει νὰ μᾶς ἀποστερήσῃ τῆς σαφειᾶς καὶ παρρησίας ταύτης. Μὴ ὄντες ἐν ἐνότητι, διαστᾶζομεν νὰ ὁμιλῶμεν περὶ τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως. Ἀλλὰ γνωρίζομεν, ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι διέρχονται γενικῶς περίοδον δοκιμασίας. Μόνη ἡ κοινὴ ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ ἐδραίωσις θὰ καταστήσῃ τὰς Ἐκκλησίας ἀκλονήτους.

Δεχόμενοι τὸ ἔργον τῆς ἀπὸ κοινῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως, ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐξῆς σημαντικὰς παρατηρήσεις:

α) Τὸ Διαγγέλιμα ὀρθῶς ὑπογραμμίζει τὸ διττὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Πρὸ πάντων πρέπει αὕτη νὰ δοξάζῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν τῆς σωτηρίας δωρεάν Αὐτοῦ καὶ τὴν ἐλπίδα, τὴν ὁποῖαν ἔθεσεν εἰς τὰς καρδίας μας. Ἀλλὰ συγχρόνως καλεῖται ἡ Ἐκκλησία νὰ ὑπηρετῇ τὸν ἄνθρωπον. «Τὰ προβλήματα τῆς χειμαζομένης κοινωνίας εἶναι καὶ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας». Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ μεριμνήσῃ ὑπὲρ τῆς συναρμοσολογίας τῶν δύο τούτων διαστάσεων. Θὰ ἀπετύγχανεν εἰς τὴν κλήσιν αὐτῆς, ἐὰν ὑπερετονίζετο ἡ μίαν εἰς βάρος τῆς ἄλλης. Εἶναι ἀσκοποὶ νὰ θέτῃ τις τὴν κάθετον διάστασιν ἀντιμέτωπον πρὸς τὴν ὀριζόντιον. Αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἐχώρισεν αὐτάς, ὅταν ἐξιδεν εἰς τοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ τὴν διττὴν ἐντολήν τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης, ἀκόμη δὲ περισσότερο ὅταν ἐλάμβανε σάρκα καὶ ἐγένετο ὑπῆκοος μέχρι θανάτου σταυροῦ. Ἡ πραγματικότης τοῦ σημερινοῦ κόσμου φέρει εἰς ἀμηχανίαν. Τὸ ἀναληπτέον ὑφ' ἡμῶν ἔργον εἶναι τόσο πολὺμορφον, ὥστε δημιουργεῖται ἡ ἐντύπωσις, ὅτι ἀποπλανοῦμεθα πρὸς πλείεστας ὁσας κατευθύνσεις. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει κατ' ἀνάγκην οὕτως. Ὁ Χριστὸς πρέπει νὰ μὲν πάντοτε τὸ κέντρον ὄλων τῶν ἐνεργειῶν μας. Θὰ σπᾶνίσουν πολλὰς φορὰς οἱ κατάλληλοι λόγοι πρὸς συσχετισμὸν τῆς ἐμπειρίας μας πρὸς τὴν μόνην πηγὴν ταύτην τῆς ἀληθείας. Πολλὰς φορὰς θὰ ἀποθαρρυνθῶμεν πρὸ τοῦ ὅγκου τῶν νέων προβλημάτων. Ἀλλὰ ὁ μόνος σκοπὸς τῆς κοινῆς ζωῆς μας πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐν μέσῳ τῶν προβλημάτων τῆς ἐποχῆς μας μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ.

β) Τὸ Διαγγέλιμα ὑπομνησκει τὴν ἀνάγκην, ὅπως αἱ Ἐκκλησίαι ἀντιληφθῶν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ πληρότητι τῆς ἐννοίας του. Οὐδεὶς θὰ σωθῆ «ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ». Βεβαίως τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον δὲν ἐννοεῖ, ὅτι ἡ ἐπὶ γῆς ἐλευθερία καὶ δικαιοσύνη στεροῦνται σπουδαιότητος. Ἦδη ἡ περίπτωσις Ἐγκύκλιος τοῦ 1920 κατέστησε τοῦτο ἀρκούντως σαφές. Ὁ ἀγὼν διὰ δικαιοσύνην δὲν πρέπει νὰ ἐξασθενήσῃ διὰ τῆς ἐλπίδος τῆς ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ τελικῆς ἀπελευθερώσεως.

Ἀλλὰ, πράγματι, ἡ σχέσις μεταξὺ τῆς δοθείσης ἡμῖν ἐλπίδος καὶ τῆς ἐπὶ γῆς ὀλοκληρώσεως τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐν τῶν ζωτικωτέρων προβλημάτων τῆς ἐποχῆς μας. Ὁμολογοῦντες ἀπὸ κοινῆς τὸν Χριστὸν, δυνάμεθα νὰ καταλήξωμεν εἰς περὶ ἀνθρώπου ἀντίληψιν καὶ περὶ ζωῆς ἐννοίαν, ἀπηλλαγμένης παντὸς μονομεροῦς τοιαμοῦ. Ἀνθρωπολογία στηριζομένη ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ καλλίτερον ἐχέγγυον πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κινδύνου τῆς πολωσεως.

γ) Τὸ Διαγγέλιμα συνιστᾷ τὴν ἐπιδιώξιν τῆς ὁρατῆς ἐνότητος. Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία: τὸ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου ἔργον πρέπει ν' ἀποτελῆ τὸ ἐπίκεντρον τῆς ζωῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Ἡ πεποιθήσις αὕτη ἐξεφράσθη πάλιν ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ νέου καταστατικοῦ χάρτου, τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἀνάγκης, ὅπως καταλήξωμεν εἰς «ὁρατὴν ἐνότητα ἐν μιᾷ πίστει καὶ μιᾷ εὐχαριστιακῇ κοινωνίᾳ». Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι δυσχερές. Αἱ Ἐκκλησίαι ἴσως κρίνουν τοῦτο τόσο δυσχερές, ὥστε διαστᾶζου νὰ χωρίσουν ἐπὶ τὰ πρόσω. Ὁξὺς δὲ ἐμφανίζεται καὶ ὁ κίνδυνος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἀναζητήσις τῆς ἐνότητος οὐδέποτε θὰ ὑπερβῆ τὸ στάδιον τῆς ἀναζητήσεως, αἱ Ἐκκλησίαι θὰ παραμείνουν ἕσται εἰς τὸ κατώφλιον μὴ εἰσερχόμεναι εἰς τὸν χῶρον, εἰς τὸν ὁποῖον καλοῦνται νὰ ζήσουν ἀπὸ κοινῆς. Ἀλλ' αἱ ἀπαιτήσεις δὲν πρέπει νὰ μειωθῶν. Οἱ κωριμισμοὶ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ πλησιάσουν ἀλλήλους κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ δυνηθῶν νὰ ἀναγνωρίσουν ἀλλήλους ὡς ἀνήκοντας εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν κοινωνίαν. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν πρέπει νὰ ἐργασθῆ οὕτως, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρξῃ πλέον ἀνάγκη περαιτέρω ὑπάρξεώς του. Ἡ ὑπάρχουσα νῦν ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ Ἐκκλησιῶν κοινωνία δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ, οὔτε ἐθεωρήθη ποτέ, ὡς ἡ μία Ἐκκλησία, τὴν ὁποῖαν ποθούμεν ὅλοι νὰ ἴδωμεν ἀποκαθισταμένην. Σκοπὸς μας εἶναι νὰ εὐρεθῶμεν ἡνωμένοι ἐν τῇ μιᾷ ἀγίᾳ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐὰν εἰς τὰς κοινὰς μελέτας μας ἐνοιήσαμεν τὴν ἀνάγκην τῆς συνοδικῆς ζωῆς, ἐπράξαμεν τοῦτο ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ζωὴν τῆς μιᾶς ἐκείνης Ἐκκλησίας. Διότι πιστεύομεν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία διὰ μόνης τῆς τακτικῆς συνοδικῆς πράξεως δύναται νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐνότητα αὐτῆς: νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπιτρεπτὴν ποικιλίαν ἀπὸ τοῦ νὰ καταλήξῃ εἰς διαιρέσεις πάλιν, νὰ κάμῃ τοιαύτην χρῆσιν τῶν διαφοριῶν, ὥστε νὰ συμβάλουν αὐτὰ εἰς τὴν κραταίωσιν τῆς ἀληθείας καὶ τὴν ἐμβάθυνσιν τῆς πίστεως νὰ ἀντιμετωπίσῃ μετ' ἐμπιστοσύνης τὰς μεταβολὰς, αἱ ὁποῖαι ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνονται ἀντίθετοι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς παραδόσεως. Πορευόμενοι πρὸς τὴν ἐνότητα πρέπει νὰ καταβάλωμεν προσπάθειαν πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν μορφῶν τῆς ἀληθοῦς συνοδικῆς ζωῆς.

Συζητήσεις, συσκέψεις καὶ ἡ ἐπὶ πρακτικοῦ ἐπιπέδου συνεργασία κρίνονται ἀναγκαῖαι. Ἀλλὰ μόναι δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχουν τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἀναληφθέντος ἔργου. Πᾶσα πρόοδος ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει ἐξαρτᾶται πρωτίστως ἀπὸ τῆς ἐνεργοῦ κοινῆς πνευματικῆς συμμετοχῆς τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ διαίρεσις δὲν δύναται νὰ ὑπερηξηθῆ δι' ἀνθρωπίνων σχεδίων. Τὸ μεσότειχον τῆς διαιρέσεως αἰρεται διὰ μόνης τῆς προσευχῆς καὶ τῆς νηστείας. Αἱ Ἐκκλησίαι, τόσο μνημονεύουσας ὅσον καὶ ἀπὸ κοινῆς, πρέπει νὰ ἀναεώσουν ἑαυτὰς ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ ὑπακοῇ. Πρέπει νὰ μάθουν ἐκ νέου νὰ ἐορτάζου τὴν μεγάλην ἀπολυθεωτικὴν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία ἐδόθη ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πρέπει νὰ ἐπικαλῶνται διαρκῶς τὸ Πνεῦμα καὶ νὰ αἰτῶνται τὴν ἀναεωτικὴν Αὐτοῦ δύναμιν. Δωρομένου δὲ τούτου τὰς δωρεὰς Αὐτοῦ, θὰ αὐξηθῶν αὐτὰ εἰς ἐνότητα. Θὰ καταστοῦν τὸ σημεῖον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς φανεροῖ δι' ὀλόκληρον τὸν κόσμον. Ἐν οὕσῃ ἐν Αὐτῷ, θὰ δυνη-

θοῦν νὰ ὑπηρετήσουν ἀποτελεσματικώτερον τὴν ἐνότητα καὶ τὴν μεταξύ πάντων τῶν λαῶν συνεργασίαν.

Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν παρέχει εἰς τὰς ἐκκλησίας πλαίσιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δύνανται αὐταὶ νὰ ζήσουν καὶ δώσουν μαρτυρίαν ἀπὸ κοινού. Ἐνῶ πλησιάζομεν πρὸς τὰς μελλοντικὰς στενὰς ἐπαφάς, κατέστη ἀναγκασιότατη ἡ ἀνταλλαγὴ καὶ συνεργασία μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν. Χαίρομεν, διότι δυνάμεθα νὰ στηριχθῶμεν εἰς τὴν σταθερὰν συνδρομὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἰδιαίτερος δὲ ἐν ὄψει τῆς Πέμπτης Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1975. Ἐπαναθετῶμεν τὰς ἐλπίδας μας εἰς τὴν συμμετοχὴν τῶν Ὀρθοδόξων ἀντιπροσώπων ὄχι μόνον κατὰ τὴν Γεν. Συνέλευσιν αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ προπαρασκευαστικὸν στάδιον αὐτῆς. Πολλὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Γεν. Συνελεύσεως ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰς ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Διαγυέλματι ἐκφρασθείσας ἀνησυχίας, ἰδίως τὰ θέματα «Ὁμολογεῖν τὸν Χριστὸν σήμερον» καὶ «Τί ἀξιοὶ ἢ ἐνότης;». Διὰ τοῦτο ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἀξιοποιηθῇ πᾶσα εὐκαιρία πρὸς περαιτέρω ἔρευναν τῶν δυνατοτήτων καὶ προβλημάτων τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἀποστέλλοντες τὸ μήνυμα τοῦτο, προσευχόμεθα, ὅπως ὁ Θεὸς δίδῃ Ὑμῖν καὶ τῇ Ἱ. Συνόδῳ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως πλουσίαν τὴν εὐλογίαν Του. Εἶθε νὰ κραταιωθῇ τὸ ἔργον Ὑμῶν διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Πνεύματος καὶ εἶθε νὰ λάβωμεν τὴν δωρεὰν τῆς ἐλευθερίας Αὐτοῦ, τὴν εἰρήνην καὶ χαρὰν κατὰ τὴν συνέχισιν τῆς κοινῆς μας πορείας ἐπὶ τῆς γῆς.

Εἰλικρινῶς Ὑμέτεροι,
M. M. Thomas, P. A. Potter

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 33, παράγρ. 2, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Ἀρτης τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ πρὸς κατάληψιν τῆς χηρευούσης θέσεως Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Ζυγοῦ.

Ἐν Ἀρτῇ τῇ 18ῃ Μαΐου 1974

† Ὁ Ἀρτης ΠΝΑΤΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 33-35 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καὶ προκειμένου νὰ προδῶμεν εἰς τὴν ἀνακλήρουσιν τῶν ὑποψηφίων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τὰ διὰ τοῦ σχετικοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλλωσι τὰ δικαιολογητικὰ τῶν ἔγγραφα, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ἤτοι: 1) Ἀγίας Μαρίνας Ἀναθρυτοῦ Μεγαλοπόλεως, 2) Κοιμ. Θεοτόκου Βάγκου Μεγαλοπόλεως, 3) Ἀγ. Βασιλείου Βάχλιας Γορτυνίας, 4) Ἀγίας Τριάδος Βλαχόρραφτῆ Γορτυνίας, 5) Ἀγ. Τριάδος Βουτσάρᾳ Μεγαλοπόλεως, 6) Κοιμ. Θεοτόκου Βρυσοῦλες Μεγαλοπόλεως, 7) Κοιμ. Θεοτόκου Γραι-

κοῦ Μεγαλοπόλεως, 8) Ἀγ. Γεωργίου Δρακοβουλίου Γορτυνίας, 9) Ἀγ. Νικολάου Ἐκκλησιῶν Μεγαλοπόλεως, 10) Ἀγ. Δημητρίου Ζώνης Γορτυνίας, 11) Ἀγ. Θεοδώρων Θεοκτιστοῦ Γορτυνίας (Β' θέσις), 12) Γενν. Θεοτόκου Ἄνω Καρυῶν Μεγαλοπόλεως, 13) Τιμ. Προδρόμου Κατσίμπαλι Γορτυνίας, 14) Ἀγ. Δημητρίου Κοντοβαζαίνης, 15) Ἀγ. Τριάδος Κοντοβαζαίνης, 16) Ἀγ. Γεωργίου Λάσσης Γορτυνίας, 17) Ἀγ. Ἀποστόλων Λεονταρίου, 18) Γενν. Θεοτόκου Λυκαίου, 19) Τιμ. Προδρόμου Μαγουλιάνων, 20) Ἀγ. Κωνσταντίνου Μεγαλοπόλεως, 21) Ἀγ. Ἀθανασίου Μελισσοπέτρας, 22) Τιμ. Προδρόμου Ἐπρωκαρυταίνης Γορτυνίας, 23) Τιμ. Ζώνης Παραλογῶν Γορτυνίας, 24) Ἀγ. Κωνσταντίνου Παύλιας Γορτυνίας, 25) Γενν. Θεοτόκου Πλάκας Μεγαλοπόλεως, 26) Ἀγίου Ἰωάννου Ποταμιάς Μεγαλοπόλεως, 27) Κοιμ. Θεοτόκου Ράδου Γορτυνίας, 28) Κοιμ. Θεοτόκου Σαρακίνι Γορτυνίας, 29) Ἀγ. Ἀθανασίου Σουλარიῶν Μεγαλοπόλεως, 30) Ἀγ. Δημητρίου Σπάθαρι, 31) Ἀγ. Γεωργίου Φτεριᾶς Γορτυνίας, 32) Ἀγ. Γεωργίου Χροῦσης Μεγαλοπόλεως, 33) Ἀγ. Γεωργίου Χωρεμίου Μεγαλοπόλεως.

Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 1ῃ Ἰουνίου 1974

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΘΕΟΦΙΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κίτρους

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προδῶμεν εἰς τὴν ἀνακλήρουσιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πρῆρυσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἀγίου Γεωργίου ἐν Σκοτινῇ, 2) Ἀγίου Παντελεήμονος ἐν Κορινῷ, 3) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Παληαμπέλοις καὶ 4) Ἀγίου Γεωργίου ἐν Μεγάλῃ Γεφύρᾳ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν νόμων καὶ τῶν Κανονισμῶν ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ καὶ πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κατερίνῃ τῇ 30ῃ Μαΐου 1974

† Ὁ Κίτρους ΒΑΡΝΑΒΑΣ

Ἱερά Μητρόπολις Καρυστίας καὶ Σκύρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱ. Συνόδου «Περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προδῶμεν εἰς τὴν ἀνακλήρουσιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, 1) Ἀγίου Δημητρίου Καδδίου καὶ 2) Ἐδαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Λεπούρων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ Δελτίον ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ ὀριζομένων πιστοποιητικῶν.

Ἐν Κύμῃ τῇ 23ῃ Μαΐου 1974

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ίερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Έχοντας ύπ' όψει τó άρθρον 33 τού ύπ' άριθ. 2/69 Κανονισμού τής Ίερας Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος «Περί Ίερών Ναών, ένοριών και έφημερίων» καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά ύπό τών Ίερών Κανόνων και Έκκλησιαστικών Νόμων τού Κράτους προβλεπόμενα προσόντα νά καταλάβωσι τήν κενήν θέσιν τού έφημερίου τού Ίεροϋ Ναού Άγ. Ιωάννου Θεολόγου, τής ένορίας Μαντουδίου, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης προκηρύξεως έν τώ περιοδικώ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ήμίν τά ύπό τού Νόμου όριζόμενα πιστοποιητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Χαλκίδι τή 30ή Μαΐου 1974

† Ο Χαλκίδος ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ίερών Ίδρυμα Εδωγγελιστρίας Τήνου

Η Διοικούσα έπιτροπή τού Πανελληνίου Ίεροϋ Ίδρύματος Εδωγγελιστρίας Τήνου, προκειμένου νά προβή εις τήν πλήρωσιν τής ύπό τού άρθρου 3 τού ύπ' άριθ. 8/70 Κανονισμού προδλεπομένης θέσεως επί συμβάσει πρωτοφάλλτου τού Ίεροϋ Ναού Εδωγγελιστρίας, δι' Ίεροφάλλτου άνεγνωρισμένης αξίας, πτυχιούχου Ώδείου, καλεϊ τούς βουλομένους και έχοντας τά οδσιαστικά και τυπικά προσόντα, όπως υποβάλλωσιν εις τó Ίερών Ίδρυμα έντός 15 ήμερών από τής Δημοσιεύσεως τής παρούσης εις τó περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» σχετικήν αίτησιν μετά συντόμου βιογραφικού σημειώματος.

Εις τόν Πρωτοφάλλον δύναται νά ανατίθενται και καθήκοντα καθηγητού τής Σχολής Βυζαντινής Μουσικής τού Ίεροϋ Ίδρύματος, Παραρτήματος τού Ώδείου Πειραιώς, εφ' όσον διαθέτει τά νόμιμα προσόντα.

Έν Τήνω τή 22α Μαΐου 1974

Ο Πρόεδρος τού Ίεροϋ Ίδρύματος Εδωγγελιστρίας
† Ο Σύρου, Τήνου κ.λ.π. ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Λόγω μεγάλης έλλείψεως χάρτου, είμεθα ήναγκασμένοι, όπως παύσωμεν χορηγούντες παντός είδους άνάτυπα εκ τών δημοσιευομένων έν τοίς Έκκλησιαστικοίς Περιοδικοίς άρθρων, πλην τών έν τή «ΘΕΟΛΟΓΙΑ» δημοσιευομένων έπιστημονικών μελετών, εις τούς συγγραφείς τών όποιών θά δίδωμεν εκατόν (100) και μόνον άνάτυπα. Συγχρόνως είμεθα ήναγκασμένοι, όπως περιορίσωμεν μέχρι τού κατωτάτου δυνατού όριου τας σελίδας τών Περιοδικών μας.

Έκ τής Διευθύνσεως

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Έκ διδόμενον κατά δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ο Σερβίων και Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ο Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητής τού Πανεπιστημίου

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Έσωτερικού : Δραχμαί 300 έτησίως.

B) Έξωτερικού : Δολλάρια 12 έτησίως.

Τιμή εκάστου τεύχους μετά τού «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 10.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Καθηγητού τού Πανεπιστημίου Άθηνών, Η Έκκλησία έναντι τών συγχρόνων μεγάλων προβλημάτων.

Νομοθετικόν Διάταγμα ύπ' άριθ. 411.

Η έκλογή νέων Μητροπολιτών.

Μητρ. Μεσσηνίας Χρυσοστόμου, Η έν Χαλκίδι Έκκλησιαστική εκπαίδευσις.

Ιω. Καμύρη, Καθηγητού Πανεπιστημίου, Εισήγησις εις τήν Διορθόδοξον Έπιτροπήν επί τού Όρθοδοξο-Παλαιοκαθολικού Διαλόγου.

Κων. Μουρατίδου, Καθηγητού Πανεπιστημίου Άθηνών, Η συνταγματική κατοχύρωσις τών Ίερών Κανόνων.

Γ. Π. Σωτηρίου, Παιδαγωγικά μηνύματα τών Τριών Ίεραρχών.

Χαρ. Γ. Σωτηροπούλου, Ευχαριστία και θέωσις κατά τόν Άγιον Μάξιμον τόν Όμολογητήν και τόν Νικόλαον Καβάσιλαν.

Παρατηρήσεων στήλη.

Έκκλησιαστικά Χρονικά.

Παράρτημα.